Mine Söğüt

Madam Arthur Bey ve Hayatındaki Her Şey

ROMAN

5. baskı

YKY
YAPI KREDİ YAYINLARI

MADAM ARTHUR BEY VE HAYATINDAKİ HER ŞEY

Mine Söğüt 1968'de İstanbul'da doğdu, ortaöğrenimini Kadıköy Kız Lisesi'nde tamamladı (1985). Aynı yıl İstanbul Üniversitesi Latin Dili ve Edebiyatı bölümünü kazandı. 1989'da mezun olduktan sonra, aynı bölümde yüksek lisans yaptı. 1990 yılında *Güneş* gazetesinde muhabirliğe başladı. Daha sonra *Tempo* dergisi ve *Yeniyüzyıl* gazetesinde çalıştı. 1993 yılında Türkiye Gazeteciler Cemiyeti'nin düzenlediği yarışmada Haber dalında mansiyon aldı. 1996-2000 yılları arasında "Haberci" adlı televizyon belgeselinin metin yazarlığını yaptı. *Öküz* dergisinde yazılar yazdı (1999-2001). *Deli Kadın Hikâyeleri*'nden yazıp yönettiği "Sinekler Sevişirken"i Merve Engin oynadı.

Yapıtları

Roman: *Beş Sevim Apartmanı – Rüya Tabirli Cinperi Yalanları* (YKY, 2003), *Kırmızı Zaman* (YKY, 2004), *Şahbaz'ın Harikulâde Yılı 1979* (YKY, 2007), *Madam Arthur Bey ve Hayatındaki Her Şey* (YKY, 2010).

Hikâye: *Deli Kadın Hikâyeleri* (YKY, 2011).

Biyografi: *Adalet Cimcoz – Bir Yaşamöyküsü Denemesi* (YKY, 2000).

Monografi: *Sevgili Doğan Kardeş* (YKY, 2003), *Dolapdere: Kürt Kediler Çingene Kelebekler* (Heyamola Yayınları, 2010).

Söyleşi: *Aşkın Sonu Cinayettir – Pınar Kür'le Hayat ve Edebiyat* (Everest, 2006).

Derleme: *Darbeli Kalemler* (Getto Yayıncılık, 2010).

Mine Söğüt'ün
YKY'deki kitapları:

Adalet Cimcoz - Bir Yaşamöyküsü Denemesi *(2000)*
Beş Sevim Apartmanı - Rüya Tabirli Cinperi Yalanları *(2003)*
Kırmızı Zaman *(2004)*
Şahbaz'ın Harikulâde Yılı 1979 *(2007)*
Madam Arthur Bey ve Hayatındaki Her Şey *(2010)*
Deli Kadın Hikâyeleri *(2011)*

Doğan Kardeş
Sevgili Doğan Kardeş *(2003)*

MİNE SÖĞÜT

Madam Arthur Bey ve Hayatındaki Her Şey

Roman

YKY
YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 3174
Edebiyat - 933

Madam Arthur Bey ve Hayatındaki Her Şey / Mine Söğüt

Kitap editörü: Murat Yalçın
Düzelti: Özge Dinç

Kapak tasarımı: Nahide Dikel

Baskı: Bilnet Matbaacılık ve Ambalaj San. A.Ş.
Dudullu Organize San. Bölgesi 1. Cad. No: 16 Ümraniye-İstanbul
Tel: 444 44 03 • Fax: (0216) 365 99 07-08 • www.bilnet.net.tr
Sertifika No: 31345

1. baskı: İstanbul, Eylül 2010
5. baskı: İstanbul, Ocak 2017
ISBN 978-975-08-1848-6

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2015
Sertifika No: 12334
Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Kemeraltı Caddesi Karaköy Palas No: 4 Kat: 2-3 Karaköy 34425 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
http://www.ykykultur.com.tr
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: http://alisveris.yapikredi.com.tr

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

MADAM ARTHUR BEY VE HAYATINDAKİ HER ŞEY

I

Kuşları bir bilmecede gördüm.
Akıllarını tamamlayacak
vahiyler arıyorlardı.

Falcı kadın, elinde kahve fincanı, otelin lobisinde tahta bir tabureye kuş gibi tünemiş, belli belirsiz dudaklarını oynatıyor. Nagehan, gözlerini kahve fincanına diken kadının ellerine bakıyor. Kadının ellerinin üzerinde dövmeler var. Tuhaf dövmeler. Kayıp bir kavmin büyüleri gibi. Az önce anlattı. O dövmeleri küçükken eline anneannesi yorgan iğnesiyle yapmış. Loğusa sütü, idare lambasının isi ve koyunun öd sıvısı... Canı çok yanmış. Aynı dövmeler anneannesinde de varmış. Ona da kendi anneannesi yapmışmış. Anneannesi şamanmış. Köyde hastaları, delileri ve kadınları o yatıştırırmış.

Falcı kadının doğduğu köyün bütün kadınları deliymiş. Hepsi doğurdukları çocukların kaybolmasından, çalınmasından, yok olmasından korkarlarmış. Hep babasız çocuklar doğururlarmış. Sonra eteklerine yapışmış çocuklarını görmez, dağların zirvelerine çıkar, nehirlerin yataklarına iner, onları hep uzaklarda ararlarmış. Evlerde, sokaklarda unuttukları çocukları avaz avaz ağlar ve aslında yanı başlarında olan analarını ararken, onlar, o analar, dehşetengiz bir korkunun esiri, çocuklarının sesine sağır, görüntüsüne kör olur, olmayan seslerin, olmayan görüntülerin peşine düşerlermiş. Tanrı bazen herkesi kör edermiş.

Anneannesi bu kadınları yatıştırmak için onlara otlardan çaylar yapıp içirirmiş. Sonra geceleri kuş olur, köyün üzerinde uçarmış. Kayıp sanılan ve biteviye ağlayan çocukların ve korkularının peşinde gerçekten kaybolan kadınların yorulup uykuya yenildikleri saatlerde, bitkin bedenlerin üzerlerinde süzülüp siyah kanatlarını şifalı rüzgârlar gibi çırparmış. Rüyalarına girermiş, hem çocukların hem kadınların. Hayaller gördürürmüş onlara. Güzel hayaller. İçinde kayıpların ve korkuların olmadığı. Sakinleşsinler diye. Ağlamasınlar ve kendi içlerinde daha da çok kaybolmasınlar diye. Hiç olmazsa rüyalarında ve hayallerinde mutlu olsunlar diye.

Bir keresinde, daha küçükken, anneannesi onu da kanadına oturtup, ay karanlığında, göklere çıkarmış. Ama o çok korkmuş. Üzerinde uçtukları kadınların ve çocukların tüm korkusu ona bulaşmış. Tüm endişeler o uykulardan süzülüp içine girmiş. O kadar üzülmüş, o kadar ağlamış, o kadar ürkmüş ki dili tutulmuş. O zaman anneannesi torununun kendisi gibi bir şaman olamayacağını anlamış.

"Keşke," demiş, "dövmeleri yapmasaydım sana".

Küçük kız bu söze çok içerlemiş. Yalvarmış, yakarmış, "Dayanabilirim, her şeye dayanabilirim, söz" demiş ama yine de anneannesini, bir daha kanadına bindirip kendisini uçurmaya ikna edememiş. Anneannesi ondan vazgeçmiş. Vazgeçmiş.

O da bir gece, yine ay karanlığında, herkes damda uyurken, usulca aşağıya inmiş. Keçi yollarından yürümüş. Ormanın içine girmiş. Cılız ırmağı geçmiş. Uçurumun başına gelmiş. Kendini, vazgeçtiği bedenini, içi korku ve yılgınlık ve mutsuzluk dolu o küçük, küçücük bedenini, uçurumdan aşağıya bırakmış. O an sırtından simsiyah, kocaman iki kanat çıkmış. Her nefeste, bir bakmış, kanat çırpmış, uçuyor. Bir aşağıya, bir yukarıya, bir sağa, bir sola. Uça uça eve geri dönmüş. Dama konmuş. Sırtında iki siyah kanat, yatağına yatmış, uyumuş. Uyandığında koşarak anneannesinin yanına gitmiş. Anneannesi hiçbir şey demeden saçlarını okşamış.

O gün bugündür geceleri uçarmış.

Sırtındaki kanat izlerini gösterdi Nagehan'a az önce. Gerçekten kaburgalarını dik olarak kesen sağlı sollu iki yara izi var sırtında. Otelci, müşterisiyle sevişirken oğlunun onları basıp annesini sırtından bıçakladığını söylüyor. Oğlan şimdi hapisteymiş. Annesini bıçakladıktan sonra kıskançlık krizine girip bu işlerle hiç ilgisi olmayan hamile karısını da öldürmüş. Müebbet vermişler, hapisten hiç çıkmayacakmış.

Falcı kadın otelcinin söylediklerine kayıtsız. Başkasının hikâyesi gibi dinliyor onun önüne gelene anlattığı gerçeği. Nagehan da otelciye değil kadına inanmak istiyor. Gerçekten kanatları olduğuna. Geceleri uçtuğuna. Görülmeyenleri gördüğüne ve tüm hastalıkları iyileştirdiğine, tüm üzüntüleri geçirdiğine, tüm kayıpları bulduğuna inanmak istiyor.

Onları birbirine yakınlaştıran bu istek.

Karşılıklı oturuyorlar. Dizleri birbirine değdi değecek. Etraflarında bir sürü insan. İkisi de onları görmüyor. Çakıl taşlarıyla dolu upuzun bir kumsalın ortalarında bir yerlerde gibiler. Sanki denizden serin bir rüzgâr esiyor. Saçları o rüzgârda usul usul titreşiyor. Oteli unutmuşlar. Yaptıkları işi umursamıyorlar. Müşteriler, içi dalgalarla çoktan boşaltılmış sedefli deniz kabukları gibiler. O kadar zararsız. Ayaklarının ufak hareketleriyle tabanlarında çıtırdıyorlar. İncecik kum taneleri oluyorlar. Sedefli. İçeriyi aydınlatan floresanların çiğ ışığı umurlarında değil. Etraflarındaki erkeklerin müstehzi homurtuları ya da kapının önünden geçen ambulansın sireni, kim bilir nasıl bir felaketten kaçan insanların bağırışları, çekilen zılgıtlar, içeriye sızan huzursuzluk, hiçbiri umurlarında değil. Onlar arıyorlar. Birlikte bir şey arıyorlar. Kaybolmuş bir şey. Fincanın içinde.

Evet, karşı penceredeki oğlan. Kayboldu. Birden. Yok oldu. Gece yarısı, pencereyi, perdeyi, ışıkları, kapıyı, her şeyi açık bırakıp, kucağında siyah bir poşet, koşarak dışarı çıktı. Üzerinde onu gecenin vahşi ayazından koruyamayacak kadar ince bir ceket. Boynuna yılan gibi sarılmış hardal rengi kaşmir bir atkı. Yağmur az önce dinmişti. Artık rüzgâr esmiyordu. Kuşların uyanıp ötmesine, güneşin kendini göstermesine saatler vardı. Kısa etekleri dümdüz etsiz kalçalarına kadar sıyrılmış uzun boylu iki travesti, aralarında büyük sarı bir sokak köpeği, apartmanın girişindeki basamaklara çökmüş sigara içiyorlardı. Oğlan, ağır ağır yanlarından süzülen ve laf atıp atmamak, çirkefe sıçrayıp sıçramamak, hemcinsiyle sevişmeyi isteyip istememek arasında gidip gelen taksi şoförüyle göz göze geldi. Hayır, taksiye binmedi. Koştu. Sokak boyunca koştu. Nagehan pencereden beline kadar sarkıp, ardından bağırdı. Çatıdan simsiyah kuşlar havalandı. O duymadı. Köşeyi döndü ve gitti; daha geri gelmedi.

Falcı kadına söylemiyor ama ona Kedileş'ten bahsettiği için pişman. Madam Arthur Bey'in ismini söylediği için tedirgin. Her şeyi, Madam Arthur Bey hakkındaki her şeyi anlatmadığı için suçlu. Pişmanlıklarını bir çuvala koyup falcı kadını kanatlandıran o uçurumdan aşağıya atsa... Her şeye yeni baştan başlasa.

Uyumak, derin derin uyumak ve bir başkası olarak uyanmak istiyor. Doğurduğu çocukları kaybetmemiş biri olarak. Belki bu kadın, sırtında dünyanın en büyük yarasını taşıyan bu deli kadın, kahve fincanının içinde bir şeyler görür.

Kadın hiçbir şey görmüyor. Ama bunun nedenini biliyor.

"Aradığın şeyi çok büyük bir güç saklamakta. Asla erişemeyeceğin bir yerde. Ve senin yüzünden. O senin yüzünden kaybolmuş. Ona hiç öğrenmemesi gereken bir şey söylemişsin. Sanki lanetli bir isim. O ismi sakın bir daha ağzına alma."

Kadının sırtındaki yaralardan kanatlar çıkıyor. Gündüz vakti. Otelin nem ve ter kokan lobisinde. Kocaman siyah bir kuşa dönüşüyor. Memelerinde emzirdiği küçük bir oğlan. Dişleriyle etini kanatıyor. O, acıyı umursamadan kör bakışları kahve fincanının içinde, usul usul sırtındaki kanatları oynatıyor.

Nagehan ayağa kalkıyor. Bir sigara yakıyor. Oğlu tarafından sırtından bıçaklanan kadının otelin lobisinde görkemli siyah bir kuşa dönüşmesini izliyor.

Kimseye hiçbir şey söylemeden burayı terk edecek.

Kaderle başa çıkmanın tek yolu, ona kafa tutmaktır.

Kadının kanatları büyüdükçe büyüyor. Kadın uçtukça uçuyor. Otelin lobisinde. Çaresiz bir kuş gibi. Çırpınıyor. Camdan cama, duvardan duvara, çarptıkça çarpıyor. Onu ve Nagehan'ı burada, bu otelin lobisinde kimse umursamıyor. Nagehan sigarasından derin, çok derin bir nefes çekiyor. Falcı kadını orada, kanatları ve çaresizliğiyle baş başa bırakıp gitmeye karar veriyor. Dönmemek üzere, gitmeye.

Nagehan hep kaderine isyan ederek yaşadı. Birileri onu edep çukurunda boğmaya kalktı, o kendini edepsizlik uçurumuna attı. Bugüne kadar ona ne yap dendiyse yapmadı, ne yapma dendiyse yaptı. Şimdi falcı kadın ona o ismi unut diyor. Unutmayacak. O ismi bir daha ağzına alma, diyor. Alacak.

Madam Arthur Bey'i tanıdı. Onun gizli ve tehlikeli hayatına girdi. Bile bile. Göze ala ala. İsteyerek. Girdi ve çıktı. Çıkarken geride bir şeyler bıraktı. Önemli şeyler. Madam Arthur Bey'in hayatındaki her şeyin, o karmakarışık şeylerin arasına kendinden bir şey..ler. Bıraktı.

Bu falcı kadından çok önce Madam Arthur Bey, "Benim

adımı, kim olduğumu unutacaksın" demişti. O yalıyı, o fotoğrafçıyı, o fotoğrafları, o adamı... o çocukları. Madam Arthur Bey'i ve hayatındaki her şeyi unutacaktı. Buna karşılık bağışlandı canı.

Ama o bir itiraz. Kanadığı ilk gün, kimsenin karısı olmamaya ant içmiş küçük ve asi bir kızın büyümüş hali. Bitirmeye tenezzül etmeden terk ettiği okullarda okutulan hiçbir şeye inanmayan, öğrenmek istediği her şeyi, istekle koynuna girdiği müşterilerin çırılçıplak hallerinde bulan ve dünyanın çok büyük, zamanın çok geniş olduğunu seze seze, hayatın içinde ağır ağır ilerleyen, her gün baktığı pencereden her seferinde tekrar tekrar intihar eden, yorgun ve beklentisiz bir orospu. Bugün ölse... Yeryüzünde hiçbir şey değişmez.

Kimsesizlik sanıldığı gibi güçten düşürücü bir zafiyet değildir. Aksine insana güç verir. Nagehan yetimhanede büyüdü. Annesiyle babasının kim olduğunu hiç bilmeden. Çöplüğe terk edildiğini bilerek büyüyen çocuk, kim olduğunu düşünür?

Hayat Nagehan için kocaman bir çöplük. İçi birilerinin artıklarıyla dolu. O, o artıklardan kendine ziyafet sofraları kurmayı biliyor. Kaderle oyun oynayan, kaderi ciddiye almayan, hayatı, başına gelenleri ve gelebilecekleri meraklı gözlerle seyreden ve kendini bildi bileli sevişerek para kazanan, tanrı başta olmak üzere hiç kimseye güvenmeyen bir kadın. Kendine bile güvenmeyen.

Sırtında iki derin yarayla kanat çırpan falcıyı lobide bırakıp en üst kattaki odasına çıkıyor. Buradan gidecek. Uzağa değil. Karşı binaya. Onun evine.

Odasına son kez bakıyor. İçeriden son kez. Duvardaki çiçekli kâğıtlara bakıyor. Üzerlerindeki sivrisinek ölülerinin kahverengi izlerine. Yerdeki kilimin kirine. Ve penceredeki perdelere bakıyor. Neleri örttüler bugüne kadar, açtığında neleri sergilediler. Hepsine tek tek bakıyor. Olmuşlara bakıyor. Ve olacaklara. Bu odada. Yaşanmışlar ve yaşanacaklar nasıl oluyor da aynı anda var olabiliyorlar? Bir girdap gibi. Her şeyi içinde çevirdikçe çeviren bir oda. Bir hayat. Yatağın altındaki valizi çekip çıkartırken başı dönüyor. Dolaptaki giysileri hızla valize dolduruyor. Bir yandan da karşı pencerenin ardındaki terk edilmiş odaya ba-

kıyor. Penceresi, perdesi, ışığı, kapısı açık o odaya. O odada yaşayan oğlan bir daha geri dönmeyecek. Bu belli.

En iyi, terk edişleri okumayı bilir. İstekli ya da isteksiz terk edişleri. Alelacele gidişleri. Bir daha geri dönmeyişleri. Bir bebekken terk edildi. Doğurduğu bebekleri de o terk etti. Tanır. En iyi terkleri tanır.

Valizini alıp yangın merdiveninden aşağıya iniyor. Kimseye görünmeden arka kapıdan çıkıp binanın önüne dolaşıyor, karşıdaki bakkala giriyor. Bakkaldan sigara alıyor. Paketi aceleyle açıp bir sigara yakıyor. Dudaklarında ılık bir ateş. Elinde valizi, onun gece yarısı alelacele çıkarken açık bıraktığı apartman kapısından içeri girip, iki gün önce hızla indiği merdivenlerden ağır ağır yukarı tırmanıyor. Dairenin aralık kapısını ayağıyla itip içeri giriyor. Kapıyı kapatıyor. Valizini yere bırakıyor. Odanın ortasında, gözleri kapalı, bir süre öylece duruyor. Sonra gözlerini açıp pencereden dışarı bakıyor. Az önce ya da bin yıl önce terk ettiği otel odasına.

O odada şimdi bir kadın var. Heykelleri alaşağı edilerek hınçla kırılan, vahşi çığlıklar atılarak meşalelerle yollara düşülen ve geçmişe lanetler edilen o günlerde, o uzak, o soğuk, o beyaz geceli ülkede doğdu. Yakın geçmişle hesaplaşır gibi görünen ama aslında gelecek için kurnaz hesaplar yapan bir örümceğin ağında çırpınan bu ülkede, erkeklerle sevişiyor. Sevişerek para kazanıyor.

Nagehan, Olga'nın güzel vücudunu seyrediyor. Güzel vücudunu ve güzel kaderini. Uzun bacaklarını, uzun boynunu ve derin bakışlarını. Sutyensiz küçük memelerini ve gamlı gençliğini seyrediyor. İsteklerini, hayallerini, geleceğini seyrediyor. Dudaklarına değip canını yakan kor filtreyi yere tükürüp ayağıyla eziyor. Paketten yeni bir sigara çekip yakıyor.

Pencerenin önünde bir kuş. Kocaman siyah kanatlı bir kuş. Az önceki falcı kadın gibi bakıyor gözleri. Ona olacakları söylemeye gelmiş. Ya da olsun istediklerini.

Falcılar geleceği görürler mi, yoksa oluştururlar mı?

Falcılar gelecek inşa ederler. İstekleri ve sezgileriyle büyü yapar, olacakları olur kılarlar. Olmazları da olur kılarlar. Falcının isteğiyle sezgisi bir olur, dünyayı döndürür. Yıldızları sön-

dürür. Falcı fala bakmayagörsün, falcı hayal kurmayagörsün, her muhtemel, tek tek gerçeğe dönüşür.

Nagehan masanın başında ayakta duruyor. Masadaki kahve lekeli sarı saman kâğıdının üzerinde Madam Arthur Bey yazısı belli belirsiz okunuyor. Yazıyı sesli olarak okuyor. İsyan eder gibi. Kadere, falcıya ve tehlikeye başkaldırışındaki hoyratlık görülmeye değer. Yine intihar.

"Madamarthurbeymadamarthurbeymadamarthurbey."

Madam Arthur Bey ve hayatındaki her şey!

Pencereyi kapatıyor. Perdeyi çekiyor. Işığı söndürüyor. Kapıyı kilitliyor, derin bir uykuya dalıyor.

II

Sadece insanların değil,
tanrıların da kaderi vardır.

Olcayto duvara dayalı, ortası çökük yatağın kenarına ilişmiş, tedirgin bir misafir gibi, sanki biraz dalsa kayıp yere düşecekmiş gibi, oturuyor. Penceredeki karanlığa belli belirsiz yansıyan suretini seyrediyor.

Karşıdaki otel odasının penceresi kapkaranlık. Perdeleri çekili. Kadın o kapalı pencerenin, çekili perdelerin arkasında ya uyuyor, ya sevişiyor, ya ağlıyor... ya da sigarasından derin nefesler çekiyor. Perdeyi açsa, onu, kendisini seyreden adamı görecek. Göz göze gelecekler. Adam o otel odasında olmak isteyecek. Kadın kim bilir nerede... olmak isteyecek.

"Dünya çok büyük; zaman çok geniş" diye düşünüyor. Pencerenin derin karalığına bakıyor. Üzeri sigara ateşiyle delik deşik olmuş çiçekli muşambayla örtülü eski tahta masayı iyice önüne çekiyor, saman kâğıdına zehir gibi yayılan mürekkepli kalemle kelimeler yazıyor.

Zehirli kelimeler.

Yazıyor.

Her kelime bir öncekini bir sonrakine bağlamakla yükümlü. Bir hikâye anlatıyor. Aslında olmayan bir olay, aslında yaşamamış insanlar. O, yalan bir dünya yaratmakla mükellef bir yazar. Evinde, tek başına. Tüm dünya karşısında. Kaleminin ucundan mürekkeple birlikte tehlike de akıyor kâğıdın üzerine. Tehlikeli ve usul usul. Yazıyor. Yazdıklarının kokusunu duyuyor. Cümleleri is kokuyor. Biraz kirli sanki. Çöpe atılmış şeylerin birbirine karışmış asitli kokusu gibi. Vazgeçilmiş şeylerin. Başkalarının şeylerinin. Kokusu. İçine çekiyor. Genzi yanıyor. Gözleri yaşarıyor. Dünyanın tüm endişeleri genzinden içeri akıyor. Kokuyla birlikte. Yorgun. Yeni bir romana başlamakla, her şeyden vazgeçip gitmek arasında bocalıyor. Yaşamakla ölmek arasında... bocalıyor. Her zaman bu böyle.

Her zaman... şimdiki zaman.

Kelimeleri, aç bir hayvanın sivri dişleri arasından korka korka çekip çıkartıyor. Her hamlede bir yanı ölüyor. Her hamlede kelimeler etine batıyor. Akan kanda ölüm var. Eğer o kanı durduramazsa yazamaz. Ama etini kanatmazsa da yazamaz. Kelimeler... bilenmemiş jiletler gibiler. Paslı ve tehlikeli.

Kelimeler kadar tehlikeli bir şey daha var bu sefer hayatında: Fotoğraflar. Sahaflardan toplanmış eski fotoğraflar. İnce ve parlak ve kaygan kâğıtlara basılmışlar. Önce. Çok önce. O doğmadan önce. Her nasılsa o zamandan bu zamana yırtılmadan kalmışlar. Parmaklarını zamanın göze görünmez varlığını kimyasına hapsetmiş, inceliğine rağmen dayanıklı, eskiliğine rağmen zamansız, gerçekliğine rağmen artık sanki hayali olan o kâğıtların ipeksi yüzeyinde gezdiriyor. Aklını ürperten bir serinlik. Artık olmayan insanların, sürmeyen hayatların serinliği. Ölümün serinliği.

Üşüyor.

Yaşanmış ve bitmiş sayısız hayata, ayıplanabilir bir merakla, yeniden yeniden yeniden bakıyor. Gözlerini dikip. Gözlerini kısıp. Uzaklarda yankılanan sesleri duymaya çalışıyor. Fotoğrafın çekildiği anda söylenen sözleri. Uzaktan seslenmeleri. O duruşun ardından atılan adımları. Öncesindeki tedirginlikleri. Karnında tuhaf bir sancı. Suçluluk. Sararmış kâğıtların üzerine zapt olmuş, öncesi ve sonrası belirsiz anlarla baş başa kalmak korkutucu. Zaman bu fotoğraflarda gömülmemiş bir ölü gibi. Artık gömülmek ister gibi. Tedirgin. Bu fotoğraflar, bütün eski ve kimsesiz fotoğraflar, sanki ondan bir şey istiyorlar. Bir mezarı kazıp ölüyü dışarı çıkartmasını, dudaklarını çürümüş bedenlerdeki dudaklara dayayıp içlerine yeniden hayat üflemesini... bir ölüyü öpmesini... istiyorlar sanki. Talepkâr. Talepkârlar.

İçlerinde gizli anlamlar barındıran ve sesle birleşip kılıktan kılığa girebilen, yazıya sıkıştırıldıklarında hep ama hep yetersiz kalarak onu da acizleştiren kelimeleri sevmediği gibi fotoğrafları da sevmiyor.

Neden anı sabitlemek ister insan? Neyi hapsetme arzusudur bu? Zamanı mı? O geniş, o sonsuz, o başlangıçsız, o tanrısal zamanı mı? Hiç anlayamadığı, anlayamadığı için de ölesiye kork-

tuğu zamanı? Zapt etmek ister? İnsan? Neden? Bugününe, anına, yaşadığı hayata sahip çıkmayı beceremezken, geçmişin elini kolunu bağlayarak, olmuş bitmiş geçmiş gitmiş bir anı durdurmanın anlamı ne? Madem tarih tekerrürden oluşuyor, madem geçmişten hiç ama hiç ders alınmıyor... İnsanın amansız arsızlığı.

Olcayto'nun bir geçmişi yok. Kayıp. Babasının mezarının başında o ana kadar annesi bildiği kadının sözleriyle geçmişe ait ne varsa küllere karıştı.

"Sen benim oğlum değilsin."

Kendini öldürmeye karar vermiş bir anne, çocuğu da kendisiyle birlikte ölsün mü ister illa?

Olcayto kimin oğlu? Bu fotoğraflardaki herhangi birinin oğlu olabilir mi? Ya da bambaşka yerdeki bambaşka fotoğraflardaki birilerinin. Yıllarca annesi bildiği, fotoğrafları yakarak kendiyle birlikte babasını da bir kez daha öldüren o kadın, suçlu. Ama zaten fotoğrafları çeken de suçluydu. Ona bakan da. Suç bulaşıcıdır.

Masanın üzerindeki fotoğraflara bakıyor. Dikkatlice. Tek tek. Her karede bir başkasının sureti. Gözlerinin içine bakıyor. Gözbebeklerine. Bir zamanlar objektife dikilmiş ve o anda, o zamanda sabitlenmiş o ölü bakışlarla göz göze gelmeye çalışıyor. Gördüğü tek şey: Sitemkârlar. Zamanın içinde bir yolculuk yapmış ve yorgun, bu bakışmaya varmış. Gibiler. Oysa hepsi bir anlık, o anlık, geçici, uçucu bir bakış, duruş, eda. Öncesi ve sonrası bambaşka. Biliyor. Ama yine de korkutucular. Sanki zamanın derin ve ıssız çukurunun kaygan duvarlarından yukarıya tırmanıyorlar. Ellerinde ucu kıvrık oraklar. Can almaya gelir gibi. Bir şey. Çok şey. İstiyorlar. Ondan.

Geçmişi fotoğraflardan öğrenmek mümkün mü? Ne anlatabilir bugün bize, çoktan ölmüş bu insanların durgun ve suskun suretleri? Sadece zamanın geçip gittiğini ve her şeyin bir gün bittiğini. Herkes ölür. Her şey biter. Ama yine de hayatta aslolan telaştır. İstektir.

Olcayto hissediyor; istemekten vazgeçtiği gün özgürleşecek.

Şimdi huzursuz. Yüzündeki solgunluk bundan. Kafasını şefkatle saran ve onu olduğundan daha da büyük yapan babasınınkilerin aynısı kıvırcık saçlarının siyahındaki cansızlık ve

yine babasınınkilere benzeyen kara, kapkara gözlerindeki dermansızlık hep bundan.

Kim olduğunu bile bilmediği, ama gerçekten yaşamış ve muhtemelen çoktan ölmüş birilerine ateşi canlı volkanik çukurlardan toplayacağı, kaktüs bahçelerinin diplerinde bulacağı, ürkütücü okyanus derinliklerine dalıp dalıp çıkaracağı kelimelerle yeni hayatlar yazmak için cesaret toplamalı. Yeryüzünde bugüne kadar çıkarılmış ne kadar ses varsa hepsi, kulağına dayadığı dev bir denizkabuğunun içine sığışmışçasına, uzak, bitmiş, geçmiş zamanlardan gelip kafasının içinde uğulduyor. Yaban bir duygunun pençesinde canı acıyarak kıvranıyor.

Fotoğraflara bakıyor. Kim bu insanlar? Kimdi bu insanlar? Sokakta yanından geçip gidenler gibi. Kim olduğunu bilmediği insanlar üzerine düşünüyor. Devamlı. Kadim bir sırrı çözecekmiş. Kimin kim olduğunu anlarsa hayatın şifresi darmadağın olacakmış. Şifreleri çözmek bir vazifeymiş. Gibi.

Tuhaf bir suçluluk içinde. Hiç tanımadığı ama birilerinin düşmanı, âşığı, annesi, babası, arkadaşı, kanlısı, kâbusu olan ve yaşadığı süre içinde peşinde ve içinde kim bilir nasıl bir hayat sürükleyen bu insanlarla ilgili hikâyeler anlatma arifesinin suçluluğu bu. Onların gerçeğini hiçe sayarak yepyeni bir gerçeklik yaratacak. Gözünü kırpmadan. Kendine bir hayat yazar gibi.

Masanın üzerinde, su bardağında, kırmızı, kıpkırmızı bir şarap. Babasınınkilere benzeyen kalın dudaklarını iştahla bardağa dayayıp küçük yudumlar alıyor. Şarapla birlikte uzaklardaki bir papazkarası bağının tüm hüznü, sıkıntısı, tedirginliği boğazından aşağıya akıyor.

Biraz cesarete ihtiyacı var. Tüm yazarlar gibi. Tüm yalancılar gibi.

Yalan söylemek için biraz cesaret ver tanrım ona. Esin dedikleri aslında cesarettir. Kendine güven. Kendine inanç. O da tüm yazarlar gibi korkak. Hem istiyor, hem istemiyor. Daha önce uydurduğu onca yalan, onca kelime, onca cümle... kurduğu hayaller!

Yazara atfedilen cüret sadece ama sadece isteklerden oluşmamış mıdır? Tıpkı tanrının insanları sadece ve sadece istekten yaratışı gibi, yazarın varlığı talepten kanatlar çırpıp durmaz mı

yer değiştirebilmek, yukarı, yukarı, biraz daha yukarı çıkabilmek için? Uçabilmek için. Bir kuş gibi. Bir şaman gibi.

Olcayto beden değiştirmek istiyor.

İşte yine, bir kez daha ve keşke son kez, şu anda yazmakta olduğu, tam kalbinde bir cenin. Tam kalbinde. Hem de sakat ya da ölü doğma olasılığı yüksek bir cenin. Yaşayıp yaşamadığı şüpheli. Kordonu boynuna mı dolanmış? Gözleri görüyor mu? Kulakları var mı? İçinden çıksa nefes alacak mı? Nefes alsa, aldığı nefes onu yaşatacak mı?

Ceninlerin de ellerinde kader çizgileri var mıdır?

Hamile bir kadının karnını yarıp bakmak isterdi ceninin avucuna. Kader çizgileri ne zaman oluşmaya başlar? Kalpten önce? Gözlerden sonra? Ellerle aynı anda?

Karşısına çıkan ilk bebeğin avucuna bakacak. Bunu sarı saman kâğıdının bir köşesine not alıyor. Kâğıda akan mürekkep, harflerin aceleyle karalanmış yuvarlaklığında küstahça dağılıyor. Düşünceleri gibi. Devamlı dağınık. Saçları gibi. Saçları. Devamlı dağınık.

Kâğıdın öbür köşesine "Fotoğraflar" yazıyor. "Kimsesiz fotoğraflar". Onun gibi kimsesiz. Ya da "Birinin fotoğrafları". Hangisi daha iyi? O biri kim? O biri, o mu? Hiç mi? Hep mi?

Pencerenin karşısındaki otel odasının ışığı yanıyor. Perde aralanıyor. Pencerede yine o kadın.

Nagehan pencereyi açıp bir sigara yakıyor. Karşı pencerede yine o oğlan. O da bir sigara yakıyor. Sigarayı nefes alır gibi değil, boğulur gibi içiyor. İçiyorlar. Dumanı derin derin içine çekiyor, saniyeler sonra küfreder gibi dışarı salıyor. Oğlan da aynısını yapıyor. Birazını ağzından, birazını burnundan. Bir ağzından. Bir burnundan.

Nagehan pencerenin önünde duruyor. Gözlerinin boyaları akmış. Sabah aynanın karşısında, uzun uzun, sabırla, incelikle, inatla, istekle, umarak, bir şeyler umarak, çok şeyler umarak sürdüğü, kalın kalın sürdüğü, o iri gözlerini sürerek daha da büyüttüğü kalem, siyah, simsiyah kalem akmış, bulaşmış, dağılmış. Çirkin. Sinirli. Çıplak ve yorgun vücudunu iterek pencereden içeri girmeye çalışan soğuk umurunda değil. Derinlerinde asabi bir ateş.

Olcayto kadınla göz göze gelse, bakışlarını hemen kaçırıp, oturduğu iskemleden telaşla kalkar, pencereye gelir, perdeyi çeker. Sonra ışığı kapatır. Ve odasında saklanır. Sabaha kadar. Nagehan şu an onu umursamıyor. Aklında başka şeyler. Aklıda eski şeyler. Terk ettikleri. Terk edilişleri. Sevişmeleri.

Nagehan'ın sırtını döndüğü bu odada bir sürü hikâye var. Her gün buraya girip çıkan sayısız adam. Hepsinin bacak aralarında bir silah. O silahı acemi tetik çekişlerle yatağına boşaltıyorlar. Yatak delik deşik. O yatağı bir gün yakacak. O an, o yatağa girmiş olan tüm istekler dağıldıkları yerde, uzaklarda, kuytularda, başka sokaklarda, başka evlerde, başka otellerde, başka yataklarda, teker teker alev alacaklar. O güne kadarki tüm buz gibi kurşundan sevişmeleri dev bir ateşin sıcağında eriyecek. O kurşun erirken, şekillerden şekillere girecek. Başına gelenler ve gelecekler...

Karşı penceredeki mahcup ve sıkıntılı ve kafası karışık, koca kafası karmakarışık oğlan şu an Nagehan'a bakıyor ve kim bilir onunla ilgili neler düşünüyor. Kendisini görmediğini zannediyor. Bakışını, isteklerini, hayallerini görmediğini...

Oysa Nagehan görüyor. Her şeyi görüyor ama gördükleri tıpkı bildikleri gibi umurunda değil. Hiçbir şeyi umursamıyor. Onun yazdıklarını ve yazacaklarını ya da bugüne kadar yattığı ve yatacağı adamları umursamadığı gibi; pencereden içeri giren soğuğu, ciğerlerini soğukla birleşip karartan, söndüren, lime lime eden zehri ve az önce iki dakikada işini bitirip odadan çıkan ve şu anda lobide gazetenin spor sayfasını okuyan pezevengine, bir dahaki sefere daha genç bir kadın istediğini söyleyen yaşlı ve pis ve aceleci, küstah, çirkin, çirkef müşteriyi de umursamıyor. Yarı yaşındaki şu oğlanı umursamıyor. Sigarasını içiyor. Filtresi yanana kadar. Sonra ucu yanık filtreyi pencereden aşağıya atıyor. Sonra ardından kendi de atlıyor.

Bu kaçıncı intihar.

Hayallerinde kendini defalarca öldürdü. Hepsinde yeniden, yeniden dirildi. Keşke sadece hayal ederek ölebilse insan. Bir zamanlar sadece hayal ederek insanları öldürebilen bir adam tanımıştı. Bir zamanlar hayallerin fotoğraflarını çekebilen bir adamla tanışmıştı. Karnındaki derin yara... kasıklarındaki derin san-

cı... ruhundaki dipsiz delik. Hepsi o bir zamanlardan arta kaldı. Bir de çocuklar var. Doğar doğmaz ondan çalınan ve muhtemelen onun gibi bir çöplüğe atılan. Eğer aynı anda doğurduğu o oğlan ve kız bir gün onu bulurlarsa, sırtına keskin bıçaklarla derin yaralar açarlar mı? Onun sırtından da kocaman siyah kanatlar çıkar mı?

Nagehan sigara üzerine sigara yakıyor. Hepsini filtresi yanana kadar derin nefeslerle içine çeke çeke içiyor. Her izmariti pencereden aşağıya atışında o da kat kat aşağıya düşüyor. Her sönen ateşle o da sönüyor. Her alevle yeniden parlıyor.

Karşı penceredeki oğlan masanın başında oturuyor ve hâlâ Nagehan'ı seyrediyor. Sanki onun siyah gözbebeklerinde de alevler ve düşler belli belirsiz ışıklar gibi parıldayıp parıldayıp sönüyor.

Penceredeki kadın az sonra kendisini öldürecek. Olcayto masada oturuyor ve onu seyrediyor. Görülmediğinden emin olunca masanın üzerindeki fotoğraf makinesini usulca eline alıyor. Oturduğu yerden. Tam karşısından. Açısını hiç değiştirmeden kadının fotoğraflarını çekiyor. Mavi sutyenli. Dünküler beyazdı. Evvelsi gün kırmızı. Ve ten rengi. Ve mor. Ve sarı. Ve yine beyaz. Ve bir gün sutyensiz. Bir gün kazaklı. Bir diğer gün göğüsleri kan içinde. Bir diğer gün saçları darmadağınık. Ve bir keresinde sol gözü morarmış. Ve bir keresinde çok mutlu, gülümsüyor.

Kadın, şehrin ışıkları yüzünden asla tam karanlık olamayan rengi bulanık gökyüzüne bakıyor. Geçmişi gibi bulanık. Gökyüzüne. Sanki bir yıldız görmek ister gibi. Sonra hızla pencereyi kapatıp perdeyi çekiyor. Hiçbir zaman bu gökyüzünde tek bir yıldız bile göremeyeceğini biliyor. Biliyorlar.

Olcayto artık yalnız. Yapayalnız. Kadın ölürse. Bir gün kendiliğinden ölür ya da öldürülür ya da kendini öldürürse, onun hikâyesini de yazacak.

Mesela kadının kayıp bir oğlu vardı, diyecek. Tüm otelleri, tüm kerhaneleri dolaşıp annesini arardı, diyecek. Bir gün onu otel odasında bir adamla sevişirken buldu, diyecek. Yıllardır aradığı annesini bir adamın üzerinde çırılçıplak görünce ceketinin cebinde taşıdığı kabzası kahverengi, çeliği parlak gri, keskin bı-

çağı hızla çıkardı, diyecek. Gözlerini sıkıca kapattı ve kadını sırtından gelişigüzel defalarca bıçakladı, diyecek. Kadın kanlar içinde müşterisinin üzerine yığıldı, diyecek. Ve kadının sırtından simsiyah kocaman iki kanat çıktı... diyecek.

Sabah olmak üzere. Olcayto biraz uyumak istiyor. Tam güneş doğarken yatağa giriyor. Tam güneş batarken, dün telesekretere not bırakan tuhaf sesli adamın verdiği adrese gidecek. Ona vaat edilen eski bir fotoğraf albümünü almak için; çocukken yitirip tekrar bulduğu kimliğini bu kez tamamen kaybetmek, bizzat yitmek, dönüşmek için. Şimdi uyuyacak. Biraz.

Madam Arthur Bey pencereden dışarıyı seyrediyor ve "Dünya çok büyük, zaman çok geniş" diye düşünüyor. Yaşadığı bu yalı gibi. Sanki hayatın binlerce odası var ama hepsinin kapısı sıkıca kilitli. Önünden yol geçtiği için artık yalı olmayan, sıradan bir köşke dönüşen bu ahşap evin her odası bir hikâye. Her hikâye kâbus. Her kâbus ona ait. Yalının önde daracık başlayıp arkaya doğru genişleyen bahçesi şimdi içinde adım atılması imkânsız vahşi bir orman. O ormanda hangi hayvanlar yaşıyor, hangi hayvanlar hangi hayvanları parçalıyor; sır.

Madam Arthur Bey, yıllardır içeride biriken boz bir toz cehenneminin ortasında, göze görünmeyen o küçücük akar böcekleri gibi. Var. Kaşındırıyor. Ama yok. İzi bulunamıyor. Hayatın gözeneklerine saklanmış koca gözlü kör bir böcek. Bir kurtçuk. Korkuyor. Çok korkuyor. Bir metamorfoz. An be an daha başka bir böceğe dönüşüyor. Başka bir insana dönüşüyor. Tehlikeli. Cazip.

Kaçakların gözden ırak, kimsenin bilmediği uzak yerlerde, yepyeni kimliklerle kendilerine bambaşka bir yaşam kurdukları doğrudur. Ama bazen. Bazen de kaçaklar hiçbir yere gitmezler. Oldukları noktada donar kalır ve üzerlerine yapışan zamanın kabuklaşmış kirinin altında saklanırlar. Unutuşa gizlenirler. Bir örümcek gibi. Sinsice beklerler. Birinin hata yapmasını. Ağa takılmasını.

O çoktan unutuldu. Kendini unutturdu. Bir gün, o gün, bu geniş salondaki tüm eşyalar gibi yerinden hiç kıpırdatılmadan senelerce çini sobanın yanında duran goblen kaplı berjer koltuğu

yalının pencerelerinden birinin önüne çekti, yanına da ayakları yaşlı ve bir zamanlar vahşi bir aslanın ayaklarını andıran ve yere vakur ve güçsüz bir hayvan gibi ısrarlı basan yuvarlak ceviz sehpayı koydu ve pencereden dışarıyı seyretmeye başladı.

Hayallere dalmadan.

Pencereden dışarıyı. Gerçeği. Gerçek şuydu: Dev yük gemileri geçti pencerenin önünden ve akıntıya kapılan küçük tekneler, sürat motorları. Kıyıda balık tuttu insanlar. Yol tekrar tekrar yapıldı, genişletildi; deniz metre metre uzaklaştı pencereden. Arabalar hızla geçip gittiler pencerenin önünden. Otobüslerde tıkış tıkış insanlar. Her yerleri birbirine değen. Birbirine değdikçe eğilen, küçülen, hiçleşen, kimsesizleşen yoksul insanlar. Kimi öldü ölecek, o kadar yaşlı. O kadar yaslı. O kadar zavallı. Umudu kalmamış insanlar. Kucağında bebekli küçük kadınlar. Soluk benizli. Yorgun. Dayaktan. Açlıktan. Bütün gün ev temizlemekten. Bütün gün tezgâh arkasında ayakta durmaktan. Bütün gün fabrikada çalışmaktan. Zavallı insanlar geçti kilometreler boyu kıyıdan, yalılarla denizin görkeminin tam ortasından giden ve yokuşların ardındaki çukurlara saklanmış yoksul mahallelere tırmanan ve hep ter ve kusmuk kokan otobüslerle, yalının önünden yalıyı görmeden, onla göz göze gelmeden. Ardında kapkara dumanlar bırakan arabalar da geçti pencerenin önünden. İçlerinde kahkahalar. İçlerinde tabanca. İçlerinde yeryüzünde yuvarlak ne varsa. Köşesiz ruhların kullandığı arabalar geçti gitti. Tehlikeli arabalar geçti, insanın içinde cana dair ne varsa hepsini ustalıkla ezip geçen. Bisiklete binenler geçtiler. Terlediler. Soluk soluğa. Pedallar çevirdiler. İleri, hep ileri. Koşanlar. Bacaklarını can havliyle açabildiğince açanlar. Kuş gibi uçarcasına, kaçarcasına etrafa hiç bakmadan derin soluklarla geçtiler pencerenin önünden. Hızlı hızlı yürüyenler sonra. Kolları dirsekten bükülü. Elleri birer yumruk. Gözleri ileride, hep ileride, hep ileriye doğru hızlı hızlı yürüdüler geçtiler pencerenin önünden. Okuldan çıkan çocuklar da geçtiler pencerenin önünden. Cenazeler geçti pencerenin önünden. Ambulanslar sonra. Bebek arabalarını sürdü kadınlar, denize ve gökyüzüne baka baka. Çocuklar topların ardından koştu. Küçücük tekneler battı. Kocaman gemiler karaya oturdu. Hayat her haliyle akıp geçti pencerenin önün-

den. Zaman küstahça akıp geçti. Pencerenin önünden. Ve o pencereden baktı. Gözleri açık, apaçık, faltaşı gibi açık, bu yalıda, Kara Yalı'da saklandı. Saklandı. Saklandı.

Eskiden, çok eskiden gözlerini kapardı ve hayaller kurardı. Her hayalde birileri ölürdü. Birilerini öldürürdü. Bu pencerenin önünden geçip giden sıradan insanlar gibi birilerini... öldürdü. Çok zaman önce. Hayal kurarak. Hayalleri için. Hayalleriyle. Hayalinde. Gerçekten öldürdü. Ama sonra hayatındaki ve hayattaki her şey değişti. Dünya değişti. Hayaller değişti. Onun hayalleri de değişti. Vazgeçildi. Ondan vazgeçtiler. Başka hayallerle, başkalarının hayalleriyle öldürmeye devam ettiler. Ama ondan vazgeçtiler. Yeniden hatırlanmak mı istiyor?

Belki.

O yaşlı bir kadınadam, kayıp suçlu, eski biri, korkunç ve korkak biri, ne kadın ne adam biri, yalının ve geçmişin ve pişmanlıkların ve artık hiçbir anlamı kalmamış isteklerin ve günahların ve korkuların yıkık görkeminin arkasına saklanmış bir çift gözden ibaret. Artık. Hiç kapanmayan bir çift gözden ibaret. Hayal ettiği her şeyin gerçekleştiğini gören ve hep olmadık şeyler hayal eden Madam Arthur Bey, şu an, tamamen pişmanlıktan ibaret. Umduğunu bulamamaktan. Tutulmayan sözlerin, beklenmedik değişimlerin, terk edilmelerin, vazgeçilmelerin ağırlığından ibaret.

Yeniden hayaller kurmak istiyor. Yeniden... yeniden var olmak istiyor. Birilerini kışkırtmak, eskiden olduğu gibi birilerinin akıllarını çelmek, birilerini yoldan çıkartmak istiyor. Pencerenin önünden geçenlerin çok azı onun hayal kurduğu zamanları hatırlar. Onun hayallerinin onların hayallerini yuttuğu zamanları. Yakınlarının onun hayalleri yüzünden öldüğü zamanları. O eski ve görkemli ve kanlı zamanları. Yalının önünden geçenlerin çok azı. Hatırlarlar. Çok azı. Çoğu o zamanlar daha doğmamışlardı bile. Ya da bebektiler, küçüktüler. Yetişkinlerin tedirgin sütünü emdiler ama ne olup bittiğini hiç bilemediler.

Madam Arthur Bey, şimdi, artık, bundan sonra, kendine yeni bir geçmiş ve umulmadık bir gelecek istiyor. Yeni ve bambaşka. Sürprizlerle dolu. Hayaller kurmak istiyor. Yeniden. Sokakla ve sokaktan geçen sıradan insanlarla ilgili hayaller. Tüm

zaafları yeniden eline almak istiyor. Dünyayı yeniden döndürmek istiyor.

Bunu yapabilir. Belki yapabilir. Yıllar sonra... yeniden... yapabilir.

Kendini geleceğe bulaştırmak isteyenler doğururlar. Çoğalırlar.

Yıllardır saklanmanın cazibesine, yalan söylemenin cazibesine, herkesin her şeyi çabucak unutmasının cazibesine kapılıp, şuursuz bir pervane gibi bu kocaman Kara Yalı'nın kâinatta yarattığı boşluğa saklanmışken ve pencereden gördükleriyle yetinip, gözlerini kendi içine, kendi derinine çevirmişken... artık değişecek... artık dönüşecek. Çoğalacak. Ölmek üzereyken. Belki de değişecek ve ölecek. Artık hareket edecek. Geriye doğru. Eskiye doğru. Her şeyi ya da bazı şeyleri değiştirecek. Değiştirecek ki, gelecek de değişsin. Her şey ya da bazı şeyler, artık, değişsin. O bu Kara Yalı'ya saklanmadan önce hayatın başka gerçekleri vardı. Başka değerleri. Ve başka korkuları. Ama artık her şey değişti. Kavramlar, inançlar, algılar, özlemler, korkular ve gerçek. Gerçekler de değişti. Ve o, gerçeğin değişebileceğini gören bu kadınadam, kasten unuttuğu geçmişini şimdi yeniden, bambaşka bir gerçeklikle diriltmek istiyor. Rahatça ölebilmek için. Gerçekten dönüşebilmek için. Yeniden öldürebilmek için.

Yeni bir kimlikle gömülmek istiyor.

Kasvet kasvet kasvet.

Maria!

Burası çok kasvetli!

Bu yalı çok kasvetli!

Sadece bu yalı mı?

Eğer Maria konuşacak olsa ona, sadece bu ev değil her yer kasvetli, der. Dışarısı. Denizin öteki yakası. Öbür ülkeler. Ve tüm öbür kıtalar. Hayat külliyen kasvet, der. Madam Arthur Bey bunu bilmiyor olamaz. Sadece bu evdeki değil, tüm evrendeki kasvetin oluşmasında ve şekillenmesinde kendi payı olduğunu çok iyi biliyor ve onaylatmak içgüdüsüyle kasvetten yakınıyor. Kasveti seviyor o. Yoksa Maria'yı bu eve alır mıydı? İkisi kapıyı kimselere açmadan bu evde bir başlarına yaşarlar mıydı?

Maria yıllardır onun yanında. Ama Madam Arthur Bey ona tek bir soru bile sormadı. Ne adını. Ne yaşını. Ne nereden gelip nereye gittiğini. Kim olduğunu sormadı. Onu evine aldı. Ve onla birlikte yaşamaya boyun eğdi.

Maria'dan önce de burada yaşayan başka birileri var mıydı?

Maria'nın hiç adım atmadığı şu koca bahçe, bir mezarlık gibi. Dalları kış kurusu ağaçların her birinin dibinde bir ölü yatıyor sanki. Yağmurlarla birlikte bakımsız topraktan fışkıran yabani otlar ve rengi çekingen yabani çiçekler hâlâ o ölülerin etleriyle besleniyorlar ve kim bilir nasıl kokuyorlar. Bahçeye hiç çıkmadı. Ne yazın, ne kışın. Mutfak penceresinden baktığında evin arkasında metruk bir bina görüyor. Yıkıldı yıkılacak bir müştemilat. Bir gün kapıyı açsa, bahçeye çıksa, yıllardır hatta yüzyıllardır üzerine basılmamış otların arasından kendine bir yol açsa, gitse, bahçenin arkasına gitse, aslında nereye gider? Emin değil. Bu evin içi gibi dışı da labirent.

Maria odası ve mutfak ve salon dışında hiçbir yere gitmedi. Ama biliyor, hem alt katta hem üst katta, uzun koridorların iki yanına sıralanmış bir sürü kapı var. Artlarında iç içe geçmiş odalar.

O kapıları açmadı, artlarına bakmadı. O koridorlarda yürümedi. Odalardan odalara geçmedi. Bir uçurumun başında durur gibi başlarında durdu ve gözlerini kısıp diplerine baktı. Ama o kadar. O koridorlara adım atmadı. Madam Arthur Bey de öyle. Bu kocaman evde ikisi de küçük deliklerde yaşıyor ve mümkün olduğunca az hareket ederek, kertenkeleler gibi devamlı etrafı dinleyerek vaat edilen temkinli bir hayat sürüyorlar. Temkinli. Kertenkeleler gibi. Bu hayatı onlara kim vaat etti?

Maria bazen Madam Arthur Bey'in koltuğunun karşısındaki öbür koltuğa oturuyor. Birlikte pencereden dışarı bakıyorlar. Hiç konuşmuyorlar. Sadece dışarıyı seyrediyorlar. Pencerenin önünden akıp giden hayata bakıyorlar.

Maria'nın yıllar önce, artık hatırlamadığı bir şekilde içine girdiği bu yalıdan dışarıya bir tek adım bile atmaya niyeti yok. Görülmek kadar, görmek de korkutuyor onu. O yüzden kim bilir kimden ve kim bilir neden saklanan bu adamın yanında onunla birlikte saklanıyor. Kim bilir kimden. Kim bilir neden.

Madam Arthur Bey, o uzun boyu ve o asabi duruşuyla Maria'nın tüm hayatını dolduruyor. Tüm hayatını yönetiyor. Maria, Madam Arthur Bey'i tanımadan, bu yalıya sığınmadan önce kimdi, artık bilmek istemiyor. Hayalinde bir sürü şey var. Ama Maria onları görmezden geliyor. Hayallerini ve hafızasını hiçe sayıyor. Geriye bakmaya gücü yok. Ölmeye bile gücü yok. Burada iyi. Burada hayat sakin. Burada her şey güvenli.

Güvenli mi?

Maria'ya güven nedir tarif et deseniz, edemez. Belki hiçlik duygusu güven dediği. Yeni bir şey olmayacak duygusu. Eskiden olanlar, zaten oldu, her şey bitti duygusu.

Özlediği bir şeyler olmalı, değil mi? Hayır yok. Sadece ucu yanık bir fotoğraf, göğsünde sakladığı. Çıkarıp bakmıyor bile uzun zamandır. Ama orada durması iyi. Sanki. Tek bir fotoğraf. Ucu yanık siyah beyaz bir fotoğraf. Fotoğrafta bir oğlan çocuğu. Yoksa kız mıydı? Bir çocuk işte. Son çocuk. Sanki bir zamanlar uzak ülkeden, savaşlardan, felaketlerden ve tehditlerden kaçarak geldiği bu ülkede aradığı bir çocuk. Bir oğlan. Ya da bir kız. Bilmiyor. Onun çocuğu mu? Onu da bildiği söylenemez. Belki de herkesin kayıp çocuğudur. Herkesin kayıp çocuğunu aramayı üstlenmiş, delirmiş bir savaş artığı kadındır Maria. Başka ülkede doğup, başka ülkede doğurup, bu ülkede, bu yalıda, burada, bu mutfakta ya da bu pencerenin önünde, tam önünde, Madam Arthur Bey'in koltuğunun karşısındaki koltukta, bir gün, böylece otururken ve dışarıyı seyrederken ölecek olan. Kayıp bir kadındır. Tarihinde yığınla kayıp. Kaderinde yığınla kayıp.

Doğduğu yerde ölen insanlar şanslıdır. Hiç göç etmeyenler. Kaçmak zorunda kalmayanlar. İlk soludukları havayla son soludukları hava aynı olanlar... şanslıdırlar. Sonra çocuklarını hiç kaybetmemiş ve hayatı boyunca hiçbir savaşın ortasında kalmamış olanlar. Onlar da şanslıdırlar. Ama yine de neticede herkes ölür. Aciz ya da gaddar. Adil ya da düzenbaz. Vicdanlı ya da vicdansız. Herkes neticede bir gün ölür. Bütün iktidarlar yıkılır. Bir gün Maria, bir gün de Madam Arthur Bey, diyelim ki, yataklarına yatacaklar ve bir daha kalkmayacaklar. Cesetlerini kimse bulmayacak. Çürüyen bedenlerinin kokusunu sadece bahçedeki siyah kuşlar alacak. Yalının üzerinde dev kanatlı yekpare per-

vaneler gibi dönenip duracaklar. Yalının önünden geçenler kuşlara bakıp ürkecek. Ama kimsenin eli kapıdaki tokmağa gitmeyecek. Oysa kapı kilitli değil. İtseler açılır. Ama girseler... içeriye bir girseler. Kim bilir neler görürler. Kimsenin buna cesareti yok.

Maria, dilsiz Maria yalının mutfağında, alçak bir taburenin üzerinde. Öylece oturuyor. Pencereden arka bahçeyi seyrediyor. Hiçbir şey yapmadan. Öylece. Madam Arthur Bey de burada, bu kocaman salonda pencerenin kenarındaki koltuğunda oturuyor. Öylece. Hiçbir şey yapmadan. Oturuyor ve dışarıyı, sokağı seyrediyor. Öylece.

Karşı kaldırımda, denize sırtını dönmüş durağın sarı saçağının altında bir kedi. Kedinin yanından ayakları çıplak bir dilenci geçiyor. Kedi korkuyor. Büzülüyor. Dilenci, sanki o an üşümüyormuş gibi, sanki hayatında hiç üşümemiş gibi dimdik ve üstelik her şey de yolundaymış gibi, yürüyor. Dilenci köşeyi dönüyor, arkasından küçük bir ilkokul çocuğu, sırtında ağır bir çanta, üzerinde yerlere kadar uzun sarı bir palto, elinde küçük beyaz bir şemsiye seğirtiyor. O da köşeyi dönüyor. Kedi başını uzatıp giden çocuğun arkasından bakıyor. Sonra yeniden büzülüp gözlerini sıkıca kapatıyor. Madam Arthur Bey onları seyrediyor. Haklarında hiçbir şey düşünmeden. İyi veya kötü hiçbir şey. Sadece dün telesekretere bıraktığı notu düşünüyor. Gelecek mi? Fotoğrafları alacak mı? Fotoğraftakileri görecek mi? Babasına benziyor mu?

Sahi neler vardı o fotoğraflarda?

Şu anda hepsi onun oturduğu koltuğa en uzak köşedeki ceviz konsolun alt çekmecesinde. Siyah bir albümün içinde. Yıllardır. Orada. Duruyorlar. Çıkarıp bakmıyor. Baksa ne görecek? Artık bilmiyor. Onları oraya en son Keşşaf koydu, koymuştu, koymuş. Hatırlıyor mu, hatırlamıyor mu, belli değil. Onları vermek istiyor. Bir yazara. Özellikle o yazara. O çocuğa. Vermek istiyor.

İstiyor.

Şu anda salonda, pencerenin önünde oturuyor. Berjer koltuğunda. Bu çok ama çok sevdiği salonda. Tek başına. Salonun ortasında kocaman ipekli bir halı. Güvelerin kemirdiği yerler vahşi çiçekler gibi açmış. Yüksek pencerelerin iki yanında hiç

kıpırdamadan duran uzun ve yaşlı kadife perdeler kaybedilen savaşlardan dönmüş prenslerin yılgın pelerinleri gibi. Yukarıdan aşağıya kayarcasına dökülüyorlar. Görünmez bir rüzgârın üflediği nefesi içlerine çekip çekip bırakıyorlar. Bel vermiş alüminyum kornişlere takılı plastiklerle kumaş arasındaki iplikler koptu kopacak. Perdeler aşağıya doğru aktı akacak. O hiç kapanmayan kadife perdeler... kapansalar aslında her şeyi, onu bile örtecekler. Ölmüşler gibi. Ölmüş gibi. Duvar kâğıtlarının yırtıklarının altından eski boyalar görünüyor. Madam Arthur Bey'in ve ondan öncekilerin duvarlara sürdüğü rengârenk boyalar. Kat be kat, birbirlerini örte örte, nihayetinde kâğıtların arkasına gizlenerek var olmayı sürdürmüş katman katman renk. Tıpkı içindeki heyecanlar gibi. O tehlikeli heyecanlar ve tehlikeli renkler aynı yerde sinsice gizlenmişler. Duvar kâğıtlarını yırtsa. Boydan boya sökse hepsini, altından ne çıkacaksa, Madam Arthur Bey'in içi de aynısıyla dolu. Gizli renklerle ve tozla ve eski heyecanlarla...

Maria az sonra ona çay getirecek. Dilsiz Maria. Onunla hiç konuşmayan Maria.

Evdeki gölgeler gibi, sessiz ve sinsi Maria.

Oysa Madam Arthur Bey biliyor, Maria istese konuşabilir. İstemiyor. Onunla konuşmaya tenezzül etmiyor. Sadece dinliyor. Küçük parlak gözlerini sıkıca kapatıp dinliyor. Seslerden acı duyar gibi. Onunla konuşmuyor, acaba başkasıyla konuşuyor mu? Gelince Madam Arthur Bey ona bunu sormalı. Maria, demeli, sadece bana mı suskunluğun, yoksa bütün dünyaya mı? Hadi Maria çekinme, anlat bana. Geldiğin ülkeyi anlat, Yugoslavya'yı, Bulgaristan mıydı yoksa? Arnavutluk? Arnavutluk olabilir mi? Rusya mıydı? Ülkeni parçalayan geri zekâlılar, aklını da mı parçaladılar Maria!

Hakaretten bile yüksünmüyor Maria. Oysa Madam Arthur Bey seziyor, söylediği her şeyi anlıyor. Ve istese her şeyi anlatabilir ona. Dilsiz Maria'nın dili var.

Bir gün onu konuşurken duydu. Kendi kendine. Merdiven altındaki odasının kapısı aralık kalmıştı. Oysa hep sıkı sıkı kapatır, anahtarı içeriden üç kez çevirmeden içi rahat etmez. Kilitlemek, kilitlemek, kilitlemek ister her şeyi. Üzerinde düğmeleri boğazına

kadar ilikli, uzun kollu, uzun etekli, kahverengi mavi çiçekli pazen elbisesi, yatağa oturmuştu. Madam Arthur Bey de koridorun ucunda duruyordu. Tam ona seslenecekti ki, tam ona, Maria acıktım, bana bir dilim reçelli ekmek getir, diyecekti ki, Maria elbisesinin beyaz plastik düğmelerini açmaya başladı. Yavaş yavaş. Birinci düğme. İkinci düğme. Üçüncü düğme. Üç kilit gibi üç düğme. Sonra elini beş çocuk emzirmiş göğsünden içeriye soktu. Sutyeninin içinden, beyaz penye sutyeninin içinden, siyah, simsiyah bir fotoğraf çıkardı. Yangınlardan kurtarılmış gibi simsiyah. Madam Arthur Bey fotoğrafı görünce durduğu yerden aniden fırladı, Maria'nın yanına gitti. Korkmasına, kalkmasına, kapıyı kapatmasına, kapıyı kilitlemesine, içeri saklanmasına, fotoğrafı ondan saklamasına izin vermeden; birden. Maria onu odasında, o mahrem ininde görünce dondu kaldı. Elinde fotoğraf; fotoğraf simsiyah, yüzü bembeyaz. Yangından kurtarılmış bir fotoğraf. Yangından kurtulamamış bir hayat. Yanmış fotoğrafta yanmış bir oğlan çocuğu yüzü. Ya da bir kız çocuğu. Ya da hem kız, hem oğlan çocuğu.

Madam Arthur Bey uzun bedenini fırtınaya yenilmiş bir ağaç gibi eğerek ve nefesini kadının yüzüne üfleyerek, Maria hadi, dedi, hadi anlat! Maria, saldırgan nefesini içine çekerek adamın yüzüne öyle bir baktı ki; korkmuş, incinmiş, tükenmiş değil de, sanki o çocuk, o an Madam Arthur Bey'in pençelerinde. Yavrusunu kurdun ağzından kurtaran bir deli hayvan gibi baktı gözlerinin içine. Hayır, dedi. Tek kelime. Hayır. Madam Arthur Bey'in hayatında duymadığı bir kelime. Maria ona hayır dedi. Madam Arthur Bey'in yay gibi eğilmiş vücudu, o an, ok gibi dikildi. Omuzları geriye gitti, çenesi yukarı kalktı. Gözleri yatağın üzerinde paslı bir çivi gibi duran ve ona nefretle bakan kadına dikildi. Fotoğrafı geri uzattı. Maria kıpırdamadı. Tekrar yay gibi eğilip fotoğrafı usulca kadının kucağına bıraktı. Tek kelime etmeden sırtını dönüp odadan çıkıp giderken, kapıyı çekti. Kapı kapanır kapanmaz, Maria'nın çıplak ayaklarının ahşap döşemede çıkardığı telaşlı ses duyuldu. Pat pat pat pat pat. Bir adım, iki, adım, üç adım. Anahtar kapının kilidinde üç kere çevrildi. Bir kilit, iki kilit, üç kilit. Tırık tırık tırık.

Evinizde sırları olan bir yabancıyla yaşamak ne kadar zordur hiç düşündünüz mü? Ev sizin, hayat sizin ama sırlar onun.

Olacak şey mi? Sır hayattan büyüktür. Yabancının sırrı içinde sizin hayatınız küçülür, küçülür, küçülür. Önemsizleşirsiniz. Madam Arthur Bey, yabancı bir kadını evine almak zorunda kalmayan biri olmak isterdi. Kimseye muhtaç olmadan yaşayan. Tek başınalık güzeldir. Ama artık birinin hayatını çekip çevirmesi gerekiyor. Dilsiz Maria. Madam Arthur Bey'in, nereden gelip nereye gittiğini bilmediği, geçmişi hakkında en ufak bir fikre sahip olmadığı, yabancı bir kadın. Konuşabilir ama konuşmuyor. Anlatabilir ama anlatmıyor. Hiçbir zararı yok ona, susmaktan başka. Yemek yapıyor. Her istediğini yapıyor. Gizli niyetleri yok. Sanki.

Madam Arthur Bey seziyor, istese onunla sevişir bile. Öyle yüzükoyun yatar. O an Madam Arthur Bey erkek olur, bir an, o an, yeniden erkek olur ve onun üstüne çıkar. O hareket etmez. Madam Arthur Bey, Maria'nın eteğini sıyırır. O hiç ses çıkarmaz. Donunu indirir. Geniş kalçalarını seyreder. Sonra sabahlığının kuşağını çözer. Maria öylece yatar. Yüzükoyun. Gözlerini sıkıca kapar. Yüzükoyun. Yavaş yavaş nefes alıp verir. Madam Arthur Bey'in nefesi hızlanır. Maria yine yavaş yavaş nefes alıp verir. Madam Arthur Bey'in nefesi çığırından çıkar. Maria yavaş yavaş nefes alıp verir. Sonra Madam Arthur Bey, Maria'nın, dilsiz nefessiz Maria'nın üzerinden kalkar. Sabahlığının kuşağını bağlar. Maria'nın beline kadar sıyırdığı eteğini aşağı indirir.

Kalk, der, bana reçelli bir ekmek getir, yanında da kahve.

Maria derin bir iç çeker, kalkar mutfağa gider. Dolaptan çıkardığı buz gibi ekmekten bıçakla incecik bir dilim keser. Bıçakla. Kızartır. Üzerine bir kat tereyağı sürer. Onun üzerine de deli kırmızı reçelden. Fincana bir kaşık kahve koyar. Üzerine kaynar su döker. Mutfak kahve kokar, mutfak çilek kokar.

Maria, dilsiz Maria. Madam Arthur Bey sana kendi hayatını bir anlatsa; kimin yanında yaşadığını, kimin düşlerine girdiğini bir bilsen, burada bir dakika bile durmazsın. Kaçarsın. Aslında konuşmamakla akıllılık ediyorsun. Ona hayatını anlatan herkesin sonu felaket oldu. Belki sen susarak, her şeyden ya da bir şeyden kurtuluyorsun.

Madam Arthur Bey evin her yanına işaretler koydu. Maria hangi çekmeceyi açıyor, hangi dolapları karıştırıyor, neyi merak

ediyor, ne arıyor öğrenmek için. Hayır. Açmıyor. Hiçbir çekmeceyi, dolabı karıştırmıyor. Maria'nın onunla ilgili en ufak bir merakı yok. Gerekmedikçe hiçbir eşyaya dokunmuyor. Madam Arthur Bey hakkındaki hiçbir şeyi zerre kadar merak etmiyor. Oysa Madam Arthur Bey'de onun ya da bir başkasının, herkesin dünyasını başına yıkacak, yeni dünyalar kuracak bir hayat var. Maria zerresine ilgisiz. Maria sadece onunla değil, hayatla külliyen ilgisiz. Odasında yapayalnız. Üç kere üst üste kilitlediği o kapının ardında, kupkuru bir yatakta, aynasız odada, tek başına.

Maria hiçbir şeye itiraz edemez. Gidecek yeri yok. Geldiği bir yer de yok. Yakılmış bir ülkeden geliyor. Üzeri is kokuyor. Hayatı kül. Geçmişi kor. Geleceği yok. Aslında ölmeliydi. Sokak ortasında bir başına, ölmüş olmalıydı.

Maria hep odasında. Kim bilir ne yapıyor. Mastürbasyon? Olabilir mi? Maria kadın mı gerçekten? Bir kadın mı? Bir kadın mıydı? Hiç sevişti mi? Maria, dilsiz Maria, aslında bir oduna benziyor. Uzun boyu, sırtındaki kamburu ve kalın yuvarlak bacaklarıyla ayaklı bir odun gibi. Bir odun! Kesilmiş bir ağaç demek bu. Bir zamanlar Maria da kesileceğinden habersiz bir ağaç gibi huzurlu muydu hayat ormanında?

Madam Arthur Bey, içinde sevgi zerresi barındırmayan korkunç bir isim taktı ona, "Deli Kütük" diyor Maria'ya. Delirdiğinden emin, çünkü Maria hayatı yıllarca demir perdelerin ardına gizleyen bir ülkeden geliyor. Bazen düşündüklerini Maria'nın hâlâ demir perdeleri çekik yüzüne karşı söylüyor. Şöyle diyor ona; beynini nelerle yıkadılar kim bilir küçücük bir çocukken. Sen insanların beynini yıka, sonra kurduğun tüm hayalleri onların üstüne yık, altında kalsınlar. Delirsinler. Delisin değil mi sen Maria? Benim gibi delisin, diyor ona. Maria ise susuyor. Sadece susuyor ve küçük parlak gözleriyle Madam Arthur Bey'in gözlerimin tam içine bakıyor. Ne cesaret!

Madam Arthur Bey her sabah pencerenin önünde dışarıya bakarak kendi kendine söyleniyor: O ahmak ütopyanın bahtsız kurbanlarından biriyle aynı evde hiç konuşmadan, yaşamakmış kaderim. Kocaman bir hiçmiş geçmişim, diyor. Onların bir zamanlar mutlu, gerçekten mutlu olmuş olabileceklerine ihtimal vermiyor. Madam Arthur Bey mutlu olmak ne demektir hiç bil-

miyor. Küstahlığı ve saldırganlığı bundan. Kötülükten beslenen bir ruh nasıl güzel hayaller kurabilir? Bir gün hayatta iyi şeyler de olabileceğini nasıl düşleyebilir? Madam Arthur Bey'in hayatında her şey var ama "umut" yok. Hiç yok. Bu yüzden hep öldürüyor ve ölüyor. Ve bu yüzden iktidarını bir hançer gibi devamlı kendi kalbine saplıyor.

Şimdi de olanca gücüyle çığlık atıyor.

Maria! Maria buraya gel!

Sahip, Cuma'yı yanına çağırıyor. Kimi çağırıyor? Dilsiz Maria'yı. Peki dilsiz Maria aynı zamanda sağır Maria da olabilir mi? İstese olur. Dilini nasıl kendi kendine kestiyse, kulaklarını da kendi kendine deşebilir. Ama daha değil. Biraz sonra. Sonra. Daha sonra.

Madam Arthur Bey pencerenin önünde oturmuş, sokaktan geçen ilkokul çocuklarını seyrediyor. Küçük çocukları. Küçük kız çocuklarını. Tanrım, hayat ne kadar tehlikeli! Bu şehrin sokaklarında hiç kimse güvende değil. Ama nerede güvende ki? Evlerinde mesela? Evde hiç tehlike yok mu? Bu evde hiç tehlike yok denebilir mi? Ya da köyde? Maria'nın bir köyü var mı o uzak ülkede? Hâlâ? Yok artık. Evi? O da yok. Bir geçmişi? Çoktan kayıp. Mahkemeler mahkemeler mahkemeler. Şimdi artık kendi yok adı var ülkesinde savaş suçlularını yargılıyorlar. Madam Arthur Bey'e kalsa, hepsini affeder. Dilsiz Maria, haberin olsun Madam Arthur Bey savaş suçlularını teker teker affeder. Hepsinin alnından öper. Şefkatle. Savaşmanın suç olduğu nerede görülmüş! Der.

Peki sen ne yaparsın Maria, sen ne yaparsın o yarım aklınla!

Sen şöyle dersin:

Savaşın suçlusu mu olurmuş? Savaşın kendisi suçtur. Dost da, düşman da savaşta topyekûn kurban. Kendinize gelin hâkimler! Kimi yargılıyorsunuz? Vicdanı mı? Vicdan hiç yargılanır mı? Öldürmenin haklı nedenleri ya da haksız nedenleri olabilir mi ki öldürenleri ikiye ayırıyorsunuz? İyi niyetli meşru katiller ve kötü niyetli katli vacip katiller diye. Tüm katiller kurbandır. Kurbandır. Kurbandır. Hâkimler savaş suçlusu savaşan değil, savaşı çıkarandır! Gücünüz yetiyorsa onları yargılayın burada! Dersin.

Ah seni aptal Maria!

Bıraksalar insanlara savaşın ne kadar korkunç bir şey olduğunu anlatacaksın. Sanıyorsun ki bu gerçekle yüzleşirlerse savaşmazlar bir daha.

Madam Arthur Bey 80 yaşında. Hayır, 180 yaşında. Belki de 1080 yaşında! Yıllarca, yüzyıllarca gizli bir sürü savaşın komutanlığını yaptı. Maria kadınları kocalarının koynundan söküp tecavüz ederek öldürenleri, karınlarını deşenleri, bacak aralarına silah sokup ateşleyenleri gördü o yaşadığı yerde. Doğmamış bebekleri annelerinin karnında dipçikle öldürenleri de. Düşmanın kulağını kesip, kurutup, hatıra diye saklayanları da. Madam Arthur Bey de gördü. Hepsi gencecik birer çocuktu. Belki Maria'nın çocukları kadar genç. İstekli. Hevesli. Vatansever. Ülküdaş. Kimse savaşırken kötü bir şey yaptığını düşünmez! Maria! Savaş kötü bir şey değildir Maria! Kazanmak için savaşmak gerekir. Zafer için mutlak kan dökülür. Sen hiç kazanmadın, bunun ne anlama geldiğini bilemezsin!

Madam Arthur Bey o tehlikeli ütopyanın mezarını kazmak için uğraştı. Yıllarca. Yıllarca. Hayatını buna adadı. Hayaller kurdu. Ahmak, dinsiz, inançsız, ahlaksız, tehditkâr, sınır tanımayan hayalperestlerin kuyularını kazdı. Kendi hayallerini onları alt etmek için harcadı. Ama sonra ne oldu? Seni ve senin gibileri yetiştirenler her şeyden kendileri vazgeçtiler! Demir perdelerin hepsi teker teker yıkıldı! Üzerine! Madam Arthur Bey'in üzerine yıkıldı! Tonlarca demir. Gibi. Yığıldı. Keskin kenarları hayallerine kesikler attı. Madam Arthur Bey kanadıkça kanadı. Düşman kalmayınca ortada, kayboldu. Hepti; hiç oldu. Kimdi o Maria? Kimdi? Şimdi kim? Kim oldu?

"Maria! Dilsiz Maria! Gel buraya!"

Madam Arthur Bey ona böyle sesleniyor. Dilsiz Maria. Geldiği ilk gün taktı bu adı ona. Oysa onun ismi Olga.

Peki Maria kim?

Madam Arthur Bey'in hayaller kurduğu ve bu hayallerle hayatları altüst ettiği o yıllarda hafızasında bir sürü isim vardı. Maria onlardan biri değil. O onun hayatına yeni girdi. Yıllar sonra, ilk kez, hayatına biri girdi. Eskiler, diğerleri, hepsi, salonda ceviz konsolun en alt çekmecesindeki albümde birer suret olarak

duruyorlar. Siyah, beyaz, sarı, gri, kahverengi, bej, sarı, beyaz, siyah, sarı ve gri ve bej ve beyaz fotoğraflarda, geçmiş zaman, hiç geçmemiş gibi, donmuş kalmış. Bir albüm dolusu fotoğraf.

Keşşaf hayatta olsaydı, Madam Arthur Bey ondan Maria'nın da fotoğraflarını çekmesini isterdi. Tıpkı yıllar önce kurduğu tüm hayallerin fotoğraflarını çektiği gibi. Evet, Keşşaf öyle usta bir fotoğrafçıydı ki, hayallerin fotoğraflarını çekebilirdi. Ve Madam Arthur Bey öyle tuhaf bir insandı ki, istediği hayali kurabilirdi. O hayallerle birilerini öldürürdü, bile bile.

Karşılaştıkları ilk gün Keşşaf'a "Hayat tanrının hayalidir aslında. Ve tanrı da insanın ta kendisi" demişti. Bir pastanedeydiler. Madam Arthur Bey ince uzun sigarasını yakması için Keşşaf'a doğru eğilmişti. Keşşaf ceketinin iç cebinden çıkarttığı kibritin titrek ateşiyle sigaraya uzanırken parmakları parmaklarına dokunmuş ve tam gözlerinin içine bakmıştı. Madam Arthur Bey o an ona âşık oldu. Bir vazife uğruna hayatına giren adama âşık oldu.

Erkeklerle erkeklerin aşkı, kadınlarla erkeklerin aşkına hiç benzemez. Bir iktidar büyüsüdür onlarınki. Hele kadınadam, kadından çok erkekse dünyayı yönetebileceklerine inanırlar birlikte. Her şeyi değiştirebileceklerine ve her şeye hükmedebileceklerine. Onlar bunun için bir araya gelmişlerdi. Dünyayı yerinden oynatmak için. Birisi gerçekleşen hayaller kuruyordu; diğeri hayallerin bile fotoğrafını çekiyordu. Evreni, birbirini tamamlamakla mükellef parçaları ustalıkla bir araya getiren kadim irade yönetir. O yüzden Madam Arthur Bey ve Keşşaf Hanuman, zamanı geldiğinde aynı pastanede, aynı arzularla, yan yana oturdular. Ve elleri birbirine değdiğinde, yeryüzünde bir bütünün birbirinden uzak ne kadar parçası varsa, onlar da birbirlerine değdiler.

Dışarıda yağmur yağıyordu. Caddeden geçen arabalar asfalttaki çukurlara dolan çamurlu suları bir şenlik eğlencesi gibi insanların üzerine sıçratıyordu. Pastaneden birlikte çıkmışlardı. Madam Arthur Bey ve Keşşaf Hanuman. İkisi de gençti, ikisi de erkekti ve ikisi de her şeyi yapmaya muktedirdi. Akla gelebilecek her şeyi yapmaya. Gözüpek iki insan. O gün tek şemsiyenin altında birbirilerine dayanarak ve yağmurda ıslanarak

uzun uzun yürüdüler. Madam Arthur Bey ona, ne hayal etse hepsinin gerçekleştiğini ve istediği her şeyi hayal edebildiğini anlattı. Keşşaf, hayallerin fotoğraflarını çekebildiğini ve çektiği fotoğrafların gerçeğe dönüştüğünü anlattı. Dünyayı istedikleri yönde döndürebilecek erke sahip bu iki insan, birbirlerine dayanarak ve rüzgârda kırılan şemsiyeyi ellerinden atıp yağmurda ıslanarak, uzun uzun yürüdüler. Yıllarca. Yıllarca hep kıştı, hep sonbahar, hep güneşsiz, bacaklarının arasında hep tehlikeli bir iktidar. Bu iki adam birtakım hayatların içine girip çıktılar ve sadece hayaller kurarak gizli bahçelerini mezarlarla kapladılar. O yıllarda kaybolan kim varsa... ne varsa... hepsi onların bahçelerinde gömülü. O bahçede krizantemler vardı. Hüsnüyusuflar. Mor menekşeler. Yaseminler. Yıldızçiçekleri. Melisalar. Hanımelileri. Altlarında kaybolanların cesetleri. Öldürdüklerinin hepsi tehlikeli insanlardı. Hepsi bu düzeni yıkmak için akla gelebilecek her şeyi yaparlardı. Olmayacak bir düzenin hayalini kurarlardı. Hayallerin gerçekleşebileceğini bilen Madam Arthur Bey, o yüzden kendi hayalleriyle ortadan kaldırırdı onları. Tek tek. Özenle. Nasıl öleceklerini, ölürken neler hissedeceklerini, onları kimin öldüreceğini, nasıl öldüreceğini... hayal ederdi. Gözlerini kapar ve sadece hayal ederdi. Sonra Keşşaf, Madam Arthur Bey'in fotoğraflarını çekerdi. Önce gözleri açıkken. Sonra kapalıyken. Bazen kırlık yerlerde kurardı hayallerini. Bazen nehir kenarlarında. Ormanlarda. Köprülerde. Parklarda. Kayıklara binerdi hayal kurmak için. Otomobillerle gezerdi. Bazen de evde kurardı hayallerini. Bu berjer koltukta. Bu pencerenin önünde. Gözleri açıkken ve gözleri kapalıyken. İkişer kare. Siyah beyaz hali ve siyah beyaz hayalleri. O an hayalindeki kişi aynı hayal ettiği gibi... ölürdü. Bilirlerdi. İkisi de bilirlerdi. İşlenen tüm cinayetleri onlar işledi. Deşilen tüm karınlar, kırılan tüm boyunlar, akıtılan tüm kanlar, çekilen tüm tırnaklar, oyulan tüm gözler, yakılan tüm tenler... hepsi Madam Arthur Bey öyle hayal etti diye deşildi, kırıldı, akıtıldı, çekildi, oyuldu, yakıldı.

Keşşaf'ı çok özlüyor. Onun yeteneğini ve kendi iktidarını tamamlayan benzersiz gücünü, kendi eksik parçasını çok özlüyor. Ona ihanet etmeyip yaşasaydı ve Maria'nın fotoğrafını çeksey-

di, onun insanı çıldırtan sessizliği de fotoğrafta çıkardı. Bundan zerre kadar kuşku yok.

Maria tabanı plastik, üstü kadife terlikleriyle ayaklarını sürüye sürüye salondan içeri giriyor. Gözleri neredeyse kapalı. Pencereden vuran sert güneş ışığı gözlerini kamaştırıyor. Seyrek sarı kirpikleri, ortası kara, etrafı açık mavi küçücük gözbebeklerini ışıktan korumaya yetmiyor. Kamburuna rağmen sanki dimdik duruyor. Her zaman olduğu gibi. Emir bekler gibi. Madam Arthur Bey ne istese yapacak gibi.

"Biraz sonra bir misafir gelecek Maria. Önemli bir misafir."

Yıllardır bu evde yaşıyor ve ilk kez eve dışarıdan biri gelecek. Maria ilk kez koridorları aşacak, odalardan geçecek ve sokak kapısını açacak. Zil çalınca. Az sonra.

Maria, dilsiz Maria, kendi dilini kendi yutan Maria, hayattan ne bekliyor? Konuşmamak ve duymamak, hafızasına yeni bir şey sokmamak, varlığını gölgesinin içine gizleyip bir hayalet gibi yaşamak isteyen kendisi. Bu ev ve efendisi şahane bir mezar onun için. İçine girsin. Boylu boyunca uzansın ve geri kalan ömrünü bu evde sabırla tamamlasın. İstiyor. Unutarak.

Peki, Madam Arthur Bey ne istiyor?

O yeniden hayal kurmak istiyor. Unuttuğu şeyleri yeniden hatırlamak. İster gerçek, ister yalan olsun. Elinden avucundan uçarak giden geçmişinin kanatlarını kırmak istiyor. Onu bir kafese koymak ve ölene kadar yaşamı boyunca unuttuğu, ona zorla unutturulan, her şeyi yeniden, yeniden, yeniden hatırlamak istiyor. Gözlerini kapatmak ve hayaller kurmak istiyor. Hayallerinde cinayetler olsun istiyor. Birisi hayallerinin fotoğrafını çeksin istiyor. Geçmişi geri getirmek istiyor. Her şey dönüşsün istiyor. Birbirine. Eski iktidarını geri istiyor. Yeniden, yeniden hayallerini sokaklara salmak istiyor. Bir erkekle sevişmek ve dünyayı hayalleriyle döndürmek istiyor. Bunun için hayal kurması gerek. Gözlerini kapatması ve başka bir dünyada açması gerek. Başka dünyada olacakları, olabilecekleri göze alması gerek. Kurduğu son hayalden beri buna cesareti yok. Yıllardır buna cesareti yok.

Hayatın devam etmesi için karmaşa gereklidir. O böyle düşünüyor. Cennet ancak bir ütopya olabilir. Ama kaos gerçeğin ta

kendisidir. Madam Arthur Bey hayatı devam ettiren kaosun mimarı olmak istiyor. Her zaman. Hayatı barış ve mutluluk ekseninde döndürmeyi umanlara ders vermek istiyor. Onları alaşağı etmek. Onlara imkânsızlığı göstermek istiyor. Yıllarca yaptı bunu. Tüm hayalleri kırdı. Yılgınlıkları besledi. Umudun yeniden dirilmesine tahammülü yok. Eğer tanrı hayatın mutluluklardan müteşekkil bir şey olmasını isteseydi, dünya dönmezdi. Kasırgalar çıkmazdı. Nehirler yataklarından taşmazdı. Yeraltından yeryüzüne lavlar fışkırmazdı. Yıldırımlar düşüren, toprağı çatlatan, karaları denizlere, denizleri karalara akıtan o kadim irade madem kaosu seviyor, insanın tek kurtuluşu bu kaosla uyum içinde devinmektir. Madam Arthur Bey dünyada cennet hayali kurmanın bir ahmaklık olduğunu düşünüyor. Gerçek insan cehennemde hayatta kalmanın yollarını kollayabilendir. O kadar kötü. O kadar kötüydü. O kadar kötü olacak. Cesaretini yeniden toplayacak. Hayatta kalabilmek için. İçindeki varoluş hırsını başka bir bedene devredebilmek için. Tuzaklar kurdu. Kuruyor. Kuracak. O hep kötü olacak.

Olcayto, Kara Yalı'nın yüzyıllardır hiç açılmamış gibi duran boyaları dökülmüş, ahşabı yaşlı, çok yaşlı kapısının önünde. Parmağını kapının yanındaki pirinç zile dokundurmasıyla birlikte, zilden bu görkemli yapıya hiç yakışmayan tiz ve tedirgin bir ses çıkıyor. Bahçedeki bütün kuşlar havalanıyor. Hava az önce kararmıştı. Her yere ağır bir kasvet çökmekte. Olcayto tedirgin. Sanki önündeki kapı içeriye değil de içine açılacakmış gibi. Bekliyor. Bekliyor. Bekliyor. Sonunda kapı yavaşça açılıyor. Karşısında saygılı bir suskunluğa ve tanımadığı insanlara ustaca yansıttığı belli, mesafeli bir kibarlığa bürünmüş bir kadın. Rus olmalı. Ya da Romen. Bulgar belki. Bir demirperde ülkesinin kılıç artığı. Belli.

Kadın hiçbir şey söylemeden kenara çekilip başını hafifçe yana eğerek Olcayto'ya içeri girmesini işaret ediyor. Olcayto birden sağır ve dilsiz insanların kulak tırmalayan sessizliğinin içine düşüyor. Jöleden müteşekkil bir havuzda gibiler. Yüzüyorlar mı, yürüyorlar mı belirsiz. Kadın önde o arkada. İlerliyorlar. Kapalı kapıları teker teker açarak. Açtıkları her kapı onları dışarı-

dan biraz daha uzaklaştırıyor. Artlarında kapanan her kapı onları zaten yakın oldukları bir şeye daha da yakınlaştırıyor. Tam üzerlerinde, başlarını büyük bir güçle yere bastıran külçe gibi bir sessizlikten oluşmuş kocaman bir el, tuzaklarla dolu bir labirentin köşelerini döne döne yürüyorlar. Kadın önde Olcayto arkada. Hiç konuşmadan. Kadın sağır ve sanki Olcayto da duymuyor. Kadın dilsiz ve sanki Olcayto'nun da söyleyecek hiçbir sözü kalmamış. Gibi. Dev bir salyangozun kaygan koridorlarından akıyorlar. İkisi de sıvı. İkisi de hava. İkisi de katı, katı, kaskatı. Kıvrıla kıvrıla iç içe geçmiş odalar ve her birinden bir diğerine geçerken atladıkları hemzemin eşikler kalınlaştıkça kalınlaşan bir kabuk gibi sarıyor bedenlerini. Yüksek kapılarla birbirine bağlanan, yüksek pencereleri kırmızı kadife perdelerle sıkı sıkı örtülü, geniş odalardan geçiyorlar. Dünya kadar geniş. Zaman kadar geniş. Olcayto ardında kalan bu kapıların ve eski ama görkemli ve az, çok az eşyayla döşenmiş, bir zamanlar gösterişli, şimdiyse sadece tozlu olan bu bir sürü odanın, yaşadığı yıllara benzediğini düşünüyor. Hepsinden daha önce geçmiş gibi. Ve bir daha da belli, geçmeyecek. Odalar, odalar, odalar. Boş mu, dolu mu belli değiller. Tenhalar. Yine de yoğunlar. Perdelerin arasından içeriye sızan loşluk, çoktan sönüp gitmiş bir yıldızın ardında unuttuğu silik bir leke gibi. Kayboldular, kaybolacaklar. Olcayto bir an, o an, bu yalıdan bir daha hiç çıkamayacağını düşünüyor. Burası gerçekten var mı, yok mu, belirsiz. Dışarısı neresi, muamma. Her adımda üst kabuğu kalınlaşan bir kürenin merkezini arıyorlar. Sağır ve dilsiz kadın adım attıkça Olcayto'da bir şey eksiliyor; kadında bir şey artıyor. Dönemeyecek. Geri gidemeyecek. İçi salyangoz tüneli bir yalının kusursuz yuvarlaklıktaki sedef koridorlarının dolambaçlarında kayıyor. Nereye? Hiç tanımadığı bir adamın inine. Hiç görmediği, muhtemelen umursamayacağı, alıp bir kenara atacağı, haklarında tek bir kelime bile yazmayacağı eski fotoğrafların peşinde, akıyor. Kayıyor. Düşüyor. Derine. Çok derine. Nereye!

Önünde yürüyüp ona yol gösteren kadın son kapıyı açıyor olduğunun işaretini verir gibi. Eşikte bir an duraklıyor. Kambur ama her nasılsa yine de dimdik görünüyor. Bir orkestra şefi gibi. Kararlı. İki kolunu aynı anda ileri uzatıp kapının tokmaklarını

tutuyor ve hızla iterek içeriye doğru iki kanadı da eşzamanlı bir çırpmayla açıyor.

İşte telefondaki adam, Madam Arthur Bey, üzerinde kızıl kadife bir sabahlık, salonun tam ortasında ayakta. Uzun boylu. Geniş omuzlu. Dar kalçalı. Kahverengiyle sarı arası, rengi belirsiz, kabarık saçları var. Geniş yüzünün ortasında iki kırık boncuk gibi duran gözlerinin ne renk olduğunu anlamak mümkün değil. Tıpkı niyetleri gibi.

Olcayto şaşkın. Karşısındaki bir kadın mı, bir adam mı? Omuzlarında bir kadınadamla hazırlıksız tanışmanın ağırlığı. Kadınadam gözlerinin içine bakarak sert bir hareketle elini uzatıyor. Tokalaşırken Olcayto'nun parmaklarını kırarcasına sıkıyor. Bir erkek gibi. Bakışlarıysa... sanki Olcayto'nun tanıdığı bir kadınınkilere benziyor.

Yalının denize bakan yüksek pencerelerinden birinin önündeki berjerlere karşılıklı oturuyorlar. Kadınadam uzun kalın bacakları, uzun kalın kollarına tezat uzun ince kemikli parmaklarıyla tuhaf bir böcek gibi koltuğun içinde kıvrılıyor. Omuzlarının arasına gömülmüş kısa boynu, hafif yana yatık; bir buldok köpeğini andıran katmerli yanakları, içi yaşlarla doluymuş gibi duran gözaltı torbaları ve biri yerde biri gökte kalın kırmızı ve çatlak dudaklarıyla süslü yüzünü çevreleyen boyalı saçları, bakımsız pencere pervazlarından içeri giren rüzgârla, bilinmeyen kıtalarda yaşamış ve çoktan ölmüş, izi bile kalmamış yerlilerin kayıp zamanlarda yaptığı bir büyü gibi sallanıyor.

Olcayto o an hissediyor, derin ve tehlikeli bir dünyanın tuzağına düştü. Bir an önce arzın merkezine inmek istiyor. İnmek, inmek, inmek ve en derinde kaybolmak. İstiyor. Bir yazarın üçüncü gözü hiç kamaşır mı? Kamaşıyor. Gerçeği göremeyecek kadar kamaşıyor.

Madam Arthur Bey onun aklından geçenleri okuyormuş gibi, artık açık mavi olduğu görülebilen küçük gözlerini Olcayto'nun siyaha yakın karanlık ama ışıklı, şimdilik ışıklı, gözbebeklerine dikiyor ve "İsterseniz fotoğrafları hemen verebilirim" diyor.

Aslında şu an Olcayto ona vaat edilen albümü görmek değil, çantasından makinesini çıkarıp bu tuhaf kadınadamın fotoğrafını çekmek istiyor. Bir kare. Bir kare daha. Üst üste birçok kare.

Yandan yukarıdan alttan uzaktan yakından. Gözlerinin altındaki acı ve kasvetle ve aynı zamanda neşeyle ve hünerle dolu o torbaların, bugüne dek yeryüzüne yayılmış tüm kokuları almış geniş kanatlı ve hafif kemerli o burnun, memeleri ağır küpeler takmaktan uzamış ve bugüne dek yeryüzünde tınlamış tüm sesleri işitmiş kulakların ve bin yılın susuzluğunu çekip çekip, derin uçurumlarla yarılmış o kalın dudakların detay detay fotoğrafını çekmek istiyor. Madam Arthur Bey'i fotoğrafların içine hapsetmek istiyor. Bu bir sahip olma dürtüsü. Belki de bir çeşit aşk. Eğer şu an karşısındakinin fotoğrafını çekmeyecekse, her şey an be an uçup gidecek. O bakışlar, o anlamlar hepsi zamanın kara deliklerinde kaybolacak.

Buna tahammülü yok.

Oysa Olcayto zamanı avucunun içine almak istiyor. Zamana sahip olmak istiyor. Tanrı olmak istiyor. Aslında ne kadar da Madam Arthur Bey'e benziyor. Dudaklarının arasından dökülen kelimeler Madam Arthur Bey'in kelimeleri kadar tane tane ve buyruksu.

"Fotoğrafları almadan önce size bazı şeyler sormayı tercih ederim" derken aslında "Fotoğrafınızı çekmeyi tercih ederim" demek istiyor. Ama istekle cesaret aynı hızda koşan atlar değiller. Biri hep geride. Birinin ayağı hep kırık. Biri hep ölü.

"Sorun ama hayal kırıklığına uğrarsınız. Çünkü geçmişimle ilgili hiçbir şey anımsamıyorum."

"Geçmiş değil bugünle ilgili aslında sormak istediklerim. Neden fotoğraf albümünüzü bana vereceksiniz? Kendi özel gerçeğini yabancı birinin hayalperestliğine nasıl olur da emanet edebilir insan? Yazacaklarımın birilerini incitmesi sizi korkutmaz mı?"

"Bakın ben korkmayı unutalı yıllar oldu. Üstelik bunu bir oyun gibi düşünün. Bir albüm dolusu fotoğraf. Kim oldukları-nı hiç hatırlamadığım insanların suretleri. Hayatımda onların ne işi vardı? Neden bendeler? Artık bilmiyorum. Bu işten incinirler mi? Açıkçası onu da bilmiyorum. Çoğu ölmüştür. Çoğu kimsesizdir bakarsınız. Ya da insanlar onları tanımazlıktan gelmeyi tercih ederler. Ya da hatırlamazlar. Unutmuşlardır. Zaten yazdığınız kitabı kaç kişinin okuyacağını sanıyorsunuz? Bin, bile-

mediniz beş bin. Milyarlarca insanın yaşadığı bir ülkede, birkaç bin kişinin o fotoğraflardakileri tanıma olasılığı sizce ne kadar? Bırakın tüm bunları, şöyle düşünün: Siz bir sanatçısınız. Hayalperest, öyle demiştiniz değil mi az önce? Hayalleri severim ben. Hayallerinizi besleyecek mükemmel bir malzeme sunuyorum size."

"Peki, karşılığında ne istiyorsunuz?"

"Karşılık mı? Bir karşılık beklediğimi nereden çıkardınız! Hiçbir şey! Hiçbir şey beklemiyorum. Sadece bana yeni bir hayat yazın istiyorum delikanlı. Yeni ve hayalperest bir hayat."

"Sizin kendi hayatınıza ne oldu?"

Madam Arthur Bey bu soruyu duyunca birden kadınadam olmaktan çıkıp, baştan aşağıya bir kadına dönüşüyor. Yırtıcı bir kadına.

"Bu bir romancı küstahlığı mı, yoksa heveskâr bir gencin şuursuz cevvalliği mi? Kendi hayatımı sakladım delikanlı, desem size. Kimsenin bulamayacağı bir yere sakladım. Becerebilirseniz buyurun, onu sakladığım yerden bulup çıkarın; yok, öyle bir zahmete giremem derseniz, o zaman buyurun, her şeyi yeni baştan ve yalandan yazın. Size iki seçenek sunuyorum. Seçin!"

Maria'nın iri gövdesinin içinde, zembereği tanrı tarafından kurulmuş küçük bir saat var. Madam Arthur Bey etli ve küstah ve çatlak dudaklarının arasından tükürür gibi "Seçin!" diye bağırıp öne doğru eğildiği anda Maria, hayalet bir dramaturgun emriyle, elindeki tepside vanilyalı kurabiyeler ve iki fincan çay, salonun kapısında beliriyor.

Madam Arthur Bey o an, birden, aniden sert bakışlarını ustalıkla yumuşatıp sevecen bir ses tonuyla soruyor:

"Vanilyalı kurabiye sever misiniz?"

"Hayır," diyor Olcayto, "hiç sevmem. Ama çaya hayır diyemem."

Bazı insanlar taviz vermeyi yenilgi sayarlar. Haklıdırlar da. Karşınızdaki eğer ilişkide egemen olma iddiası taşıyorsa, ya ilk anda kendinizi ona teslim etmeniz gerekir ya da yine ilk anda aynı şiddetle karşısında diklenmeniz.

Olcayto ve Madam Arthur Bey, biri genç biri yaşlı iki keçi, gerçekle yalan arasındaki o hayalet köprüde karşı karşıyalar.

Birisinin terk ettiği yere, öbürü geçecek. Köprüden düşmeden. Madam Arthur Bey, Olcayto'nun içine girecek, kendi geçmişine doğru bir yolculuğa çıkacak; hiç tanımadığı bir insanın sezgilerinden kendine kanat takıp uçurumdan aşağıya atlayacak. Rüzgârın ne yönden eseceği bir muamma. Kanatların sağlam olup olmayacağı da. Konacağı yeri sevip sevmeyeceği sonra. Belki isyan edecek. Daha önce de ettiği gibi. Ne rüzgârı dinleyecek, ne kanatların çırpınışına boyun eğecek. Kanatları bedenini şimdi bulunduğundan bambaşka yere sürükleyecek. Madam Arthur Bey bunu daha önce de yapmış olmalı.

Olcayto'nun kaderindeyse hep bir muamma. O, Madam Arthur Bey'in, hiç tanımadığı ama tekinsiz olduğunu şiddetle sezdiği bu yaşlı adamın, içine girip, onu hiç bilmediği bir hayata sürüklemesine müsaade edecek. Başkasının hayatında kendi yaratıcılığının sınavını verecek. Yaratıcılık! Ne büyük bir iddia. Kendisi zaten yaratılmış olan yaratıcılığa soyunursa tanrıları kızdırmaz mı bu cüret?

Madam Arthur Bey, çay ve kurabiyeler geldiği andan itibaren az önceki gerginliği tamamen unutmuş gibi, kaldığı yerden devam ediyormuşçasına bambaşka bir soru soruyor.

"Olcayto Ran, şairle bir akrabalığınız var mı?"

Olcayto pencereden dışarıya odaklanmış bakışlarını ona çevirmeden gözlerini kısıyor; biraz kuşkulu, biraz küstah:

"Hayır, bildiğim kadarıyla yok. Ama sorarsanız, evet olsun isterdim" diyor.

Madam Arthur Bey keyifli bir sohbeti sürdürürmüşçesine konuşmasına devam ediyor:

"Bu ülkede kimi sevdiğinize dikkat etmelisiniz. Sizin nesil bunu pek bilmez ama..."

Olcayto karşısındaki kadınadamın şairi tanımasına, sözü ülkenin karanlık politik geçmişine getirmesine şaşırıyor. Ama verdiği cevapta bu şaşkınlığın izi yok.

"Bunun bedelini sizin kadar bizim nesil de ödedi."

"Komünizme hâlâ inananlar var mı dışarıda?"

"Var tabii."

"Neye dayanarak inanıyorlar?"

"Başarısızlığı sadece tecrübenin başarısızlığı olarak görü-

yorlar; yoksa bir doktrinin, felsefenin ya da idealin kendisinin başarısızlığı olarak değil. Dışarıda hâlâ, ne kadar dayatılsa da, vazgeçmeyi bilmeyen insanlar var. Eşitlik, adalet isteyen insanlar. Ve bunun bir gün sağlanabileceğine içtenlikle inanan... iyi insanlar var. Hayat insanlara başka tecrübe şansları sunar, onlar öyle düşünüyorlar.

"Sizi üzmek istemem ama delikanlı, her zaman değil. Bazı fırsatlar sadece bir kez yakalanır. Dışarıdayken bunun böyle olduğunu sezemeyebilirsiniz. Ama içeride, içeriye gizlendiğinizde, dışarıyı daha berrak görürsünüz. Berrak. Kıpırtısız, tertemiz bir su gibi. Ayrıca kelimelerinizi seçerken çok özensizsiniz. Siz de biliyor olmalısınız, her şey karşıtıyla vardır. Kötü olmasa iyi hiçtir!"

Olcayto artık susuyor. İçerisi neresi, dışarısı neresi diye sormayacak. Hayatı muhtemelen pavyonlarda geçmiş bir kadınadamın, nasıl olup da böyle konuştuğuna şaşırmayacak. Bu ülkede her şey olabilir. Herkes her şeyi yaşamış olabilir. Ve Madam Arthur Bey'in geçmişinde de neler var kim bilir. Olcayto konuşmuyor ama düşünüyor. Ütopyanın ne olduğunu düşünüyor. Hayal kurmanın gerçeğe ne kadar yakın olabileceğini ve aslında olmayan ülkenin hayallere düşmesiyle birlikte artık olmaya başladığına inandığını düşünüyor. Yok'un yok olması için hiç olamaması gerekir, eğer bir şeyin yokluğunu düşünmeye başlamışsanız o artık vardır... diye düşünüyor. Umudun ne olduğunu düşünüyor. Umutsuzluğun ne olduğunu. Karşıtlıkları düşünüyor. Karşıtların aynı zamanda birbirini içerdiğini düşünüyor. İyi'yi ve kötü'yü düşünüyor. Ama bunu Madam Arthur Bey'e söylemiyor. Söylemiyor. "İyi neden iyi olmayı seçer; kötü neden kötü olmayı? Bu iki tezat kavramın hangi tercihlerin neticesi olduğu üzerine düşünmenizi öneririm" demiyor. Susuyor.

Susuyorlar. İkisi de susuyorlar. Karşılıklı susmak bazen karşılıklı konuşmak kadar kıymetlidir. Suskunluklarında bir sulh isteği. İkisi de birbirlerine, kendilerine ait önemli bir şeyin diğerinde olduğunu hissettiriyor ve acele bir kırgınlık yaşayıp çok yaklaştıkları hazineleri birbirlerinden alamama olasılığını ortadan tamamen kaldırmak istiyorlar.

Pencereden dışarıya bakıyorlar. İkisi de. Aynı pencereden.

Dışarıya. Bambaşka şeyler mi görüyorlar, yoksa aynı şeyleri mi? Olcayto'nun gözlerinde bir yanma. Bakışlarında yılgınlık. Buraya gelmemeliydi. Bu adamla tanışmamalıydı. İçinde kocaman siyah bir kuş. Tam kalbini gagalıyor.

Suskunluğu bozan Madam Arthur Bey.

"Size fotoğraflarımı vereceğim. Fotoğraflarla dilediğiniz kadar vakit geçirin. Sonra, istediğiniz zaman seçtiğiniz fotoğraflarla bana tekrar gelin. Onların size kurdurduğu hayalleri anlatırsınız. Belki hayalleriniz bana bir şeyler hatırlatır. Bu mümkün. İsterseniz bir daha gelmezsiniz. Bana nasıl bir hayat yazdığınızı kitabınız basıldıktan sonra öğrensem de olur. Hatta öylesi sanırım daha iyi olur."

"Kendiniz hakkında hiçbir şey anlatmayacak mısınız? Yoksa hiç tanımadığım bir yabancının fotoğrafları gibi olacak elimdekiler."

"Zaten sizin de peşinde olduğunuz şey bu değil mi? Farz edin ki fotoğrafları sahafta eski bir valizin içinde buldunuz. O zaman kime ne sorabilirdiniz ki? Sizi özgür bırakıyorum delikanlı. Tamamen özgür. Gidin ve benim hayatımı gönlünüzce hayal edin."

Bu gerçekten bir lütuf mu, yoksa bir işkence mi? Olcayto bilmiyor. Aslında hiçbir şey bilmiyor. Bu adamın onu nasıl bulduğunu, fotoğraflardan bir roman yazmaya kalktığını nereden bildiğini... Soru sormayacak. Hayal edecek. Tıpkı onun söylediği gibi. Hayal. Aldığı her cevap onu yolundan çıkarabilir. Olcayto tam bunları düşünürken Madam Arthur Bey, daha önce hiç kullanmadığı sevecen bir ses tonuyla kapıya doğru "Maria" diye sesleniyor.

"Bir bardak çay daha içersiniz, değil mi delikanlı?"

"Teşekkür ederim, artık bir an önce hazineyi alıp gitmek istiyorum."

"Ben olsam ganimet derdim. Görünce anlayacaksınız, size bir ganimet sunuyorum delikanlı" derken gözlerinin mavisi sanki bir an ateş gibi yanıyor. Ve tam o an Maria içeri giriyor.

Kadınadam üzerindeki sabahlığın cebinden çıkarttığı anahtar tomarını uzatıp, Maria'dan ceviz konsolun en alt çekmecesinde duran siyah albümü bir torbaya koyarak Olcayto'ya vermesi-

ni istiyor. Maria, dilsiz Maria, hiçbir şeye şaşırmayan Maria, bu isteğe de şaşırmıyor. Belli ki açması kesinlikle yasak olan çekmecenin kilidini Madam Arthur Bey'in yığının içinden seçerek avucuna tutuşturduğu anahtarla biraz zorlanarak açıyor. O çekmecede başka neler olduğuna bakmadan, bakmayı aklından bile geçirmeden, itaatkâr bir emir eri gibi albümü alıp salondan çıkıyor.

Madam Arthur Bey Maria'nın arkasından bakarak:

"Dilsizdir. Konuşmaz ama duyabilir, her dediğinizi anlar ve uysallıkla yapar" diyor.

Olcayto, ilişkinin dizginlerini tartışmasız elinde tutmakta ısrar eden adama kırgınlığını her fırsatta göstermek istediği için zoraki bir gülümsemeyle karşılık veriyor.

"Bana kırılmayın delikanlı. Beni anlamaya çalışın. Fotoğrafları görünce de anlayacaksınız sanırım. Kendimle ilgili hiçbir şey anlatamam size. Siz fotoğraflardan anlamakla mükellefsiniz artık. Bakın isterseniz Maria ile ilgili soru sorabilirsiniz. Sizi rahatlatacaksa. Gerçi onun hakkında da pek bir şey bildiğim söylenemez ama Mary Poppins gibi, o çocuk romanını bilirsiniz değil mi, işte o esrarengiz dadı gibi bir sabah kapıda belirdi. Elinde bir çanta ve şemsiye. Mary Poppins'ten farklı olarak bir de not vardı avucunda. Tanıdığımı hiç sanmadığım bir banka müdürünün yazdığı bir not: 'Ev işleri için bir yardımcıya ihtiyacınız olabileceğini düşündüm. Yakın zamana kadar yatalak anneme bakan bu hanım güvenilir bir insandır. İlgilenirseniz çok sevinirim.' Notta ne Maria'nın ismi yazıyordu, ne de dilsiz olduğu! Aslında o not bana mı yazılmıştı, ondan bile emin değilim. İşte Maria, anlamışsınızdır bu ismi ben taktım ona, o gün bugündür bu evde ve gerçekten de her işimi hallediyor."

Maria elinde siyah bir poşetle içeri giriyor. Madam Arthur Bey'in ifadesi birden değişiyor. Sanki tuhaf bir gölge düşüyor yüzüne.

"Şimdi burada bakmayın fotoğraflara, evde yalnızken görmelisiniz onları" diyor. Kısık sesle.

Olcayto'nun buna itirazı yok. Belli belirsiz bir baş işaretiyle "Peki" diyor ve Maria'nın elindeki poşeti almak için ayağa kalkıyor.

"Fotoğraflar için teşekkür ederim. Bunlara baktıktan sonra sizi arayacağım. Eğer gerçekten yazmam için ilham vereceklerse, her şeyi göze alabilirim."

"Her şeyi?"

"Açıkçası ben sahibi olmayan fotoğraflarla daha kolay başa çıkabilirdim. Şimdi elimdeki fotoğrafların bir sahibi var. Sizden korkmamamı istemeniz pek adil değil."

"Demek beni korkutucu buldunuz? Aslına bakarsanız buna hiç itirazım yok. Geçmişimi pek hatırlamıyorum ama gençken de insanların benden korkmalarından haz aldığımdan emin olun! Bakın bu bir ipucu olabilir mi? Ben sizin yerinizde olsam ilişkiyi kesmezdim. Size bir yaşlı tavsiyesi: Hayır'lara bu kadar kolay boyun eğmeyin!"

Maria bu eve Mary Poppins gibi elinde bir notla aniden kapıda belirerek geldi öyle mi? Yalan. Bu kocaman bir yalan. Maria bu eve öyle gelmedi.

O gece, Maria'nın bu eve geldiği gece, Madam Arthur Bey evdeki tüm ışıkları söndürmüş, pencereden dışarı bakıyor, yağmuru seyrediyordu. Evin önündeki yaşlı iğde ağacının yapraksız dalları görüntüyü kalın bir örümcek ağı gibi küçük parçalara bölüyordu. Deniz delirmiş, yatağı yitik başıboş bir nehir gibi akıyordu.

"Bu gece, bu gece yine balıkçılar ölecek" diye düşündü Madam Arthur Bey. "Ölüleri kıyıya vuracak. Martılar ölülerin donuk bakışlı gözlerini gagalayacak." O, martılardan korkuyor. Cam açıkken gelip pencerenin önünde sivri ve tehditkâr kanatlı ve kötü amaçlı melekler gibi pike yapıyorlar. Sanki onu, o uzun, sarı ve masum gibi görünen ama aslında bir kartal gagası kadar saldırgan ve güçlü ve istekli ve hep aç gagalarına takıp, göklerde uçurmak, yükseklerden aşağıya bırakmak, yere düşen paramparça bedenini didiklemek istiyorlar. Kuşlardan korkuyor. Kargalardan sonra. En çok onlardan korkuyor. Tüm gece yapraksız ağacın dallarına tüneyip içeriyi seyrediyorlar. Gelecekler ve her şeyi çalacaklar. Neyi varsa çalacaklar. Neyi kaldıysa, ondan alacaklar.

Kapkarageceden karakargalar.

O gece yağmur yağıyordu ve Madam Arthur Bey pencereden dışarıya bakıyordu. Kargalarla göz göze gelmemeye çalışarak. Dallardaki her karaltı birer karga. Her karga bir tehdit. Her tehdit ölüm. Nasıl da kör bir inatla gözetliyorlardı onu. Bakışlarını karga gölgelerinin ötesine dikti, şiddetle yağan yağmurda damlaların hınçla asfalta çarpışını seyretti. Seyretti. Seyretti. Düşen her damla tekrar bir miktar yukarı sıçradı, sonra yayılarak asfaltta incecik bir dere gibi akan suya karıştı. Tek tük geçen arabalardan biri aniden kayan kuyruklu yıldızlar gibi suyu yarıyor, bir an göz gözü görmez oluyordu. Tek tük geçen arabalardan biri. Silecekleri hızlı, tekerlekleri telaşlı, pencereleri buğulu. Kaymaktan, duramamaktan, denize uçmaktan, sulara karışmaktan, denizi yutarak boğulmaktan, etlerini balıkların yemesinden, deniz salyangozlarının boş gözbebeklerine yerleşmesinden, yosun tutmaktan, su böceklerine yem olmaktan hiç korkmayan bir sürü gözüpek sarhoş adam. Madam Arthur Bey arabaların içindeki o adamları ve eski yağmurlu geceleri düşünüyordu. Uzun siyah yağmurluğunu giyip yaptığı uzun yürüyüşleri. Korkusuzluğunu. Kargalardan korkmak, yağmurdan korkmak, geceden korkmak, yalnızlığından korkmak derken, tüm bunları düşünürken, birden bir araba ani bir frenle tam yalının önünde durdu. Koyu renkli bir araba. Buğulu camlarından içi görünmeyen tehlikeli bir araba. Sağa yanaşmadan, tam yolun ortasında aniden durdu. Madam Arthur Bey olağanüstü bir şeyler olduğunu, olacağını sezdi. Uzun zamandır olmayan şeylerin artık olmaya başladığını... bir şey olduğunu sezdi. Oturduğu koltuğa iyice büzülmekle, ayağa kalkıp cama yaklaşmak, buğuyu silmek ve ellerini gözlerine siper yapıp olan biteni iyice görmek arasında bocaladı. Gözlerini arabaya dikti. Arabadan bir adam indi. Bagajdan kocaman bir şeyi zorlukla çıkarıp yolun ortasına attı. Sonra yine arabaya bindi. Araba hareket etti. Gitti. Etrafa küstahça sular fışkırtarak. Gitti. Madam Arthur Bey merakla ayağa kalktı. Cama yaklaştı. Gözlerini kıstı. İki elini iki gözünün yanına siper yapıp burnunu cama dayadı. Giden arabadan geriye kalan şeye baktı. Bir şey. Bir kütle. Su birikintisinin ortasında kıpırdayan bir kütle.

Eskiden olsa çoktan dışarı çıkmış, o kıpırdayan şeyin ne olduğuna bakmaya, yanına gitmişti. Ama artık, artık yaşlı ve sak-

lanan bir kadınadam ve gizli işlerin üstesinden gelemeyecek kadar yorgun, fırtınalı bir geceden korkacak kadar ürkekti. Yeniden koltuğa oturdu. Gözlerini o şeyden hiç ayırmadan. Sehpanın üzerindeki çay dolu fincanı eline aldı. Önce kokladı. Sonra yudumladı. Bir araba yolun ortasında kıpırdayan şeyi son anda fark edip güçlükle direksiyonu kırdı ve tekerleklerini refüje sürterek ona çarpmaktan kurtuldu. Madam Arthur Bey çaydan bir yudum daha aldı. Sonra ayağa kalktı. Salondan çıktı. Tüm kapıları tek tek açarak ve sonra arkasından yine tek tek kapayarak ağır ağır odalardan odalara geçti. Ayaklarını sürüyerek koridorları aştı. Evin içinde uzun, çok uzun bir yol kat etti. Nihayet sokak kapısına geldi. Portmantoda asılı siyah yağmurluğunu giydi. Kapının yanındaki pufa oturup çizmelerini güçlükle ayaklarına geçirdi. Kapıyı açtı. Dışarı çıktı. Etrafa hiç bakmadan, bahçedeki yapraksız ağaçların dallarına tüneyip gözünü ona diken gece karası kargaları umursamadan, ağır adımlarla bahçe kapısına gitti. Kapıyı açtı. Yola baktı. O şey, yolun ortasında, artık hareketsiz, öylece, duruyordu. Uzaklardan ağır ağır gelen bir arabanın farı gözünü aldı. Kendine göre telaşlı adımlarla ama yine de yaşlı bir kadınadam ağırlığında, yerdeki şeye doğru yürüdü. İyice yaklaşınca onun bir şey değil, bir kadın olduğunu gördü. Elinde küçük bir çanta. Üzerinde siyah bir pelerin. İki büklüm, yaşlı bir kadın. Baştan ayağa sırılsıklam. Nefes alıyor ama yolun ortasından kalkıp kaldırıma çıkmıyor. Yaşıyor ama sanki yaşamak istemiyor. Eğildi. Kadının yüzüne baktı. Sanki bir an onu tanıdığını sandı. Kadın gözlerini açtı. Madam Arthur Bey onun omzuna dokundu, "Kalk" dedi. Kadın kalktı. Ona dayandı. Madam Arthur Bey sendeledi. O da ona dayandı. Birbirine dayanan iki güçsüz insan, ağır adımlarla ıslana ıslana kaldırıma çıktılar. Bahçe kapısından geçtiler. Eve girdiler.

Ömrü sorular sorarak geçen, bir zamanlar her şeyi ama istediği her şeyi eninde sonunda öğrenen, öğrenmenin bir yolunu mutlaka bulan Madam Arthur Bey, kadına tek bir soru bile sormadı. Onu merdiven altındaki küçük karanlık odaya, o metruk kuytuya soktu. Kadın yüzü ifadesiz, ne şaşkın, ne sevinçli, ne ağlamaklı, öylece odadaki tek kişilik eski ceviz karyolaya oturdu. Elinde sapını sıkı sıkı tuttuğu sahte deriden küçük

bir valiz. Üzerinde sırılsıklam bir pelerin. Ayağında delik deşik olmuş bir naylon çorap. Ayakkabıları yok. Öylece. Oturdu. Madam Arthur Bey hiçbir şey söylemeden kapıyı çekip çıktığında, hâlâ oturuyordu.

Madam Arthur Bey sabah uyandığında salona inip, berjer koltuğuna gömülüp dışarıyı, dışarıda olup bitenleri seyretmeye koyuldu. Ama evde biri vardı. Mutfaktan gelen sesler! O an gece olanları hatırladı. Yolun ortasındaki kadını. Islak pelerini. Birlikte bahçe kapısından içeri girişlerini. Onu koridorlar boyunca yürütüp, odalardan odalara geçirip, merdiven altındaki odaya getirişini. Kadının odadaki tek kişilik eski ceviz karyolaya oturuşunu. Ve o odanın kapısını çekip çıkarken arkasından bakışını. Hepsini hatırladı. Ve korktu. Hiç tanımadığı bir kadını, hem de bir arabanın bagajından atılmış, muhtemelen ölsün diye atılmış, belli ki her yanı suça bulanmış bir kadını eve getirdiğine... onu umursamadan... ondan korkmadan, suçun ne olduğunu, ne olabileceğini umursamadan kendi odasına çekilip yattığına... uyuduğuna... derin derin uyuduğuna... ve sabah uyandığında onun varlığını bile unutmuş olduğuna... inanamadı. Korkarak koridora çıktı. Mümkün olduğunca yavaş hareket ederek ve göreceklerinden ürkerek mutfağın kapısına geldi. İçeriye baktı. Gözleri kamaştı. Maria, pencereden giren ışın içinde kocaman iri bir melek parıltısı gibi ağır ağır hareket ediyordu. Maria, dilsiz Maria. Üzerinde uzun pazen bir elbise, ayakları çıplak, küçük bir çanağa zeytin koyuyordu. Çayı çoktan demlemiş. Peyniri küp küp dilimlemiş. Ekmekler kızartılmak için hazırdı. Mutfak, Keşşaf öldüğünden beri, ilk kez böyle güzel kokuyordu. Maria, dilsiz Maria, sanki yıllardır bu yalıda, bu mutfakta. Kahvaltı hazırlıyordu. Bir hizmetçi gibi. Evet, o an Mary Poppins denebilirdi Maria'ya. Mutfakta belirdiği haliyle. Sanki ezelden beri hep oradaymış gibi. Ve kendi isteğiyle bu hayata gökten inmiş gibi. Sakin. Hâkim. Ve güven verici.

Peki, Madam Arthur Bey ondan farklı mıydı?

Madam Arthur Bey, değişikliklerden ölesiye korkan, geçmişine hayran, geleceğine inanmayan Madam Arthur Bey, yabancı kadını mutfakta iş yaparken görünce birden kendini güvende hissetti. Sanki yine hayal kurmuş ve Keşşaf hayalinin fotoğrafı-

nı çekmiş ve hayali ete kemiğe bürünmüştü. İlk kez. Yıllardır ilk kez kendini güvende hissetti. Ve şöyle dedi:

"Ekmekleri kızart Maria. Çayıma da biraz soğuk süt ekle."

Maria ona dönüp bakmadı bile. Ekmek dilimlerini kızartma makinesine koydu, buzdolabından sütü çıkarttı.

Madam Arthur Bey yeni hayatını eve aldığı bu yabancı kadının bir hayal olduğuna inanarak, ona tek bir soru bile sormadan, kazandı.

Yeni hayat!

Hangimiz hayatımızın bir döneminde kendimize yeni bir hayat istememişizdir ki. Sürprizlerle dolu ve eskisine hiç benzemeyen, yeni, yepyeni bir hayat, yeni yepyeni bir kimlik. Bir yazar gelse, kapıdan içeri girse, karşımızdaki koltuğa otursa ve şöyle dese:

"Size yeni bir hayat yazmamı ister misiniz beyefendi/hanımefendi?"

"İstemez olur muyum yazar bey/yazar hanım. Ama söyleyin kuzum, yazdığınız bu yeni hayat inandırıcı olacak mı?"

"Pek tabii."

"Peki siz yazdıktan sonra ben onu gerçekten yaşamış olacak mıyım?"

"Pek tabii."

"Peki, peki... Siz bana yeni bir hayat yazdıktan sonra eski hayatım ne olacak?"

"Siz ne olmasını isterseniz. Gökte yıldız? Deniz dibinde kabuk, ağaç dalında yaprak ya da bağırsakta bir solucan. İsterseniz çöpe atarız eski hayatınızı, isterseniz toprağa gömeriz. Yakabiliriz dilerseniz. Küllerini denize, kuma, göğe, kuyuya, dağa, taşa, ormana serpebiliriz. Ya da yersiniz külleri. Suya karıştırıp, çorbaya katıp, reçelin üstüne serpip, tavuğun suyuna banıp. Hayat sizin değil mi hanımefendi/beyefendi? Ne dilerseniz o olur."

Madam Arthur Bey ne diledi de, bu oldu?

Ne diledi de olmadı ki! Onun için muhteşem bir hâkimiyet şölenidir hayat. Her hayat değil tabii ki, yanlış anlaşılmasın, onun için hayat öyledir. Kapısının önünde arabadan atılan yabancı bir kadını evine nasıl aldıysa ve ona Maria dediyse ve kadın gerçekten Maria olduysa –oldu işte görüyorsunuz– bir zamanlar suç-

lu olduğunu hayal ettiği masum insanlara da suçlar yüklemişti. Aynı özgüvenle. Aynı sezgiyle. Katil olmayan katil olmuştu, kaçak olmayan kaçak, bombacı olmayan bombacı, gerilla olmayan gerilla. Bazen bu ülkede, bazen de başka ülkelerde. Savaşları yöneten zar kanatlı bir sinek. Gizli anlaşmaları imzalayan zehirli mürekkep. Akışkan, bulaşkan, lacivert, koyu, çıkmaz, silinmez. Kim komünist, kim değil hayallerinde anlardı. Kim gizli dolaplar çeviriyor, kim yalan söylüyor, kim az sonra yılacak, dili çözülecek hepsi zihninde kurmaca bir gerçeklikle belirirdi. Usta bir işkenceciydi. Bir sanatçıydı. Muhteşem bir kadınadamdı. Hayal kurardı ama asla hayalperest değildi. Değildi.

Peki kimdi? Şimdi kim?

Eskiden herkesti, şimdi hiç kimse. Eskiden hepti, şimdi hiç. O yüzden kendine yeni bir hayat istiyor. Hem de geçmişinden iz taşımayan, tazelenmiş, bambaşka bir hayat. Bu o kadar kolay değil. Bunu biliyor. Bir yazara ihtiyacı var. Yazarlar akıl oyunlarını kurmakta ustadırlar. Duyduklarını, gördüklerini bambaşka bir şekilde yazarak yeniden yaratırlar. İşin tuhaf yanı insanları bu yalancı gerçekliğe sadece kelimeleri kullanarak ikna da ederler. Güven verici yalancılardır yazarlar. Madam Arthur Bey bir yazarın, özellikle genç ve kafası karışık ve geçmişle bağları kopuk, yaralı ve terk edilmiş ve ihmal edilmiş bir yazarın kendisinden daha yaratıcı olabileceğini seziyor. O yazarın, o oğlanın bunu yapabileceğini biliyor. Madam Arthur Bey gördüğünü değil, aklına koyduğunu avlayanlardan. O yüzden Olcayto'yu seçti. Hem de önceden... çok önceden.

Herkes kendine yeni bir hayat isteyebilir; yeni hayatınızın nasıl olacağı kadar onu size kimin vereceği de önemlidir. Madam Arthur Bey yeni hayatını o yüzden Olcayto'dan istiyor. Tanıdığı ve geçmişini çok iyi bildiği birinden... zaaflarını sezdiği birinden.

Olcayto, Madam Arthur Bey'in evinin aksine küçücük ve karanlık olan kendi evinin neredeyse yok denecek kadar az eşyalı tek odasında, yatağın üzerine oturmadan ve fotoğraf albümünü poşetten çıkarmadan önce perdeleri sıkıca kapatıyor. Dışarıdan kimse içeriyi görmemeli. Hiç kimse. Mesela otelin pencere-

sinden bakan biri. Ya da pencereden kendini aşağıya atan. Ya da camları silen kadın. Müşteriler yokken odaları, dolapları, çekmeceleri, yatakların içini, giysilerin arasını, valizleri, cüzdanları, istekleri, ruhları, hevesleri, terkleri, sevişmeleri, ağlamaları, intiharları karıştıran komi. Hiçbiri onu görmemeli.

Siyah poşet ayağının dibinde duruyor. Kıpırtısız ölü bir beden gibi. Ölü bir bedenden koparılmış parçalar gibi. Madam Arthur Bey'in soğuk bedeninden tüm ağırlığınca düşmüş, düşüvermiş gibi. Olcayto'nun yumuşak, etli ve sıcak bedenine bir zehir gibi sızmak üzere.

Poşeti açmadan önce Madam Arthur Bey'i düşünüyor. Gözünün önüne loşlukların hoyratlığıyla anlamlandırılmış metruk bir yalının köhneliğine saklanmış iri bir böcek geliyor. Gözlerinin içine bakmadan konuşuşunu, o incecik sesindeki yarı alaycı yarı bilge küstahlığı, sanki söylemek istemediği yığınla şeyle dolup taşmak üzereymişçesine şişkin ve sarkık boynunu düşünüyor. İlk kez gördüğü bu garip adam, kadınadam, sanki çok eskiden tanıdığı birini hatırlatıyor. Böylesine tuhaf bir insanı tanımış olup da sonradan unutmak mümkün mü?

Madam Arthur Bey.

Albümdeki fotoğraflara hemen bakmayacak. Önce biraz uyuyacak. Perdeleri açıyor. Belki kadını tekrar görür. Kadın da onu görür. O kadının sevişmelerini seyreder. Kadın da onun uyuyuşunu. Şefkatle.

Olcayto uyuyup uyanacak ve sonra Madam Arthur Bey'in fotoğraflarına bakacak. Bugüne kadar hiç olmadığı kadar tedirgin. Bir sigara yakıyor. Başını kaldırıp karşıdaki otel odasının penceresine bakıyor. Yardım ister gibi. Ama kadın orada yok. Sanki o orada olsa, onun albümü poşetten çıkarışını seyretse, sayfaları açıp eski fotoğraflara tek tek dikkatlice bakışını izlese kendisini güvende hissedecek. Ama karşı pencerenin perdeleri çekik. Arkasında belli belirsiz bir ışık. İçeride mi? Sevişiyor mu? Ağlıyor mu?

Olcayto bunları düşünerek yatıyor ve uyuyor. Uzun bir uyku. Gecenin tüm yırtıcı sesleri kulağında. Gecenin tüm yırtıcı kuşları rüyalarında.

Uyandığında hava hâlâ karanlık. Karşı pencere de. Uykunun sersemliğini üzerinden atmadan, masada duran siyah po-

şete uzanıyor. Artık fotoğraflara bakma zamanı. Kadınadamın hayatına girme zamanı. Belki de kendi hayatını terk etme zamanı.

Albümü poşetin içinden çıkarıyor. Bir elinde sigara; diğeriyle albümün kapağını usulca kaldırıyor. Ve Madam Arthur Bey'in geçmişinin, annesinin, babasının, teyzelerinin, halalarının, amcalarının, dayılarının, kuzenlerinin, yeğenlerinin, dostlarının, düşmanlarının, sevgililerinin, okul arkadaşlarının, asker arkadaşlarının, iş arkadaşlarının... fotoğraflarını görmeyi umarken; başka şeyler görüyor; olmayacak şeyler görüyor; gözleri acıyor, bakışları yanıyor, başını ellerinin arasına alıyor, bastırıyor, bastırıyor, bastırıyor; sırtı kamburlaşıyor, kamburlaşıyor, iyice kamburlaşıyor, önünde, masanın üzerinde... bir albüm dolusu fotoğraf, öylece kalakalıyor.

Delirdi delirecek.

Delirdi delirecek.

Hepsi birbirinden korkunç bir sürü fotoğraf.

Dehlizlerde, karanlık penceresiz odalarda, titrek ışıklarda çekilmiş yaralı insan fotoğrafları.

Kırlarda çekilmiş piknik fotoğrafları.

Başka şehirlerde çekilmiş fotoğraflar.

Saat kulelerinin önünde.

Köprülerde.

Tramvaylarda.

Metrolarda.

Öl-müş in-san fo-toğ-raf-ları.

Yanık cesetler.

Mezarlıklar.

Yeni açılmış, yeni kapanmış, boş, dolu, bir sürü mezarlık fotoğrafı.

İrili ufaklı mezar taşları.

Üzerlerinde yan yana gelip gelip isim olmuş harfler. Yan yana gelip gelip tarih olmuş rakamlar.

Beyaz taşlar.

Gri taşlar.

Dimdik.

Sivri taşlar.

Buz.
Gibi.
Mezar.
Taşları.
Mezarlık ağaçları.
Sofralar.
Çeşit çeşit yemekler, meyveyle, yemişle donatılmış içkili sofraları.
Kadeh tokuşturanlar.
Öpüşenler.
Asılmış insanlar.
Beyninden kurşunla vurulanlar.
Bacağına bıçak saplanmışlar.
Kadınlar.
Sandallardalar, ağaçlara dayanmışlar, kucaklarında çocukları, yanlarında boş bebek arabaları.
Sandallardalar.
Sandallardalar.
Küreklerin ucunda kan damlaları.
Sonra onların ölmüş vücutları.
Fotoğraflarda herkes önce canlı, sonra ölü.
Mezarlarda cesetler.
Kimi kefenli, kimi kefensiz.
Duvarın dibine büzülmüş biri.
Üzerinde sadece bir külot.
Kan içinde.
Hastanedeler.
Başlarında ağlayan bir kadın.
Kollarında serum.
Fotoğraflar.
Hepsinin sağ alt köşesinde soğuk bir damga.
Foto Keşşaf.

Yazarların hayalperestliği mi demiştiniz? Gerçeklerden yalanlar uydurma hüneri, yalanlardan gerçekler damıtma cambazlığı, laf ebeliği, ipte bir yalancı, yalana beş halka üç para, öyle mi? Hayat bir sirkmiş de, yazar güldüren nardan, ağlatan ayvaya uçsuz bucaksız masallar diyarında başıboş vahşi bir at gibi, toy-

nakları başkalarının hayatlarına çarpa çarpa, uçarcasına, bir ordan bir oraya, dönmedolap sarhoşluğunda yazarmış ha!

Yalan!

Her basamağı çivili bir merdivenden doruksuz dağa tırmanmaktır yazarlık. Yağlı urganlardan dipsiz kuyulara kaymaktır. Tuzaklarla doludur yazı. Her kelime tek bir harfle, her cümle tek bir kelimeyle bambaşka anlamlara bulanır. Yazarın iradesi ipleri uzun bir kukladır. Heveslerden duvarlara, zaaflardan hendeklerle çevrili bir adadır yazarlık. O duvarlarla hendekler dışarıdan başkaları gelmesin diye değil... içerden kimse dışarı çıkamasın diye örülmüş ve kazılmıştır. Bir yazarın iradesine terk edilen doğru, artık doğru değildir; bazen her şeydir; bazen hiçbir bir şey.

"Hadi," diyor pencereye konmuş siyah bir kuş, "hadi bildiğin her şeyi yeniden hatırla. O cevapsız soruyu sor yeniden kendine. Tanrı kötülüğe neden müsaade ediyor? Sor ve cevap ver! Önce tanrı var mı onu söyle? Böyle bir hayatın tanrısı olabilir mi? Tanrı varsa iyi olabilir mi? Müşfik ve kollayan ve rahman ve rahîm olabilir mi? Tanrı bizzat kendisi kötülüğü böyle şevkle ve zevkle doğuruyorsa, insan tanrıda neyi arıyordur? Kendi kötülüğünü onaylatmak için yarattığı bir efsanenin mükemmelliği yalanına sarılıp yaşayan insan, neticede neye varmak istiyordur?"

Olcayto fotoğraf albümünü elinden atıp ani bir hamleyle penceredeki kuşu boynundan yakalıyor. O an fark ediyor, kuşun iki değil tek gözü var. Gergin boynunun ucundaki kara kafasının üzerinde, kendi ışığıyla parıldayan o tek gözünü Olcayto'nun gözüne dikmiş. Tehdit eder gibi, alay eder gibi, ikaz eder gibi... binlerce duyguyu harmanlayan bir bakışla meydan okuyor. Olcayto'nun parmakları çaresizlik içinde gevşiyor. Kuş gevşeyen parmakların arasından kocaman simsiyah kanatlarını açarak ve bir hayalet gibi hiç ses çıkarmayarak havalanıyor. Bir anda gözden kayboluyor. Olcayto pencerenin kıyısına yığılıyor. Odaya dönüp bakmaya cesareti yok. O fotoğraflarla baş başa kalmaya gücü yok.

Nasıl bir hayat bu? Nasıl bir insan? Neden Olcayto'yu aradı? Neden ona bu fotoğrafları verdi? Olcayto bilmeden hayatın hiç açılmaması gereken yasaklı kapılarından birini açtı. Geçilmeme-

si gereken koridorunda yürüdü. Görülmemesi gereken gerçeğini gördü. Sadece yazmak istediği için. Sadece şüpheli bir çağrıya fazla düşünmeden, şüpheyi görmezden gelerek, umursamadan cevap verdiği için. Gerçeklerden kaçmaya çalışırken nasıl bir gerçeğin içine düştü! Gerçeğin uzağında bir hayat kurgulamak isterken, gerçeğin imkânsızlığında zaten kurgulanmış bir hayatın tuzağına sıkıştı!

Neden! Neden! Neden!

Şimdi ne yapması gerektiğini bilmiyor. Bu fotoğraflar neden onda? Onu da bilmiyor. Elindeki fotoğraflarla bir gazeteye gitse? Hangisine ama? Bir dergiye? Hangi haber dergisi kapaktan verir bu fotoğrafları? Spotları hangi kanlı kalem yazar? Parayı kimden alan? Doğudan mı, batıdan mı, çok uzak kıtadan mı? Bir televizyon kanalına gitse. Yem olur vahşi hayvanlara. Didik didik ederler onu. Canlı canlı haşlarlar ekranlarda. En yüksek kulelerden aşağılara atarlar. En kızıl ateşlerle dağlarlar. Polise gitse? Polise gitse bu fotoğraflarla, sağ çıkabilir mi girdiği karakoldan? Hükümetler düşürür mü bu fotoğraflar? Hayır! Zaten hepsi kendi kendini zamanında imha etti. Birileri hapse girer mi? Hepsi girdi çıktı zaten. Birileri kahrından ölür mü? Kahır? Kahır ne demek ki? Peki ya ölüm?

Elinde bir albüm dolusu korkunç fotoğraf, kahroluyor. Kahrolacak. Ne yapacağını bilmeden. Suçlunun suçunu bir yılanın derisini sıyırışı gibi çıkarttığını gözleriyle gördü. Bir yılanın derisini sıyırışındaki azameti gördü. Bir yılan öldürmenin tehlikesini sezdi. Elinde içi boş eski bir deri. Şimdi öylece duruyor. Odasında, bir albüm dolusu tehlikeli fotoğrafın ortasında. Kim bu fotoğraftakiler? Kim bu Keşşaf? Kim bu adam? Neresi bu ülke? Nasıl insanlar bunlar?

Dışarıda buz gibi bir gece. Yağmur yağıyor. Başını pencereden dışarı uzatıyor. Soğuk bir deliğe girer gibi. O delikten bambaşka bir dünyaya akar gibi. Başını dışarı çıkartıyor ve avaz avaz bağırmak istiyor. Sesi çıkmıyor. Karanlık, soğukla karışıp boğazından içeri akıyor. Sesi çıkmıyor. Sesi çıkmıyor. Sesi çıkmıyor. Bir şaman olmak istiyor şu an. Bir şaman deliliğine bürünmek ve çığlıklar atarak cinlerin öğrettiği o korkunç şarkıyı söylemek istiyor. Sonra bayılmak. Bayılarak ölmek. Ölüp parçalara ayrılmak

ve yeniden dirilmek. Bilgiyle ve tevekkülle ve sabırla. Bir derviş gibi. Bir ermiş gibi. Kötülüğü hazmetme yolunu arıyor. Bir şaman olmak istiyor. Kuş gözlerle uçan, gerçeklerin üzerinde kanat çırpan. Her şeyi görmeye tahammül edebilen ve ölülerin kokusunu derin derin içine çeken. Tanrılara soracak bir sürü soru var. Ama sesi çıkmıyor. Çıkmıyor.

Gitmeli. Oraya gitmeli. Ona. O yalıya. Suçtan kaçmayacak. Suçu deşifre etmeyecek. Suç onu kendine çekecek. Yazarlığın en büyük zaafı, ipler kim bilir kimin eline geçecek.

Kucağında bir ceset gibi siyah simsiyah poşet, apartmanın dik ve karanlık merdivenlerinden hızla iniyor. Üzerinde onu gecenin vahşi ayazından koruyamayacak kadar ince bir ceket. Boynuna yılan gibi sarılmış kaşmir bir atkı. Yağmur az önce dindi. Artık rüzgâr esmiyor. Kuşların uyanıp ötmesine, güneşin kendini göstermesine saatler var. Ve onun hâlâ sesi çıkmıyor. Sesi çıkmıyor.

Kısa etekleri dümdüz etsiz kalçalarına kadar sıyrılmış uzun boylu iki kadınadam, aralarında büyük sarı bir sokak köpeği, bir apartmanın girişindeki basamaklara çökmüş sigara içiyorlar. Onlara tatsız bir gülümsemeyle bakarak ağır ağır yanlarından süzülen ve laf atıp atmamak, çirkefe sıçrayıp sıçramamak, hemcinsiyle sevişmeyi isteyip istememek arasında gidip gelen taksi şoförüyle göz göze geliyor. Hayır, taksiye binmeyecek. Yürümek istiyor. Buradan oraya kadar yürümek. Koşmak. Uçmak istiyor. Çatıdan havalanan o simsiyah kuşlar gibi kanat çırparak uçmak. Hem bir an önce gitmek, hem de hiç ulaşamamak... istiyor.

Oraya, o uğursuz yalıya vardığında zile dokunmayacak. Kapıyı iki elini de yumruk yapıp yıkarcasına vura vura çalacak. Bakalım ilk kim uyanacak? O dilsiz kadın mı, yoksa vahşi yaşlı mı? İkisi suç ortağı olmalılar. Belki kadının dilini konuşmasın diye Madam Arthur Bey kesti. Kim bilir o kadın o evde neler gördü. Adımları yere değmiyor. O kadar hızlı koşuyor ki bir gören olsa uçtuğunu sanır. Ama sokaklarda kimse yok. Tuhaf. Ne yol kenarlarında sızmış sarhoşlar, ne yere karton serip kirli yorganlara sarılmış evsizler, ne gece nöbetine isyankâr polisler, ne sabaha kadar açık büfeler, ne kadim dürtüleriyle fare avına çıkmış kediler, ne bir in, ne bir cin. Kimse yok. Herkes kaçmış. Hayat ka-

çışmış gibi. O uçar gibi. Geniş ve boş ve tehlikesiz caddelerden geçiyor. Yokuşu kanatlanıp iniyor. Ay karanlığı. Gökte tek bir yıldız bile yok. Sokak lambaları sarı beyaz yanıyor. Lamba ışığında yapraksız ağaçların dalları, terk edilmiş bir sirkin ölmek üzere olan bitkin hayvanları gibi kıvranıyor.

İşte sürgün padişahın sarayının yanından geçti.

Her ay en az bir kişinin kendini ölmek için arabaların arasına attığı üstgeçidin altından geçti.

Zenginlerin altın parıltılı yataklarda sultanlara özenerek derin uykular uyudukları eski sarayın yanından geçti.

Karadan kopup gitmek, akıntıya karışıp gemilerle yarışmak ister gibi duran süslü caminin yanından geçti.

Metruk ve hikâyesi kayıp eski kömür depolarının yanından geçti.

Yeni doldurulmuş altı deniz, üstü yalan yolun üzerinden geçti.

Kara Yalı'nın önüne geldi.

Sırtı denize, yüzü yalıya dönük. Arada gri, ıslak asfalt. Yoldan ne bir araba geçiyor, ne bir insan. Yalının arkasındaki tepelerde tek tük ışıklar. Erguvan iskeletlerinin arasında titrek aydınlıklar. Yalının komşuları derin uykudalar. Kucağında siyah poşet, sırtı terden sırılsıklam. Üşüyor, çok üşüyor. Gözlerini kısmış yalının pencerelerine bakıyor.

Hangisi Madam Arthur Bey'in yatak odası?

Kucağındaki torbayı yere bırakıyor, yerinden oynamış bir kaldırım taşını çıkartıp üst katın belli belirsiz bir ışıkla aydınlanan en sağdaki camına fırlatıyor. Taş cama kadar yükselemeden bahçeye düşüyor. Ağaçtan bir karga havalanıyor.

Kuşları zamansız uyandırmak uğursuzluktur.

III

Zaman yutan bir şamandı kuş.

Madam Arthur Bey kötü kalpli bir şamandır. Zamanlardan zamanlara geçer. Her geçtiği zamanı yok eder. Onun hayatındaki yalanları uç uca ekleseniz, dünyanın etrafını defalarca dolanan ve onu ve sizi ve bizi ve hepimizi sıkarak boğan dev bir yılan olur. Madam Arthur Bey'in geçmişini bir deşseniz, bugüne kadar yeryüzünde ölmüş ne kadar insan varsa hepsini sığdırabileceğiniz dar ve derin, çok derin, uçurum gibi derin bir mezar olur. Hayata Madam Arthur Bey'in gözlerinden baksanız daha önce hiç görülmemiş renkler görür, korkarsınız. Etrafı onun kulaklarıyla dinleseniz inanılmaz sesler duyar, ürperirsiniz. Ve onun burnuyla koklasanız havayı, başınız döner, olduğunuz yere yığılırsınız. Onun tüm algıları diğer sıradan insanların algılarından şeytanidir. Ve hayatındaki her şey ama her şey diğer sıradan insanların hayatındaki milyarlarca şeyden daha kalabalık, daha cazip ve daha delidir. Kötüdür.

Bunları Olcayto'nun rüyasına giren büyük siyah bir kuş söylüyor. Kuş bunları söyledikten sonra kanatlanıp pencereden aşağıya atlıyor. Olcayto uykunun derinliklerinden ter içinde uyanıp pencereye koşuyor, camı açıyor, aşağıya bakıyor. Alacakaranlıkta, bomboş sokakta uzun boylu ve zayıf bir çöpçü, tahta saplı sarı bir süpürgeyle kocaman simsiyah bir kuş ölüsünü faraşa doğru itiyor.

Olcayto gözlerini telaşla yerden yukarıya kaldırıyor, gökyüzüne bakıyor. Tanrıyı arar gibi. Mavisi siyahtan usul usul süzülen ve geceye sırtını dönüp ışığa bürünen gökyüzü bomboş. Ne bir bulut, ne bir yıldız, ne bir kuş, ne bir uçak, ne bir iz. Derin mavi bir boşluk. Rüyasından çıkıp yere düşen ve bir çöpçünün faraşında can çekişen büyük siyah kuşun canı az sonra o bedenden ayrılıp bu bedene girecek. Ölü bir kuşun lütfuyla başka bir hayat onu bekliyor. Belki. Sanki. Zaman artık kayıp.

Pencereyi kapatıp perdeleri sıkıca örtüyor. Masanın başına geçiyor. Fotoğraf albümünün başına. Bir gün önce sahaftan aldığı siyah fotoğraf albümünün. Albümün içinde bir sürü fotoğraf. Hepsinde aynı adam. Aynı kadınadam. O an rüyasındaki kuşun ona söylediği ismi hatırlıyor: Madam Arthur Bey. Hem bir roman kahramanı için, hem de bu kadınadam için muhteşem bir isim.

Masanın üzerinde duran sarı saman kâğıdına okunaksız el yazısıyla alelacele "Madam Arthur Bey" yazıyor. Unutmamak için. Unutuyor. Her şeyi hemen unutuyor. O sayede bugün hâlâ hayatta. O sayede hâlâ kendini öldürmedi. O sayede geçmişin hesabını yapmak yerine geleceğe bakıyor. Romanlar yazıyor. O sayede Madam Arthur Bey ismini ilk kez duyduğunu sanıyor.

Harfler saman kâğıtta ılık ılık yayılan mürekkebin buğusuna kapılıp neredeyse okunmaz bir hale dönüşürken kapı çalınıyor. Kimsenin gelmeyeceği bir saat, kimsenin gelmeyeceği bir ev. Birisi aşağıdan yanlışlıkla zile basmış olmalı. İşyerleriyle dolu bu ıssız apartmana sabahın bu saatinde gelen giden olmaz. Ancak sarhoşlar, evsizler ya da deliler kapıyı açtırıp içeride sızmak umuduyla zillere gelişigüzel basarlar. Kalkıp tekrar pencereye gidiyor. Camı açıp aşağıya bakıyor. Çöpçü gitmiş, kuş süpürülmüş, sokak boş, bomboş. Zil hâlâ çalmakta. Derken kapıdaki her kimse, zile basmaktan vazgeçip tıklatmayı deniyor. Bir kadın olmalı. Tırnakları uzun bir kadın. Sabahın bu saatinde. Kapıda bir kadın. Uzun tırnaklı. Tık tık tık tık... tıktıktıktık.

Olcayto endişeli ve biraz da münasebetsizce uykusundan uyandırılmış hissi veren asabi bir sesle,

"Kim o?" diyor.

Kapıda gerçekten bir kadın var. Sesi sigaradan ve biraz da yaşadığı hayattan kalın, bir kadın.

"Benim, Nagehan. Karşı penceredeki."

Olcayto telaşlanıyor. Niye kapıda? Niye geldi? Ne istiyor? Bu hiç beklemediği misafire kapıyı açıp açmamakta kararsız. Ama "Gidin buradan müsait değilim" diyemeyecek kadar da kendine güvensiz. Kapıyı açıyor. Hem de ardına kadar. Bu ana dek hep karşı pencerede gördüğü orta yaşlı kadın, üzerinde mavi kadife bir eşofman, ayaklarında kalın kahverengi çoraplarının üzeri-

ne geçirdiği sarı lastik terliklerle karşısında. Kızıl saçları dağınık ve siyah göz makyajı her zamanki gibi akmış. Bakışları yakından da, uzaktan olduğu kadar dalgın.

"Girebilir miyim?" diye soruyor.

Olcayto hemen yana çekilip bu beklenmedik misafiri, isteksizliğini hiç belli etmeden ama şaşkınlığını da gizleyemeden içeri alıyor. Onla birlikte yeryüzündeki tüm tehlikeli böceklerin renkleri, tüm karanlıkların ürkütücülüğü, tüm kuyuların dipsizliği de içeri giriyor.

Adı Nagehan.

Nagehan parmaklarının arasındaki sigaradan derin nefesler çekerek ve bakışlarını odanın dört bir yanında apaçık bir merakla ağır ağır gezdirerek masanın yanındaki iskemleye oturuyor.

"Biliyorum çok geç ama az önce perdeyi çektiğini fark ettim. Yatmadan yakalamak istedim. Yatmamıştın değil mi? Biraz laflarız" derken bir yandan da esneyerek kırmızı uzun tırnaklarıyla ensesini kaşıyor.

Sabahın bu saatinde şehrin bu ara sokağında yaşayan ve hâlâ uyumamış olan iki insan doğrudan kader birliği yaptıklarını düşünürler. Dışarıdaki vahşi hayattan paylarını almış ve uykularını ertelemiş olmanın ortak hazzıyla bir akrabalık sezerler.

Olcayto karşı pencerede gördüğü ve düşlerinde hemen her gece deliler gibi seviştiği bu kadını, burada, evinde görmekten huzursuz. Sanki o sevişmelerin hesabını sormaya gelmiş gibi. Sanki işlediği büyük bir suçmuş da az sonra cezalandırılacakmış gibi. Aklından geçenleri kadına sezdirmemek için göz göze gelmemeye çalışarak soruyor:

"Kahve? Kahve içersiniz, değil mi?"

Eşofmanının arka cebinden ezilmiş bir sigara paketi çıkarırken kayıtsız bir baş sallamayla "İçerim," diye mırıldanıyor, "içerim. Sütsüz ve şekersiz."

Sonra sigarayı yakıp masanın üzerindeki albümün kapağını kaldırıyor. Kadınadamın fotoğrafları. Dün Olcayto'nun sahaftan aldığı ve bütün gece onu kurgulayacağı romana kışkırtan o muhteşem fotoğrafları içinde gizleyen, Olcayto henüz bilmiyor ama başka şeyleri de gizleyen, o albümün kapağını... kaldırıyor ve birden yüzü bembeyaz oluyor, albümün sayfalarını hızla çe-

virmeye başlayan eli titriyor, gözlerinde korku dolu bir bakış; arıyor, albümün içinde sanki bulmaktan korktuğu bir şeyi arıyor... ve o an moraran dudaklarının ve kilitlenen dişlerinin arasından vahşi bir hayvan gibi o ismi tıslıyor:

"Madam Arthur Bey!"

O an çok uzak bir orman ateşler içinde yanıyor. Ormanın ateşi Olcayto'nun bedenini sarıyor. Öyle bir sıcak. Giriyor. Pencereden. İçeri. Olcayto'nun kahveyi masaya bırakan elindeki tüm sinirler o an boşalıyor, ağzına kadar dolu olan fincandan koyu bir leke sarı saman kâğıtların üzerine akıyor. Kâğıda az önce yazdığı ve dağılmış mürekkeple okunması zor hale gelen isim bir anda gözden kayboluyor. Olcayto tam, "O ismi kâğıttan mı okudunuz" diye soracakken, vazgeçiyor. Nagehan çıldırmış gibi, albümü yırtarcasına, bir uçurumdan aşağıya atlarcasına, kırmızı tırnaklarını sayfalara geçire geçire, çıldırmış bir kasırga bulutu gibi bir ileriye bir geriye sayfaların arasında dolaşıyor... arıyor. Bir şey arıyor. Bir şeyi bulmaktan korkuyor. Sesini yükselterek ve bir cevap emrederek soruyor:

"Sen nereden tanıyorsun Madam Arthur Bey'i?"

"Ben onu tanımıyorum, fotoğrafları sahaftan buldum. Siz? Siz nereden tanıyorsunuz onu?"

Kelimeler Nagehan'ın dudaklarından hiç vermek istemediği gerçek ve gizli ve uzun bir cevabın demirden ağırlığıyla dökülüyor.

"Eskiden çok eskiden, tanımıştım."

Olcayto'nun o an aklına gelen ilk şey "Hayatta mı hâlâ?" diye sormak.

Nagehan başını kaldırıp gözlerini kısarak Olcayto'nun gözlerinin içine bakıyor ve "Onu Kedileş'e soracaksın" diyor.

Çok sinirli. Hiçbir şey söylemeden aniden ayağa kalkıyor. Olcayto'nun masaya bıraktığı kahveden bir yudum bile almadan. Olcayto'nun yüzüne bir kez bile bakmadan. Soru sormasına fırsat vermeden. Olcayto'nun aslında kendisine ne kadar benzediğini fark etmeden. Kapıyı açıp dışarı çıkıyor. Olcayto arkasından seğirtiyor. Nagehan sarsak ve hızlı adımlarla merdivenleri inerken birden geri dönüyor. Olcayto kapıda. Ayakta. Kucağında kocaman bir soru. Çaresizlikle onun gidişini izliyor. Neden

geldi? Neden gidiyor? Nereden geldi? Nereye gidiyor? Fotoğraflarda ne gördü? Neyi biliyor, neyi gizliyor?

"Cesaretin varsa Kedileş'i bul, aşağıdaki çıkmazda eskici dükkânı var" diyor ve bir daha arkasına dönüp bakmadan hızla merdivenlerden inerek gözden kayboluyor.

Olcayto bugüne kadar, bu ana kadar kendi sorularının cevaplarını hep kendisi vermek zorunda kaldı. Bunu yine, şu an da, o kadının arkasından bakarken ve başına gelecekleri tedirginlikle sezerken, yine yapabilir. Hayat yolunu hep beklenmedik, hesapsız buluşmalar, talihli karşılaşmalar sayesinde bulur. O yüzden hiçbir hayat sıradan değildir. En sıradanında bile görkemli bir hikâye, tedirgin bir giz. Uykusu kaçan yaşlı bir orospu bir gün otel odasından çıkar, karşı apartmanın aralık kalan sokak kapısını açar, altı kat merdiven tırmanıp hep karşı pencerede gördüğü genç adamın kapısını tıklatır. Hayat yolunu çizsin, kaderler birbirine karışsın, sorular cevaplansın, cevaplar kaybolsun diye bir orospunun uykusu kaçar ve öylesine, laf olsun diye, sadece konuşmak için, gerçekten öylesine, odasından çıkar.

Kedileş şehrin binlerce çıkmazından birinin en dibinde, sıvaları dökülmüş, pencereleri kırık, terk edilmiş, vazgeçilmiş, metruk bir apartmanın bodrum katında saklanan, kara bir dehlizin kadim kralı. Elinde, ona çöpün tüm kudretini veren uzun bir asa. Kişiliğinin tehditkâr saldırganlığını temsil eden sivri burnunun iki yanında az önce gökten düşmüş, az önce yanlışlıkla belirmiş, bunun şaşkınlığıyla kısık ve küçük ve derin ve bakmakta üşengeç ve görmekte kifayetsiz, birbirine yakın iki göz. Çok eski bir savaşta düşmanlarını ısırarak öldüren ve her cesette iz olarak bir kıymık bırakan vahşi bir hayvanın hırpalanmış dişlerini geniş ve ince dudaklı ağzının içine zorlukla sığdıran tanrısına, küfür mü ettiği, şükran mı duyduğu belirsiz. Çoktan ölmüş, erimiş ve gömülmeyi bekleyen kuru ve uzun bedeninin üzerindeki korkunç yüzüyle bu dehlizde küfleniyor. Herkes gibi. Gizli biri. Şu anda uyuyor. Dükkânın tam ortasındaki kadife döşemesi fareler tarafından kemirilmiş, boz renkli parça parça bir berjer koltuğa gömülü; başı öne eğik, elleri düşmekte olan bir uçağın korkudan

kitlenmiş bir yolcusu gibi koltuğun kollarına sıkı sıkı yapışmış, bedeninin üst kısmından orantısız bir şekilde uzun olan bacakları hayatı ya da ölümü frenler gibi, ileriye, en ileriye uzanmış, derin ve hırıltılı soluklar alarak uyuyor.

Çıkardığı hırıltı olmasa etrafına bir barikat gibi ördüğü o çöplük karmaşasının arasında varlığını fark etmek imkânsız. Dükkândaki her şeye benziyor. Karıncayiyeni andıran şu eski kırmızı elektrik süpürgesine. Hiçbir yeri aydınlatmayı vaat eder gibi görünmeyen, ipekli pembe bir kumaşla bin yıl önce kaplanmış abajuru ve canı sıkkın pirinç ayaklarıyla duruşu asabi lambaya. Dünyanın dört bir yanına isteksizce gitmiş ve her yolculukta uçaktan, gemiden, trenden, arabadan düşmeyi ümit etmiş, her kurtuluşta, her eve varışta onu bekleyen yeni yolculukların kasvetiyle derisini daha da, daha da karartmış şu kahverengi valize. Bugüne kadar yaptığı tüm hesaplara, toplamalara, çıkartmalara, çarpmalara, bölmelere, yüzdelere inançsız, tuşlarındaki sayılardan tedirgin, hep bir suçluluk duygusu içinde, hep bir hata payı denizinde boğulmakta olan ve dükkânın köşelerinde yer değiştire değiştire tozlanan şu eski hesap makinesine. Duvarların tavana yakın kısmını boydan boya çeviren raflarda eğreti duruşlarıyla bakana tedirginlik veren ve külliyen kırılmadan ama tarihlerindeki her hareketle bir köşeleri, bir kıyıları un olup ufalanan ve hayalet bir kemirgen tarafından uçları, çıkıntıları, dipleri, sarkıtları dişlenerek sonsuz bir işkenceye mahkûm bırakılmanın isyanını rengârenk boyalarını dökerek ve yüzlerindeki ifadeleri her harekette belli belirsiz değiştirip zaman geçtikçe çirkinleşerek varoluş amaçlarına isyan eden şu irili ufaklı bibllolara. Birilerinin hep ağlayan çocukluklarına bulaşmış kolu kırık, gözü oyuk, pembe plastiği kirli, saçları tarumar, ürkütücü eski oyuncak bebeklere. Hepsine... dükkânda daha ne madde ve mana varsa, hepsine benziyor. Çöpten çıkmış bir şeye benziyor.

Asıl ismini hatırlayan yok. Tanıyanlar ona Kedileş der.

Olcayto dükkânın kapısında duruyor. Kedileş'in içerde olup olmadığını uzun süre anlayamıyor. Birbirine benzeyen ve birbirine sarılarak kimseyi kendilerine yaklaştırmayan tuhaf bir yığının içindeki hırıltının nereden geldiğini anlamak için o iri gözlerini kısıp alnını kırıştırarak uzun uzun içeriye bakması la-

zım. Uzun uzun. Işığı az, karmaşası yoğun, toz içindeki dükkâna hükmeden gölgeli sessizlikte Kedileş sadece derin bir nefes. Olcayto bir süre kapıda durup, içeride birisi varsa eğer nasılsa beni fark eder diye bekliyor ama Kedileş siyah fötr şapkasının arkasına saklanıp, bir insandan çok bir cesede benzeyen varlığıyla onu yok sayıyor.

Olcayto kapıda durmaktan vazgeçip tavandan sarkanlara çarpmamak için başını eğerek dükkândan içeri adımını atar atmaz gözlerini aralıyor. Kedileş birinin içeri girdiğini ne sesten, ne hareketten, öncelikle kokudan anlar. Dükkândaki tüm eşyaları koklayarak aldı. Üzerindeki giysileri, hatta karısını bile. Kokunun her şeyi içinde barındıran muhteşem bir şifre olduğunu bilir. Kocaman kemerli burnu sanki evrendeki tüm kokuları alabilmek için geniş kanatlıdır ve içindeki uzun kıvırcık tüyler giren kokuları bir daha geri salmaz. Sadece kokuları değil, hiçbir şeyi unutmaz. Özellikle de ona yapılan kötülükleri. Ve kendi yaptığı kötülükleri hatırlayarak ayakta kalır; hatırlayarak nefes alır; hatırlayarak güçlü olur.

Burnunu kör bir kemirgen gibi kapıdaki adama doğru uzatıp derin nefesler alarak, "Mintanı koklamadan giyene, yemeği koklamadan yiyene, karıyı koklamadan sikene güvenilmez" dediğinde amacı kapıdaki bu uzun boylu ürkek adamı şaşırtmaktan çok, kendini takdim etmek.

Olcayto beklemediği anda duyduğu bu sözlere bir an hiçbir anlam veremiyor ve irkilerek Kedileş'e bakakalıyor.

"Evet, ne vardı?"

Ne olduğu belirsiz yığınla hurda eşyayla sarmaş dolaş bir adam. Kedileş. Korkutucu görünüyor. Fötr şapkanın altında yıllar önce ölmüş biri gibi oturuyor. Bedeni o kadar ince ki hareket etse tüm kemikleri yerlere dökülecekmiş gibi. Bir insandan çok kuklaya benziyor. İpleri yıllar önce bırakılmış ve birbirine karışmış tozlu bir kuklaya.

Kedileş.

Olcayto adamın göz göze geldikleri anda sorduğu "Evet, ne vardı?" sorusuna ne cevap vereceğini bilemiyor. Madam Arthur Bey'i doğrudan sormalı mı, yoksa önce onunla dost olup, lafı sonra mı Madam Arthur Bey'e getirmeli? Bu karşılaşmaya daha

önceden uzun uzun hazırlanmalıydı. Gözlerini kapıyor. Bir an. Dün gece olanlar tekrar gözünün önünden geçiyor. Nagehan'ın odaya girişi, fotoğraflara bakarkenki yüzü, bir anlam veremediği telaşı... Tüm bedenini bir yılan gibi saran o tereddüt sonra. Söyleyip söylememek arasında gidip geldiği o şey... ya da şeyler... kim bilir neydiler. Dev bir sır yumağı gibi hayatına yuvarlanan ve onu muhtemelen altüst edecek olan kadının o fotoğrafları gördükten sonra geldiği gibi aynı hızla, kahvesini bile içmeden çıkıp gidişi geliyor gözünün önüne. Tam merdivenlerden inerken arkasına bakışı ve "Kedileş" deyişi: "Kedileş'i bul. Aşağıdaki çıkmazda eskici dükkânı var." Sonra koşar adımlarla merdivenlerden kanadı incinmiş yaşlı bir kelebek gibi inişi.

Eğer gerçeküstü inançları olsa, önce rüyasına, sonra sokağına giren o siyah kuşla, aniden odasına, hayatına giren o kadın arasında bir bağ kurar. Ama biliyor, tanrısal sanılan her şey, aslında rastlantısaldır ve rastlantılar hiç yabana atılmamalıdır. O yüzden burada. Geldi. Ama ona ne soracağımı düşünmeden. Ne istediğini bilmeden. Geldi. Sadece geldi. Burada.

Ne istiyor sahi? Madam Arthur Bey'in kim olduğunu öğrenmek mi? Yeni romanı için malzeme toplamak mı? O fotoğraflara öykü yazmaktansa o fotoğrafların gerçek öyküsünü bulmak mı? Ne istiyor sahi?

Hani hiç tanımadığı, sadece fotoğraflarını gördüğü birine tamamen hayali bir hikâye yazacaktı? Gerçeği önce katrana, sonra yalana bulayacaktı? Yaşanmış bir hayatı hiçe sayıp yerine külliyen hayal bir hayat yaratacaktı?

Şimdi burada, Madam Arthur Bey'i tanıyan tuhaf bir adamın dükkânında, onun gerçek hikâyesini öğrenmek üzere.

Acaba?

İnsanlar gerçekleri ne kadar hatırlar, ne kadar birebir nakledebilirler?

Her gerçek her zihinde yeni bir gerçekliğe bürünür. Kimse kimsenin hikâyesini anlatamaz. Herkes herkesin hikâyesini yeniden yazar. Anılar izafi. Tıpkı zaman gibi. Biz nasıl yaşarsak anılarımız da öyle oluşur. Tüm huylarımız bulaşır anılara. Tüm hayallerimiz ve beklentilerimiz. Kinimiz biçimlendirir onları. Öfkemiz kabartır. Kendimize güvensizliğimiz yontar sonra. Kötücül

ne varsa bünyemizde, hafızamıza sirayet eder. O yüzden kimse kimsenin gerçek hikâyesini anlatamaz. Herkes herkese yeniden, yeniden, yeniden gerçekler yazar. Tek doğru olmadığı gibi tek tarih de yoktur o yüzden. Onun kişisel tarihi bile, belki de, bin tane.

O zaman gerçek ne?

Bir anlık kıvılcım. Olup bittiği anda var olan. Sonrası külliyen hatıra. Hem yaşayan için, hem o yaşama tanık olan için. Tarih hafızadan kâğıda geçerken bile tıpkı kulaktan kulağa oyunundaki kelimeler gibi girdaplara kapılır. Hallerden hallere dönüşür. Kaybolur.

Gerçek hep kaybolur.

Olcayto, Kedileş'ten gerçeği öğrenemez ama ondan bir hikâye alabilir. Gerçeğin hafıza kimyasında yeniden biçimlenmiş halinin peşinde. Yalancı gerçekliğin peşinde.

Kedileş hâlâ Olcayto'nun tam gözlerinin içine bakıyor. Ve bir cevap bekliyor. Olcayto onun sabırsız ve sinirli sesiyle sorduğu ikinci soruyla irkiliyor.

"Polis misin?"

"Yo hayır. Hayır, polis değilim" derken karşısındakini ürküttüğü için kendine kızgın. İlk intiba önemlidir. Önyargılar kıymetli. O yüzden cevabını yumuşak ve alçakgönüllü bir ses tonuyla hemen tekrarlıyor:

"Hayır hayır polis filan değilim. Madam Arthur Bey'in..."

Madam Arthur Bey'in nesisin sen Olcayto?

Arkadaşı?

Akrabası?

Âşığı?

Katili?

Düşmanı?

Avcısı?

Nesi?

"Aslında Madam Arthur Bey'le ilgili bir şeyler sormaya geldim."

Madam Arthur Bey! Bu ismi duyunca Kedileş'in burun kanatları sinirli sinirli hareket etmeye başlıyor. Kötü bir koku almış gibi.

"Polis! Bu bir polis!" diye düşünüyor. Ya da daha beteri, örgüt elemanı. Örgüt elemanlarından birinin yakını. Belki oğlu. Madam Arthur Bey'i arıyor. İntikam almak için. Belki Madam Arthur Bey'in kaybolduğunu biliyor. Ve onun yerine Kedileş'ten intikam almak istiyor. Madam Arthur Bey'i bulana kadar onu tanıyan herkesi teker teker haklayacak! Ve işe ondan başlayacak.

Kedileş'in burnu polisin de, katilin de kokusunu hemen alır. Ama şu an karşısındakinin kim olduğunu anlamakta zorlanıyor. Aklı fener ışığı kovalayan bir kedi kıvraklığı ve çaresizliğinde, o fikirden bu fikre zıplıyor. Avını yakaladı ama bir türlü tutamıyor.

Vermesi gereken tek cevap var:

"Öyle birini tanımam."

Olcayto karşısındakini tedirgin ettiğinin farkında. Belki aradaki gerginlik azalır umuduyla hemen bir yazar olduğunu söylüyor. Ne de olsa yazarlar zararsızdır. Öyle sanıyor. Kedileş sokaklardaki hayatı tanır ama bir yazarın kapalı ve çok kapılı dünyasını hiç bilmez. Bir polise ya da katile, "Öyle birini tanımam" dediğinizde ikisi de yalan söylediğinizi düşünür. Gerçeği itiraf ettirmek için çeşitli yollar dener, blöf yapar, gerekirse zor kullanırlar. Ama ya bir yazar, hele hele birisini ilk kez sorguya çeken acemi bir yazar, ne yapar?

"Neden?" diye sorar.

"Neden?" diye soruyor Olcayto da... Neden...

Bir polisin ya da katilin asla sormayacağı bir soru. Hatta bir savcının, hâkimin bile sormayacağı, sadece maktulün ruh haline yakışan o soruyu soruyor. "Neden" diyor.

Kedileş'in buna verecek cevabı yok. O yüzden gözlerindeki kara ışıltı artık sönük. Şu an sönük. Kedileş'in gözündeki ışığın sönmesiyle birlikte Olcayto'nun gözlerinde bir ışık parlıyor. Daha önce belli ki kırıntısına sahip olmadığı özgüven duygusu, ayaklarından beynine doğru hızla yükseliyor. Neden!

Karşısındakinin gözlerindeki parıltıyı söndürecek soruyu bulmaktır anahtar. O parıltı hemen oradan sizin gözlerinize geçer. Olcayto henüz farkında değil ama bu eskici dükkânının tozlu hafızasında çok eski bir davanın hesabı görülmeye başlandı. Şimdi, şu an Madam Arthur Bey ismi yıllar sonra ilk kez yeniden

ağza alınıyor. Kedileş'in unuttuğu, ruhunun mezarlarına gömdüğü o kadınadam, Olcayto'nun sorusuyla kayıp mezarından çıkıp hafızaya ve hayata geri dönüyor. Yine her şey kötü olacak. Çok kötü olacak.

Cevapsız kalan soru aslında cevabı işaret eder. Eğer Kedileş'in şu an söyleyecek bir şeyi yoksa sadece gözlerindeki parıltı sönmüşse ve bakışları kaygıyla yere düşmüşse, cevap belli demektir. Madam Arthur Bey'i gerçekten tanıyordur ve ondan korkuyordur. Olcayto bunu anlayabilecek kadar zeki.

"Madam Arthur Bey'den neden korkuyorsunuz?"

İşte bir polisin ya da katilin sormayacağı bir soru daha. Ayak parmaklarının tırnakları kerpetenle tek tek çekildiğinde gözünden bir damla yaş bile gelmedi Kedileş'in. Ama şimdi, hayatında ilk kez, bu kez tanımadığı birinin karşısında güçsüz ve çaresiz olduğunu hissediyor. O yüzden, korkudan ve çaresizlikten, söylemesi gereken tek şeyi, tek gerçeği söylüyor:

"Sen de korksan iyi edersin."

Kedileş'i kötülük eğitti. Karşısındakinin kim olduğunu bilmese de onun adımlarına ayak uydurmakta usta. Polisle polis, katille katil, deliyle deli olabildiği gibi bir yazarla da yazar olabilir. Biraz kendini zorlasa tüm soruları havada yakalar, cevapları kendi sorularının içine saklar, fikirlerini renklere boyar, bir yazar gibi her şeyi altüst edip, yeniden, yeniden, yeniden kurar. İstese.

Şu an istemekte.

"O tehlikelidir."

Artık kürekleri Kedileş çekiyor. Olcayto kendine güvenini yavaş yavaş yine kaybediyor. Çekinerek oturup oturamayacağını soruyor. Oturabilir. Şu tozlu tabureye oturabilir. Kedileş karşısındakinden kaçamayacağını, geçmişi artık daha fazla saklayamayacağını; belki de artık biriyle Madam Arthur Bey hakkında konuşmak istediğini hissediyor. Artık bunu gerçekten istiyor. Ayağa kalkıyor. Tabureye çökmek üzere olan Olcayto'ya bonkör bir edayla koltuğuna oturmasını işaret edip o da dizlerinin üzerine çömeliyor.

Olcayto onun yere çömelişinden anlıyor: Evet, hapse çok girdi. Birilerini bıçakladı. Birilerine saldırdı. Çaldı. Kaçtı. Ama hep-

si Madam Arthur Bey'le tanışmadan önceydi. Çok önceydi. Kedileş, Olcayto'ya bunları anlatmayacak. O koltuğa oturur oturmaz heyecanlanan, terleyen, titremeye başlayan yazarın sorularını soramayacak kadar huzursuz olduğunu görüyor. Olcayto gerçekten ne soracağını bilmiyor. Ondan ne öğrenmek istediğini de. Sadece "Madam Arthur Bey" dese, Kedileş de hiç susmadan saatlerce onun hakkında konuşsa... Kedileş ne yazık ki ona duymak istediği şeyleri anlatmayacak. Ama bir şeyler söyleyecek. Sadece bir şeyler. Her şeyi değil. Dükkânın çatlaklarla dolu taş zeminine gözünü dikip başını kaldırmadan, yüzüne bakmadan konuşacak. Konuşuyor.

"Madam Arthur Bey'i ben hapiste tanıdım. Beni onunla aynı koğuşa koydular."

"Adı Arthur muydu?"

"Herkes ona her zaman Madam Arthur Bey desin isterdi. Gardiyanlar bile ona öyle seslenirlerdi... Ben ondan korkardım. Hep korkardım."

"Neden korkardınız?"

"Olmadık hayaller kurardı."

"Neden girmişti hapse?"

"Neden diye çok soruyorsun. Nedenle başlayan soruları bırak. Cevap alamazsın. Sen onu neden arıyorsun? Canına mı susadın?"

Olcayto birden soru sormaktan vazgeçip kendi anlatmaya başlıyor. Albümü sahafta buluşunu, her fotoğrafın altında Keşşaf yazılı bir damga olduğunu, Fotoğraftaki kadınadamı... her şeyi bir çırpıda anlatıyor. Sonra bir kadının fotoğrafları görünce nasıl telaşlandığını da anlatıyor.

Kadından bahseder bahsetmez Kedileş'in bakışları değişiyor. İlk kez o bakışlardan bir şaşkınlık, bir tedirginlik kontrolsüzce Olcayto'ya geçiyor. Kedileş mırıldanıyor: "Nagehan! Onu ormana bırakan avcı, nasıl oldu da güzelliğine kıyamadı?"

Bu konuşma biraz daha uzarsa Kedileş, Olcayto'nun anlattıklarının bir kelimesine bile inanmayacak. Kedileş bu kadar sığ bir hikâyenin içinde Madam Arthur Bey'i görmekte zorlanıyor. Hikâye daha derin, daha korkunç olmalı. Nedenler daha keskin, sonuçlar daha kanlı... olmalı... Sonra o fotoğraflar... eğer onlar

o fotoğraflarsa... bu adam bu kadar soğukkanlı nasıl anlatabilir onları? Kimse Keşşaf'ın çektiği fotoğraflara bakıp da onlardan sıradan bir şeylermiş gibi bahsedemez. Ama yine de, yine de Kedileş'in içinde bir kuşku.

"Nerede o albüm?" derken midesi bulanıyor.

"İstediğiniz zaman gelip bakabilirsiniz. Hem belki o zamana kadar biraz düşünmek istersiniz, bana anlatmak istediğiniz bir şey olup olmadığını."

Yine dengeler değişiyor. Olcayto'nun kendine güveni yavaş yavaş artıyor. Kanlı etin kokusunu almış bir kedi gibi, isteği onu hırçınlaştırıyor. Beyni, Kedileş'le konuşurken ürkek olmanın onu hiçbir yere götürmeyeceğini anlayabilecek kadar hızlı çalışmaya başlıyor.

Değişiyor. Bundan sonra o artık başka biri. Artık isteyen biri. İsteğin ateşiyle için için eriyen ve etrafını da eriten biri. Hiçi unutan, hepe dolanan biri.

Bu değişimi Kedileş de geçirdi zamanında. Madam Arthur Bey'i tanımadan önce, o da bambaşka biriydi. Vahşi bir sokak çocuğuydu. Tek başına yaşayan ve muhtemelen çok geçmeden tek başına bir köşede ölecek olan. Eğer hapse girmeseydi. Eğer Madam Arthur Bey'in tehlikeler ve cazibelerle dolu dünyasına dalmasaydı. Ama onla tanıştı ve içindeki tüm kafesler kırıldı.

Evet, o sokaklarda yaşayan ve hiçbir şeyle bağı olmayan çocukların bile özgürlükleri kafestedir. Çalıdan çırpıdan ve kırılgan olsa da, kafes kafestir. Delilik bile kafestedir. Hiçbir şey kendi sınırlarını aşamaz. Ve bir şeyin diğer şeylerden başka bir şey olması için sınırları olması gerekir. İşte o sınırlar ne kadar uçsuz bucaksız olsalar da neticede sınırdırlar. Kafestirler. Sınırsız olan tek şey tanrıdır. O da yoktur. Yani kafese sığmayan tek şey, hiçtir. Kedileş hapiste Madam Arthur Bey'le tanıştı ve içindeki tüm kafesler kırıldı. Bu sadece kimsesiz vahşi bir sokak çocuğunun değil, kimin başına gelse onun felaketi olur. Duyguların ve algıların sınırsızlığı, eğer tanrı yani "hiç" değilseniz, "hep" ya da "bir şey"seniz –ki tüm ölümlüler hep "bir şey"dirler, ne yazık ki öyledir– kendinizde her şeyi, ama her şeyi yapabilme gücü hissedersiniz. Hiç yapmamanız gereken şeyleri de...

Madam Arthur Bey ona bir Çingene'nin bile ihtiyacı olandan çok fazla cesaret verdi. Hapiste. Birlikte kaldıkları o iki kişilik koğuşta. On altı yaşındaki Çingene çocuğuna yaşlı kadınadam hayatı en baştan öğretti.

Peki niçin?

Kedileş bugün bunun nedenini düşünmeye cesaret etse, belki bulur. Evet, mutlaka bir şeyler bulur. Ama bulduğu onu mutlu mu eder, mutsuz mu?

O, Madam Arthur Bey'i tamamen unutmayı, hayatından çıkarmayı, kokusunu hafızasından kazımayı istiyor. Onu hiç tanımamış olmayı istiyor. O hayallere hiç girmemiş olmayı istiyor. Şu anda, tam şu anda Madam Arthur Bey tamamen hayatından çıksın istiyor. Olcayto bu dükkândan çıkıp gitsin, buradan derhal gitsin istiyor. Şu an başka bir rüzgâr essin istiyor.

"Keşşaf Hanuman'ı buldun mu?"

"Keşşaf? Fotoğrafları çeken adam mı?"

"Evet. Madam Arthur Bey ortadan kaybolduktan sonra onu hiç görmedim. Ama emin ol Madam Arthur Bey'i bulursan o da hemen yanı başındadır."

"Sevgilisi mi?"

"Sevgilisi, düşmanı ama en önemlisi suç ortağı. Aynı zamanda rakibi. Ve belki de katili. Eğer ikisinden biri ölmüşse, bil ki onu diğeri öldürmüştür."

Kedileş devamlı bir suçtan ve tehlikeden bahsediyor. Ama suçun da, tehlikenin de ne olduğunu bir türlü söylemiyor. O korkunun bedene bürünmüş hali. İncecik, upuzun, kapkara camdan bir kukla gibi Olcayto'nun karşısında çömelmiş oturuyor. Olcayto onun kir, ölüm ve terk kokan paramparça koltuğunda acı çekiyor. Sanki buradan kalkıp gitmese, öylece oturup kalsa, bu eskici dükkânı siyah kanatlarını üzerine şefkatle kapayacak; onu buradaki tüm eski ve terk edilmiş eşyalar gibi köhne ve gösterişli bünyesine katacak.

Olcayto, Kedileş'in fotoğrafları görmesini istiyor; görmesini ve ona Madam Arthur Bey'in tuhaf hikâyesini anlatmasını. Kedileş'in hafızası bir karınca yuvası gibi. Olcayto o yollara girmeli, o kıvrımlar arasında dolaşmalı. Rastlantılar romanın kaderini onun hayaline bırakmak niyetinde değil. Belki de Kedileş'in hafızasındaki

hikâyeler tek kelimesine bile dokunulmadan muhteşem bir romana dönüşebilir. Olcayto bunu seziyor ve aslında kıskanıyor. Kendisi de Madam Arthur Bey diye bir kahraman yaratmış olabilirdi. O kahramanın Keşşaf isimli bir sevgilisi olurdu. Keşşaf, Madam Arthur Bey'in devamlı fotoğraflarını çekerdi. Ve bu fotoğraflar bir albüme özenle yerleştirilirdi. Belki de hiç sevişmemiş olurlardı. İki erkek arasındaki platonik bir aşkı anlatabilirdi. Fotoğraflar güzel, sakin ve mutluluk verici olurdu ama her kare için bir de göze görünmeyen hikâye yazardı. Bir yazar, yeraltındaki eskici dükkânında, paramparça bir koltuğa gömülmüş fötr şapkalı bir Çingene adamdan daha yaratıcı olabilmeli. Olabilmeli.

Olcayto'nun zihninde vahşi kuşlar. İnançlarını, isteklerini ve yapabileceği her şeyi şu anda sivri gagalarıyla deliyorlar. İçlerinde ne varsa dışarı akıyor. Tüm korkuları, tedirginlikleri, kendine güvensizliği, başından geçen şeyler, unuttuğu şeyler, unutmak istediği şeyler bu eskici dükkânının içine akıyor ve dükkândaki diğer şeylerin, mana ve maddelerin, her şeyin arasına karışıyor. Onları bir daha buradan alması, toparlaması ve zihnine geri yerleştirmesi imkânsız. Bir tutsaklık kapısının eşiğinde duruyor. Adımını attı atacak. Öldü ölecek. Yeniden dirilip dirilmeyeceği bir muamma. Hemen buradan çıkıp gitmek ve bir daha geri gelmemekle, bu koltukta, bu çukurda, bu dükkânın bir köşesinde kıvrılıp kalmak, Kedileş'in hayatına karışıp başka hayatların öykülerini çalmak arasında gidip gelen istekleri boğazına sarılıp sıkıyor, nefessiz kalıyor.

Bir hırsız gibi düşünmeye başladığı anda tüm bunlardan kurtulacak. Bir hırsız gibi davranmak üzere. Yazarlık bir nevi hırsızlık mıdır? Masallar ve hayaller ve gerçekler kimin malıdır? Yaşayanın? Yaratanın? Çalanın? Belki de erken davrananın!

Evdeki albümün içinde masum suretleri duran o kadınadamın suçlarını yaratmak mı daha hünerli, yoksa onları çalmak mı? Bir suç, tek bir suç için ipucu alabilse, gerisi çorap söküğü gibi gelecek. O, bir zamanlar suç işleyen ve sonra ortadan kaybolan kadınadama istediğini yakıştırabilir. Mesela seviştiği kadınları öldüren bir erkek ya da seviştiği erkekleri öldüren bir erkek ya da sevgilileri öldürülen kadın ve erkeklerle sevişen bir erkek. Hikâyeyi sarmal halde yukarı, yukarı, en yukarı tırmandı-

rabilir. Başkalarının işlediği tüm cinayetlerde şüpheli olmayı beceren bir deli olabilir Madam Arthur Bey. Hapisteyken tanıştığı kiralık katile dışarı çıktığında yeryüzünün en vahşi cinayetlerini işleten bir cani de. Keşşaf her cinayetten sonra onun fotoğraflarını çeker. Ah hikâyeler! Ne çok kapısı var hikâyelerin. Herhangi birinden girip bir diğerinden çıkmak bile muhteşem.

Ama o bununla yetinmeyecek.

Olcayto, Kedileş'in onu toprak gibi sarıp sarmalayan koltuğundan kalkıyor. Kedileş de çömeldiği yerden, dünyanın çekirdeğinden çıkar, taşları, kumları üzerinden atar gibi doğruluyor. Olcayto veda etmek için elini uzatıyor. Kedileş kara tenli ve kemikli elinin yaralarla dolu nasırlı parmaklarıyla Olcayto'nun acılara ve zorluklara ve şiddete ve sefalete ve tehlikeye yabancı pembe ve yumuşak elinin her an incinmeye meyyal parmaklarını avucunun içine alıp iki eliyle birden sıkıyor. Kırarcasına sıkıyor. Canını acıtıyor.

"Yine gel, ama bana onu sorma" diyor. "Onu unut. O ismi unut. Bak ben unuttum. O sayede hâlâ hayattayım."

Olcayto, Kedileş'in dükkânından çıkarken artık başka biri. Bambaşka biri. Artık bir şey daha bilen biri. Keşşaf'ın soyadı Hanuman.

Hava çok soğuk. Yağmur çiseliyor. Daracık çıkmazın zeminine döşenmiş geniş kare taşlar, her adımında yerinden oynuyor. Taşların altındaki sular paçalarından içeri girip bacaklarını ıslatıyor. Yürüyor. Islanarak yürüyor. Arkasına dönüp bakmıyor. Ama biliyor, Kedileş o şu anda dükkânın kapısında duruyor. Tek eli kirli siyah pantolonunun cebinde. Öbür elinin başparmağıyla işaret parmağı arasına sıkıştırdığı izmariti dudaklarına götürüyor. Omuzları yukarıda. Üşümekten mi, yoksa hayata karşı kadim bir refleksten mi belirsiz, tüm bedenini büzmüş, kasmış, sıkıştırmış. Ayakta duruyor ve sigarasından derin nefesler çekiyor. Dumanını burnundan ve kulaklarından havaya salıyor. Gözlerini kısmış, Olcayto'nun arkasından uzun uzun bakıyor. Onu seyrediyor. Gidişini. Dönüşümünü. Seyrediyor. Seziyor. Sanki her şeyi biliyor. Olanları ve olacakları. Uzun boyuna rağmen hâlâ küçük bir çocuk gibi görünen Olcayto, babasına ne kadar çok benziyor.

Dönüp arkasına bakmayacak. Bu dükkâna bir daha gelmeyecek. Eve gidiyor. Düşünmeye. Dönüşmeye.

Ev karanlık. Pencere kapalı. Perdeler çekili. Işığı yakıp masasının başına geçiyor. Yeryüzünde ne kadar ses varsa aşağıda, sokakta. Tüm sesler bir trambolinin üzerinde zıplar gibi. Yükseldikçe artıyor, düştükçe azalıyor, devamlı artıp azalıyor, yükselip yükselip düşüyor, kulaklarına bir çarpıp bir yok oluyorlar. Önünde bir bardak çay. Çaydan her yudum alışında kelimeler bir incelip bir kalınlaşıyor. Sokaktaki sesler, seslenişler, itirazlar, ısrarlar, istekler, küfürler, çağırışlar, hepsi birbiriyle sarmaş dolaş bir kıpırtı halinde cama çarpıyor. Dışarısı ne kadar gürültülüyse masanın üzerinde duran albümdeki fotoğraflar da o kadar sessiz.

Bir adam. Bir kadın. Bir kadınadam. Fotoğraflardan ona bakıyor. Her karede tek başına. Her karede başka, bambaşka bir yerde. Üzerinde güzel elbiseler. Yüzünde huzurlu bir ifade. Kadınlığından da erkekliğinden de memnun. Her şeyden memnun. Bir yalıda yaşıyor. Kırlık yerlerde geziyor. Yaşlı ağaçlara dayanmış. Yıkık köprülerin üzerinde. Volkanik taşlarla döşeli kaldırımlarda yürüyor. Çöl rüzgârlarını da tanımış, okyanus dalgalarını da solumuş kumların üzerinde yatıyor. Bazen eski ve güzel ve bakımlı bir arabada. Boynunda uçuşan fularlar. Gözlerini kısmış. Dudaklarının kenarı kıvrık. Gülümsüyor. Her zaman yüksek topuklu ayakkabılar giyiyor. Saçlarını eski zaman artistleri gibi kestiriyor. Bir erkek. O güçlü ve saldırgan bünyesinde bir kadını barındırıyor. Bir kadın. Bir erkeği, her haliyle, esir alıyor.

Madam Arthur Bey.

Kedileş'i ve Nagehan'ı korkutan kadınadam.

Kedileş ne Madam Arthur Bey'i tanıyan bir başkasından bahsetti, ne de Madam Arthur Bey'in suçlarından. Nagehan'la bile ilgilenmedi. Sadece "Unut onu" dedi. "Unut onu. At o fotoğrafları. Yak o fotoğrafları. Sakın bana getirme" dedi. O konuştukça Olcayto'nun kulaç attığı sular derinleşti. Dalmak istedi. En dibe. En imkânsız derinliğe inmek ve cesur bir sünger avcısı gibi o derinlikte zamanı unutmak istedi. Vurguna razı. Ama nafile.

Hanuman.

Telefon rehberinde bu soyadı taşıyan tek bir isim var. Bir kadın. Şehnaz. Hanuman.

Olcayto telefonun tuşlarına hızla basıyor. Vazgeçmeden. Fotoğrafları parça parça edip pencereden aşağıya atabilir. Ya da her parçayı kül tablasının içinde sabırla tek tek yakabilir. Vazgeçebilir. Daha önce geçti. Telefonun tuşlarına hızla basıyor. Karşı tarafın zili uzun uzun çalıyor. Sabrını dener gibi. Bekliyor. Sonunda telefon açılıyor. İnce, tedirgin bir kadın sesi. Şehnaz. Şehnaz Hanuman. Keşşaf Hanuman'ın kızı.

O sırada elektrikler kesiliyor. Oda kapkaranlık oluyor. Zifiri karanlık. Telefonun öbür ucundaki kadın "Evet," diyor, "benim."

Ama sesi titriyor. Olcayto'nun çekinerek sorduğu tüm soruların üzerine vahşi bir hayvan gibi atılıp, hepsini sivri pençeleriyle kan içinde bırakıyor. Telaşının ardında büyük bir nefret var. İtiraz, tehdit, alay dolu saldırgan cümlelerinin arasında ipuçları: Terk, diyor. Hiç, diyor. Neden, diyor. Bana ne, diyor. Hayır, diyor. Sevmedi, diyor. Görmedim, diyor. Hiç, diyor. Her cümlede hiç. Hiç görmedim. Hiç aramadı. Hiç sevmedi. Hiç umurumda değil. Hiç istemem. Bu hiçler, o an, her an, bir an hepe dönüşüyor. Aslında diyor ki... Hep sevdim. Hep istedim. Hep aradım. Hep merak ettim. Hep. Hep. Hep. Olcayto hayırların içindeki evetleri, olmazların içindeki olurları yakalamaya çalışıyor. Heyecanlar. Lütfenler. Tabiiler. Pekiler. Haklısınızlar. Bir kereler.

"Bir kere. Sadece bir kere. Buluşun benimle. Şehnaz."

Konuşurken ahizenin ucunda sanki karşı oteldeki kadın var. Olcayto, Şehnaz'ın sutyenini düşünüyor. Sanki mavi. Saçlarını düşünüyor. Sanki kızıl. Gözlerini düşünüyor. Yeşil. Seviştiğini düşünüyor. Para karşılığı tanımadığı adamlarla. Bir otel odasında. Babasına kıza kıza. Oysa Şehnaz bir bankada çalışıyor. Sıradan bir hayatı var. Muhtemelen kimselerle sevişmiyor. Ne para karşılığı, ne parasız. Esmer. Kısa boylu. Şişman. Olcayto'yla aynı yaşta. Merak iyice aklını bulandırıyor. Fotoğrafları çeken adamın kızıyla konuşuyor. Kapkaranlık odasında. Sadece telefondaki ses. O ses fotoğrafları çeken adamı hayatında bir kez bile olsun görmemiş bir kadına ait. Yıllardır kendisine sorduğu soruları, telefonun ucundaki adamdan tekrar tekrar duymaya sinirlenen bir kadına. Seziyor. Ama yine de istiyor. Onunla buluşmak istiyor. Onunla. Israrla. Peki.

Peki, diyor Şehnaz sonunda, peki. Sonunda.

Olcayto telefonu kapatıyor. Gidip perdeyi açıyor. Gün ışığı içeri giriyor. Daha havanın kararmasına çok var. Peki, odadaki zifiri karanlık neydi? Perdeler gün ışığını eskiden de bu kadar gizler miydi?

Bir saat sonra bir pastanede buluşacaklar. Dışarıda hâlâ yağmur yağıyor. Olcayto ağır ağır hazırlanıyor. Uzun uzun aynaya bakıyor. Saçları her zaman olduğundan daha kabarık ve kıvırcık görünüyor gözüne. Gözlerinin altındaki torbalar her zaman olduğundan daha şiş ve dişleri sarı. Sapsarı. Uzun uzun fırçalıyor onları. Sanki bir sevgiliyle buluşmaya gidecekmiş gibi. Aynada kendisini seyrediyor. Aynadaki görüntüsü bir fotoğraf olsa, kendisini nasıl okurdu? Kendi fotoğraflarına yabancılaşıp onlara öyküler uydurmak istiyor. Başkaları için kurduğu hayaller mi daha acımasız olurdu, yoksa kendisi için kurdukları mı? Mesela babasının fotoğraflarına baksa. Babasını yeniden yaratsa. Kendisini de yeniden yaratmış olur mu? Ya da birisi babasının fotoğraflarıyla çıksa karşısına. Baba diye, ona hiç tanımadığı bir adamı anlatsa. Baban aslında böyle bir adam, dese. Ya da babasının çektiği fotoğrafları getirse. Mesela ölmemiş babası, kaybolmuş. Ve bambaşka biri olmuş. Fotoğraflar çekmiş. Ondan habersiz apayrı bir hayat yaşamış. Rüyaları bunlar onun. Hayalleri. O mezarını bildiği babasının aslında ölmediğine inanmak isteyen yaralı bir adam. Aynaya bakıyor. Ve her şeyi bırakıp kendine dair bir roman yazmak istiyor.

Olmadık... olmayacak hayaller kurmak istiyor.

Şehnaz'la Olcayto şehrin denize inen tepelerinden birindeki küçük bir mezarlıktalar. Yıpranmış, yazıları silinmiş, devrik eski mezar taşlarının arasında dolaşarak Keşşaf Hanuman'ın mezarını arıyorlar. Şehnaz'ın babası. Keşşaf Hanuman. Ölüler arasında bir ölü.

Burada olmamalıydım, diye düşünüyor Şehnaz. Telefonunu rehberden bulduğunu söyleyen ve ona hiç görmediği, hiç tanımadığı ve şüpheli varlığından hep huzursuz olduğu babası hakkında anlamsız sorular soran, ona dair olmadık hikâyeler anlatan bir adamla buluşmuş olmanın ağır huzursuzluğuyla yutkunmakta zorlanıyor. Nefes alamıyor.

Yamaca düzensizce serpilmiş mezarların üzerleri çorak toprak. Hiçbirinde tek bir çiçek bile bitmemiş. Kuzey rüzgârlarıyla hırpalanan tepede sadece her koşulda yetişebilen kara serviler var. Keşşaf Hanuman, mezarlığın sol üst köşesinde eski duvara bitişik mezar taşı yapılmamış metruk bir mezarda yatıyor. Başucundaki tahtaya kırmızı yağlı boya ile sadece ismi yazılmış. Olcayto ve Şehnaz şu an mezarın başındalar. İkisi de konuşmadan az önce buldukları metruk mezara bakıyorlar.

Olcayto'nun telefonundan sonra bir pastanede buluştular. Şehnaz, yüzünü hiç görmediği babasını tanımadığını tekrar tekrar anlattı ona. Babasının yatılı okulların parasını düzenli ödediğini, onu okuması için yurtdışına gönderdiğini, sonra da bir bankada işe girmesini sağladığını ama hiçbir zaman karşısına çıkmadığını, onun hayalet bir baba olduğunu anlattı. Annesinin adını bile bilmediğini anlattı. Her şeyi anlattı. Hayatındaki her şeyi. Akvaryumdaki bir balığa yem verir gibi, her türlü maddi ihtiyacını karşılayan, sadece adını bildiği bir babası vardı ve sorularını duyamayacak kadar ondan uzak yaşadı. Yüzünü görmedi. Sesini bile duymadı onun. O yüzden Keşşaf Hanuman'ın kim olduğunu bilmiyor. Ne iş yaptığını bilmiyor. Eşcinsel olup olmadığını bilmiyor. Madam Arthur Bey'i tanımıyor. Öyle tuhaf bir ismi daha önce hiç duymadı. Babasının ne zaman ve nasıl öldüğünden habersiz. Ondan miras hiçbir şey yok. Sadece yakın zamanda bir gün eve bir zarfın içinde bu mezarın fotoğrafı geldi. Kimin gönderdiği belirsiz bir zarfın içinde. Bir kâğıda da daktiloyla mezarlığın adresi yazılmıştı. O zarfı çalışma odasının çekmecesinde sakladı. Mezarlığa gelmedi. Babasıyla, bunca zaman sonra herhangi bir bağ kurmak istemedi.

Olcayto onu arayana kadar. Olcayto onu bulana kadar... Her şeyi sakladı. Saklandı.

Peki Keşşaf Hanuman kim?

"Güzel soru," diyor Olcayto'ya, "ben asla öğrenemedim. Belki siz benim için de bir şeyler öğrenirsiniz. Koca ülkede benimle aynı soyadını taşıyan bir ikinci kişi daha yok! Onu tanıyan, adını, duyan biri de yok. Sanki her şeyi kasıtlı olarak yok etmiş gibi babam. Geçmişine kezzap dökmüş. Ve nedense benimle geleceğe bir kanca atmış. Ama sonra beni de bırakıp kaybolmuş! Nasıl

romanınız için ilginç bir konu verebildim mi size? Terkler üzerine bir roman yazabilirsiniz. Çocuklarını terk edenler üzerine!

Olcayto ona cevap vermiyor, sadece bakıyor ve sanki onun uzun süredir sevişmemiş bir kadın olduğunu o an anlıyor. Terk edilmek insanı eğitir. Olcayto da terk edildi. Defalarca. Belki de o yüzden Şehnaz'la aralarında çok güçlü bir bağ olduğunu seziyor.

Mezarın başındalar. Şehnaz buluştukları ilk dakikalarda olduğu kadar sinirli değil. Sakinleşti. Babasını düşünüyor. Keşşaf Hanuman'ın sıradan biri olmadığı, dünyasının tehlikeler ve gizlerle dolu tekinsiz bir dünya olduğu kesin. Yoksa ismi dahil her şeyini yerin bin kat altına saklayıp durur muydu? Olcayto ona devamlı Kedileş diye birinden bahsediyor. Babasını tanıyan biri. Şehnaz, Kedileş'le tanışmayı isteyip istemediğinden emin değil. Psikiyatrların yardımıyla kuruttuğunu düşündüğü yara tekrar kurtlanıyor. Olcayto'yla buluşmayı kabul ettiği için pişman. Ama zapt edemediği bir merakın peşine takılıp geldi. O soru... o hiç cevaplanmayan soru içinde dev bir böcek gibi kıvranıyor.

"Kimim ben?"

İşte yeryüzünün en tehlikeli sorularından biri. İnsan kim olduğunu düşünmeye başladığı anda başkalaşır. Herkesten bambaşka olur. Kendi gibi olanlarla olmayanlar arasında savaşlar çıkartır. Ve ait olmadığı ya da ait olduğu kimliklerden silahlar yapar. Dağları uçurur, ormanları yakar. Dünya bir gün aniden dönmeyi durdurursa, müsebbibi bu soru olacaktır. Ya da bu soruya verilen bir cevap. Münasebetsiz bir cevap.

Şehnaz belki de kim olduğunu bilmediği için hayatına başkasını sokamıyor. Bir erkeği sevemiyor. Bir erkeğe güvenemiyor. Bir erkekle... bir erkekle sevişemiyor. Kim olduğunu bilmediği için bir başkasının kim olabileceğini tahmin bile edemiyor. O yüzden herkesten ürküyor. Herkesten kaçıyor. Herkesten... saklanıyor. Ve yine belki de, yine o yüzden, şu an bir erkek ona çok çekici geliyor. Babasının izini süren bir yazar. Onunla hiç ilgileniyormuş gibi görünmemesi umurunda değil. İçinde, sesini duyduğu andan itibaren onu Olcayto'ya âşık olmaya zorlayan bir iblis.

O yüzden buluştular aslında. O yüzden bir pastanede otur-

dular ve yine o yüzden mezarlığa geldiler. Madam Arthur Bey hakkında bir şeyler öğrenmekten başka amacı olmayan ve kadınlara bugüne kadar belki de sadece düşlerinde dokunabilen Olcayto henüz farkında değil ama Şehnaz babasından çok onu düşünüyor. Bir yazarla sevgili olmak istiyor. Bu yazarla sevgili olmak istiyor. Bu sevgili belki ona yeni bir hayat hikâyesi yazabilir. Sonsuz düş zengini bir erkeğe bomboş bir hayat hediye edebilir. İçini doldurması için. Dilediği gibi.

Hadi Olcayto, Madam Arthur Bey'den vazgeç. Şehnaz Hanuman'a bir hayat yaz. Onun hayatı da eski bir fotoğraf albümünden farksız. Ne isimler, ne şehirler belli, ne de tarihler. Yeryüzünde kütüğünde anne ismi boş olan kaç kişi vardır? Bundan yıllar önce bir adam kucağında minik bir bebekle nüfus müdürlüğüne gitti. Bebeğin annesini tanımadığını, sadece ismini bildiğini, bir süre birlikte yaşadıklarını ve kadının evde doğum yaptıktan sonra bir gün kapıdan çıkıp gittiğini anlattı. Babasız bebeklere alışkın olan nüfus müdürü, annesiz bir bebek karşısında şaşırdı. Adamın kılık kıyafetine ve hikâyesini anlatışındaki soyluluğa hürmeten bebeği onun kütüğüne işledi ve yetiştirme yurdunda kimsesiz bir çocuk olarak büyüyen bir babanın kaderinde, annesi kayıp bir çocukla baş başa kalma çelişkisi olmasına içlendi. Yıllar önce.

Olcayto şu an yanı başında babasından çok kendisini düşünen bir kadın olduğunun farkında değil. O sadece Keşşaf Hanuman hakkında bir şeyler öğrenmek istiyor.

Çok şey istiyor.

Şehnaz nefes almadan, aralıksız konuşuyor. Olcayto'nun sormadığı sorulara cevap veriyor. Kendi hayatından bahsediyor. Babası umurunda değil. Babasının onda yarattığı hayal kırıklıklarıyla tek tek tüm damarlarını kesiyor. Olcayto bir çocuğun babasıyla ilgili hüsran yaşamasının ne anlama geldiğini iyi bilir. Hiç konuşmadan mezara bakıyor ve o anlattıkça kendi babasını hatırlıyor. Çocuğu uğruna değil, idealleri uğruna ölen adamı. Onun kim olduğunu biliyor. Neyi neden yaptığını da. Hatta anladığını bile sanıyor. Ama bu babasına kızmasına engel değil. Biraz daha yakınlaşsalar Şehnaz'a tüm bunları anlatır. Babasına kimliğini gizlediği için kızmaması gerektiğini söyler. Eğer kızı-

lacak bir şey varsa, o da bir çocuğun babası olmaya kalkışmasıdır der. Biraz daha yakınlaşsalar... aslında tıpkı onun gibi annesiz olduğunu da anlatır. Asla kendisinin bir çocuğun babası olmayacağını söyler. O bencil genin ucunu yakmalı, der, kör etmeli. Geçmişe dönüp bir şeyleri değiştirmek mümkün değilse, o zaman gelecekle ilgili beklentileri altüst edebilir insan. Asıl güç de budur. Bunları söylemek ister Şehnaz'a. Babasına kızan, kendisini kimliksiz bırakan o adama kin tutan Şehnaz'ı rahatlatmak ister. Babaların ve annelerin kaderlerini tekrarlayan yaralı çocukların hikâyeleriyle dolu bir dünyada annesiz, babasız hatta kimliksiz olmanın olağanüstülüğüne onu inandırmak ister.

Mezarlık bakımsız. Çoğu çalı çırpıyla çevrilip terk edilmiş mezarlar dağınık, düzensiz, çiçeksiz ve kasvetli ve tedirgin edici. Burası güneş görmüyor, rüzgâra açık, o yüzden hırpalanmış ve ürkütücü. Tıpkı baba kızın ilişkisi gibi; Olcayto'nun zihninin derinlikleri gibi; tıpkı Madam Arthur Bey'in geride bıraktıkları gibi.

Kimse sevdiği birini bu mezarlığa terk etmez.

Şehnaz'la birlikte mezarlık duvarının karşısındaki banklardan birine oturuyorlar. Yaşıtlar. Kadının saçları kısacık kesilmiş. Boyu kısacık. Biraz zayıf olsa güzel görünebilir. Küçük burunun altındaki dudakları ince ve her an beklenmedik bir şey söyleyecekmiş gibi volanlı. Mutsuz ve beklentisiz kadınların işe giderken giydikleri gri eteklerden birini giymiş. Üzerinde koyu renk bir ceket. İçinde beyaz bir gömlek. Yağmurluğu kucağında. Burunlarını yukarı kaldırdığı ayakkabılarının ince topuklarıyla yeri ittiriyor. Sanki zemine birer delik açmak ister gibi. Sonra o deliklerden kaçıp gitmek ister gibi. Konuşurken kısık ve çekik gözleriyle Olcayto'ya değil mezarlığa bakıyor. Çenesini yukarı kaldıra kaldıra ve o ince, o volanlı dudaklarını ısıra ısıra derin nefesler alarak ve her cümleyi kurarken zorlanarak, gözlerini kısıyor. Olcayto'nun yerine kendisi babasına bir hikâye uyduruyor. Diyor ki, "Öyleyse babamı buraya Madam Arthur Bey gömmüş olmalı. O öldüğünde artık onu sevmiyor olmalı. Belki de hiç sevmemiş olmalı. Birbirine âşık iki erkek miydiler, yoksa birisinin aşkı karşılıksız mıydı? Emin misiniz, o fotoğrafların arasında babamın gerçekten tek bir fotoğrafı bile yok mu?"

Yok. Olcayto onları bu buluşmaya getirmedi. Her şeyin tek bir buluşmada bitip yitmesinden korktu. Fotoğraflar evde. Ama isterse. Ama isterse...

"Hayır," diyor Olcayto, "fotoğrafların arasında Keşşaf Hanuman'ın tek bir fotoğrafı bile yok. Ama hepsinin üzerinde onun ismi yazılı bir soğuk damga var. Bazılarında da gölgesi. Fotoğrafı çekerken güneşi arkasına aldığı zamanlar bir siluet olarak görüntüye değiyor."

"Peki, bana biraz anlatın. Madam Arthur Bey nasıl bir adam... kadın... güzel mi gerçekten?"

"Bilmiyorum. Güzel denemez ama tuhaf. Hoş belki. Bir kadın ya da adam olarak değil ama bir kadınadam olarak... bilmiyorum. Çok anlamlı bir duruşu var. Ama sakın o anlam ne diye sormayın bana. Emin değilim. Ama belki size aklımdaki birkaç fotoğrafı tarif edebilirim."

Bankta yan yana oturuyorlar. Şehnaz küçük ve tombul gövdesini Olcayto'ya döndürmüş. Ellerini kalçalarının yanına koyup tahta banka bastırıyor. Ayaklarını bileklerinden birbirine çaprazlayıp bankın altına doğru itiyor. Dizleri neredeyse birbirine değdi değecek. Gözlerini kısıp alnını buruşturarak Olcayto'nun gözlerinin tam içine bakıyor. Sanki ona bugüne kadar duyacağı en önemli şeyi anlatacakmış gibi. Sanki onla hayatının en büyük sırrını paylaşacakmış gibi. Bakışı Olcayto'yu tedirgin ediyor. Ama anlatmaya başladı artık geri dönemez. Gözlerini gözlerinden kaçırarak, mezarlara, hatta mezarlarından uzaklarına, derinlerine, neredeyse diplerine bakarak anlatmaya devam ediyor.

"Babanızın gölgesinin düştüğü fotoğraflardan birinde Madam Arthur Bey üzerinde puantiyeli bir elbiseyle 1950 model bir Chevrolet'ye dayanıp poz vermiş. Başında geniş kenarlı hasır bir şapka. Ayaklarında muhtemelen elbisesi gibi mavi puantiyeli ayakkabılar. Ve gözlerinde kelebek çerçeveli bir gözlük. O da puantiyeli. Dev cüssesiyle kadın elbiselerinin içinde... Ayakkabıların yanı sıra ellerinin büyüklüğü de onu ele veriyor. Ama incecik parmakları var. Kalın bedenine hiç yakışmayan incelikte ve zariflikte... Omuzları geniş. Ve gırtlağındaki âdemelması... Öylesine çıkık ve sivri ki, muhtemelen içi pamuk dolu sutyenle ka-

bartılmış göğsü bile onu kadın yapmaya yetmiyor. Aslını öğrenmek isterseniz, Madam Arthur Bey hiçbir fotoğrafta tam bir kadın gibi görünmüyor."

Şehnaz onu dinlemiyor. Gözlerinin içine bakıyor ve belli ki bambaşka şeyler düşünüyor. Sorduğu sorulara cevap beklemeyen bir hali var. Cevaplardan ziyade soruları sevmeye alışmış. Birden Olcayto'nun sözünü kesip,

"Aslında bir avukat var. Bir zamanlar babamdan bana haber getiren" diyor.

Olcayto şu an çok şaşkın. Saatlerdir birlikteler ve birden bire ortaya bir avukat çıkıyor! Bir avukatın varlığı, babasından nefret eden ve onun hakkında hiçbir şey bilmeyen bir kadından ve geçmişinden kaçmaya çalışan yarı deli bir eskiciden daha güven verici. Bir avukatın bilmediği şeyler bile bilgiye dönüşebilir. Bir avukat belki Madam Arthur Bey hakkında gerçekten bir şeyler söyleyebilir.

"Yarın akşam bana gelin. Fotoğrafları da getirirsiniz. Ben de o zamana kadar avukatın numarasını bulurum. Hem belki babamla ilgili size anlatabileceğim birkaç şey de aklıma gelir" diyor.

Çantasının içindeki bir kartvizitin arkasına adresini yazıp Olcayto'nun eline tutuşturduktan sonra aniden kalkıp hızlı adımlarla yokuştan aşağıya doğru inmeye başlıyor. Olcayto'yu bankta yalnız, yapayalnız bırakarak... Olcayto sarsak ve telaşlı adımlarla uzaklaşan kadının arkasından şaşkınlıkla uzun uzun bakıyor. Aslında güzel bir kadın. Ama gerçekten Keşşaf Hanuman'ın kızı mı? Ve gerçekten ortada bir avukat var mı? Şüphe hayatın en lezzetli sosu.

Olcayto şüpheyle beslenmeyi daha çocukken öğrendi. Evde kapı çalındığı zaman kimin geldiğinden hemen şüphe edilirdi. İyi biri mi, kötü biri mi? Açmalı mı, açmamalı mı? Çoğu kez annesiyle birlikte çıt çıkarmadan oturur ve kapıdakinin çalmaktan vazgeçip gitmesini beklerlerdi. Babasından başka kimse çalmazdı ki kapıyı. O da önce ıslık çalardı. Ama annesi ıslıktan da şüphe derdi. Ya bir başkası kocasının ıslığını taklit ediyorsa? Oysa o hemen kapıya koşmak isterdi. Kapıyı açmak ve kapıda parkası ve pos bıyıklarıyla muhtemelen bir önceki görüşmelerinden daha

zayıf ama gözbebekleri daha ışıltılı ve sanki kucağı daha sıcak babasına sıkıca sarılmak isterdi. Babasının o tütün ve ter kokan kucağını özlerdi. Ama annesi ıslıkla da yetinmez, kapının tıklatılmasını beklerdi. Eğer gelen babasıysa önce üç kez, sonra bir kez, sonra yine üç kez ve sonra bir kez parmaklarıyla kapıyı tıklatırdı. İşte o zaman, yani babası gecenin sessizliğinde tuhaf bir kuş gibi öttükten ve kapıda parmaklarıyla o beklenen melodiyi çaldıktan sonra annesi sevinir, heyecanla kapıyı açardı. Olcayto bu gizemli ve gizli gelişlere bir anlam veremez, babası tüm babalar gibi her akşam eve gelsin ve kapının zilini çalsın, o da koşup kapıyı açsın isterdi. Ama babasıyla arasında annesinin şüpheleri hep engeldi. Annesinin şüpheleri.

Babası ve annesi öldükten, evlere gizli ve suçlu geliş gidişler bittikten sonra bile küçücükken aldığı şüphe eğitiminin izleri hiç silinmedi. İşte şimdi de yokuştan güçlükle inen ve ayakkabılarının topuğu ıslak toprağa battıkça sendeleyen kadının arkasından şüpheyle bakıyor.

Aslında her şeyin arkasından şüpheyle bakıyor. Kendi isteklerinin ve yeteneklerinin bile. Mesela bir yazar olmak istediğinden emin değil. Bu isteğe neden kendini bu kadar kaptırdığını bilmiyor. Yazmasa, tek kelime yazmasa, yeryüzünde bir şey eksilmeyecek. Mesela bir yere muhasebeci olarak işe girse. Ömrünü harflerin değil, rakamların arasında geçirse, ne olur? Milyarlarca insan yazmıyor. Düşünmüyor. En tuhafı kurgulamıyor. Zaafı belki de yazmaya değil, kurgulamaya. Yazmasa sadece düşünse bile bir yazar gibi düşünür. Bir yazar gibi düşünmek, olmamış ve muhtemelen asla olmayacak hayaller kurmaktır. Tanrının kitabını yırtıp atmaktır. Gerçeğe başkaldırmak, kaderle alay etmektir.

Her iki adımda bir sendeleyerek yokuş aşağıya inen kadının arkasından bakıyor ve bunları düşünüyor. Oysa kadın... kadının aklında sanki sadece sevişmek.

Şehnaz mutfak penceresinden dışarı bakıp ağlıyor. Her şeyi kaybeden, mütemadiyen yitiren tüm kadınlar gibi, yapacak başka bir şeyi olmadığı için, ağlıyor. Bu akşam Olcayto yemeğe gelmeyecek. Bir telefon açıp özür dileyecek kadar kibar. Şehnaz'ın tek-

lifinin ne anlama geldiğini önemsemeyecek kadar kaba. Kendini her zaman olduğu gibi önemsiz hissediyor. Bir erkeğin dikkatini çekememenin, bir erkeğe cazip gelmemenin ağırlığıyla, ağlıyor. Ona avukatın numarasını ve ismini bulamadığını söyledi. Bulamadığını. Öyle biri olmadığını söylemedi. Ama Olcayto anladı. Belki her şeyi anladı. Kadının onla sevişmek istediğini anladı. Şehnaz basit bir isteği elde edemeyecek, basit bir yalanı sürdüremeyecek, basit bir hayatı bile elde edemeyecek kadar aciz. Hiç. Bir hiç. Babası onu kocaman ve tehlikeli bir dünyanın içine terk edip gittiğinden beri, doğduğu andan beri, bir hiç. Düşünüyor; acaba babası gerçekten bir erkeğin sevgilisi miydi? Babası, o hiç tanımadığı babası bir erkekti. Ve onun sevgisini bir kadınadam çaldı. Bu mümkün mü? Şu an dışarı çıkıp, o ışıksız caddeye gitmek ve oradaki kadınadamlardan birini eve getirmek istiyor. Sabaha kadar onunla konuşmak, bir erkeğin nelerden hoşlandığını, bir erkeğin hayatta neyin peşinde olduğunu, bir erkeğin aslında ne olduğunu ona sormak istiyor. Erkekleri kadınlara en iyi onlar anlatır. Babasını ona en iyi onlar anlatır.

Ağlamaktansa bir şeyler yapmalı. Dışarı çıkmalı. Oraya gitmeli. Oraya. O sokağa. Ani bir kararla yağmurluğunu giyiyor. Arabanın anahtarını alıp merdivenlerden hızla aşağıya iniyor. Sokaktan alıp eve getireceği bir kadınadamın ona neler yapabileceği umurunda değil. Tehlike, ilk kez, umurunda değil. Erkeklerin devamlı reddettiği nedir, onu öğrenmek istiyor. Olcayto'yu bile, o içe kapanık, gösterişsiz, çocuksu erkeği bile etkileyememesinin nedenini ona bir kadınadam anlatsın... istiyor.

Kadınadamlar uzun ve ışıksız ve dar sokağın kaldırımlarında ikili üçlü gruplar halinde yan yana duruyorlar. Hava soğuk. Çok soğuk. Yağmur yağdı yağacak. Çıplaklıklarına rağmen hiçbiri üşümüyor. Geniş omuzları dünyanın tüm aşklarını taşımaya aday. Ve gösterişli rengârenk saçlarının arasında siyah kuşlar ölü gibi yatmışlar. O kuşlar bir uçsa, onların ayakları da yerden kesilecek. Ama sivri pençelerini kafataslarına geçiren ve delici gagalarıyla açtıkları delikten beyinlerini yiyip bitiren o siyah kuşlar, ah o siyah kuşlar, bakmayın şu anda uykudalar. Sevişirken diriliyor hepsi. Arkalarındaki erkeğin gözlerini oyuyorlar. Köydeki annelerine, aslan gibi oğullarının başına gelenleri bir bir an-

latıp onları ağlamaktan kör ediyorlar. Ah o siyah kuşlar. Simsiyah kuşlar.

Şehnaz arabayla kaldırıma yanaşıp hepsinin yüzüne çekinerek bakıyor. Onların Şehnaz'a bakışlarıysa tacizkâr. Bu gece, her şey kuraldışı. Kitapta yazmayacak. Sonrakilere bir ders çıkmayacak. Evrenin karmaşasına bir karmaşa daha; saçlar arasındaki siyah kuşlara bir cinayet daha; bacak arasındaki ateşe bir odun daha.

Kadınadamlardan en adam olan, bir yanı hâlâ adam olan, bir kadını arzulayan kızıl saçlı, kısa boylu kadınadam arabaya doğru eğiliyor. Göz göze geliyorlar. Şehnaz uzanıp kilidi açıyor, aynı anda o da uzanıp kapıyı açıyor. Hiçbir şey söylemeden arabaya biniyor. Birbirlerine gülümsüyorlar.

Aralarında geçen konuşmanın hiçbir önemi yok. Şehnaz ona erkekler hakkında hiçbir şey sormayacak. Bu gece sadece sevişecekler. Şehnaz ilk kez para vererek ve ilk kez kadına benzeyen bir erkeğin altına yatarak ve ilk kez kim olduğunu sorgulamayarak sevişecek. Tıpkı babası gibi. Tıpkı Madam Arthur Bey gibi. Tıpkı dünyanın dört bir yanında, bir gece gizlice tüm hayallerini gerçekleştiren ve ertesi gün sanki hiçbir şey olmamış gibi sıradan ve tehlikesiz ve kabul edilebilir hayatına kaldığı yerden devam eden bir sürü insan gibi. Hayatına kaldığı yerden devam eden bir sürü insan. Gibi.

Eve geliyorlar. Merdivenleri Şehnaz önde o arkada sessizce çıkıyorlar. Kimse konuşmak istemiyor. Birbirlerinin yüzüne bakmıyorlar. Eve girdiklerinde o, kitaplara bakıyor. Koltuklara. Işıklara. Halılara. Perdelere. Şehnaz'sa pencereden dışarıya. Yıldızsız, alacalı gökyüzüne. Yüzünün pencere camındaki yansımasına. Uzaklara ve yakınlara. Bir içine bakıyor, bir dışına.

Şehnaz televizyonu açıyor. Eski bir film var ekranda. İkisi de onu seyrediyorlar. Filmi seyrederken kadınadamın gözleri bir ara yaşarıyor. Şehnaz ona kâğıt mendil veriyor. O gözlerini mendille uzun uzun siliyor. Gözündeki boyalar göz kenarlarından taşıp yanaklarına doğru akıyor. Üzüm yiyorlar. Ve şarap içiyorlar. Sonra salonda, koltukta sevişiyorlar. O erkek. Şehnaz kadın. O erkek.

Şu anda koltukta uyuyor. Şehnaz onu seyrediyor. Evinden bir erkekle sevişmek için çıkan ve bir kadının evinde uyuyaka-

lan genç adamı. Onu seyrediyor ve babasını düşünüyor. Hiç görmediği babasını. Keşşaf Hanuman seviştikten sonra nasıl görünürdü acaba? Herhalde bir erkek gibiydi. Ve Madam Arthur Bey tıpkı şu anda koltukta yatan kadınadam gibi, kadın giysili ve erkek görünümlü bir sevgili. Peki ya annesi? Şehnaz'ın annesi kimdi?

Kafası o kadar karışık ki, hiçle hep aynı şeymiş gibi geliyor artık ona. Mutfağa gidiyor. Kahve suyu ısıtmaya. Sevişmek yorucu. Uyumak da öyle. Seviştiği kadınadama bir kahve. Yanında da yiyecek bir şeyler.

İsmi Deniz. Bir sokak kedisinin tedirginliğinde uyuyor. Tuhaf rüyalar görüyor. Sıkıntılı mırıltılar çıkarıyor. Uyuduktan sonra üzerine örtülen sarı battaniyenin altından sarkan elini yumruk yapmış. Sanki avucunda uçmasını istemediği bir kuş saklıyor. Kuş çoktan ölmüş. Farkında değil. Hâlâ sıkıyor. Hâlâ uçmasın istiyor. Yumruğunu gevşetmemesinden ve dişlerini gıcırdatarak burnundan solumasından belli, rüyaları asabi...

Aslında şu anda o koltukta uyuyan ve asabi rüyalar gören Olcayto olmalıydı. Şehnaz hayallerindeki adam yerine bambaşka biriyle, hiç olmayacak biriyle seviştiği için kendini suçlu hissediyor. Aslında Olcayto'ya yardım etmek isterdi. Aradığını bulabilmesi için ona yardım ederdi. Eğer edebilseydi. Ya da onun kendisine yardım etmesini isterdi. Aradığını bulabilmesi için. Arıyor olsaydı. Eğer. Kim daha çok yardıma muhtaçtır? Babasını arayan bir çocuk mu, yoksa romanının kahramanını arayan bir yazar mı? Hiçin peşinde olan mı, yoksa hepi kovalayan mı?

Şehnaz, Olcayto'yu düşündükçe sinirleniyor. O aradıkça kaybederken, yaklaştığını zannettiği her şey ondan hızla uzaklaşırken, hayatına hiçbir zaman gerçek anlamda sahip olamamanın acısını çekerken, genç bir yazarın sadece bencilliğiyle peşine düştüğü bir edebi eğlencede zevkle ve hızla ilerlemesine önayak olmaya niyeti yok. Yıllardır onu hırpalayan o soruların cevaplarını, başkasına hediye edecek kadar iyi biri değil. Ama gece yarısı sokaktan alıp eve getirdiği ve gün doğana dek defalarca seviştiği bir kadınadama kahvaltı hazırlayabilecek kadar şefkatli.

Deniz kapıdan elinde kahvaltı tepsisiyle giren kadını görünce önce ürküyor. Belli ki müşteri yataklarında uyanmaya alışık

değil. Seviştikten sonra müşteri uyurken etrafta cebine sokabileceği değerli ne varsa hepsini toparlayıp usulca çıkan gidenlerden belki. Ama bu kez uyuyakaldı. Hem de bir kadının evinde. Ve uyandığında o kadın, kahvaltı tepsisiyle içeri girdi. Sanki sevgilisiymiş gibi. Sanki annesiymiş gibi. Sanki onu severmiş gibi. Sanki.

Kahvaltı tepsisinde kızarmış ekmek, reçel, tereyağı, peynir, zeytin, çay ve nar suyu var. Deniz tepsidekilere bakıyor ve düşünüyor; dün gece ona neler anlattı? Neler yaptı? Hiçbirini hatırlamıyor. Bir kadınla sevişmiş olduğu için şaşkın. Hemen kalkıp bu evden gitmek istiyor.

Şehnaz, "Acele etme, önce kahvaltını et" derken ona aslında "Hiç gitme, istersen hep bu evde kal, benimle yaşa" der gibi. Nedense. Belki Olcayto'yu yeniden aramak için biraz cesarete ihtiyacı var. O cesareti ona bir kadınadam verebilir. Parayla sokaktan alınmış kiralık bir kadınadam. Babasından izler taşıyan bir adam.

Bir kadınadamı, ait olduğu o dikenli hayattan çıkarıp bir kozanın içine yerleştirmek mümkün mü? O tıpkı vahşi bir hayvan gibi, hep ormana geri dönmek isteyecek. Yemeğinin önüne getirilmesinden hoşlanmayacak, peşinden koşup boynunu kırarak zapt ettiği avın lezzetini düşleyecek. Kadınadamlar acı çekmeyi severler. O yüzden sevişirler. Ağlayarak. Onlara huzur hediye etmek damarlarına zehir enjekte etmekle aynı şey. Huzur isteseler bedenlerindeki erkekle barışık olurlar. Kadını derinlere çok derinlere atarlar. Eğer bir erkek içindeki kadınla yüzleşmeyi göze alıyorsa ve cinsel organının işlevine hiç aldırış etmeden kendi hemcinslerinin altına yatıyorsa, içindeki kadını cebren diriltiyor demektir. Kadınlık dediğin de külliyen deliliktir.

Şehnaz koltuğun içinde bağdaş kurmuş, kucağında kahvaltı tepsisi, küçük bir oğlan çocuğu gibi iştahla kahvaltı eden Deniz'i seyrediyor. Üzerinde bir kadın külotu, sırtının çıplaklığını bir pelerin gibi omuzlarına attığı battaniyeyle gölgelemiş, ateşin başında avını parçalara ayıran bir Kızılderili gibi tepside ne varsa hepsini hızla yiyor. Hızı acıktığından mı, yoksa bir an önce bitirip gitmek istediğinden mi belli değil. Şehnaz onunla arkadaş olmak isterdi. Tüm tehlikeleri göze almaya hazır. Bugüne kadar

görmezden geldiği, hep ertelediği her şeyi göze almaya hazır. Babasının gerçeğiyle yüzleşmeye... artık hazır.

Olcayto masasının başında. Bu kez perdeler açık. Az önce Şehnaz'a telefon edip gelemeyeceğini söylediğinde kadının bu ani karar değişikliğini neden umursamadığını ya da umursamıyormuş gibi davrandığını düşünüyor. Şehnaz belki de hep yalan söylüyor. Ne bir avukat var ortada, ne de kayıp bir baba. Sıradan bir hayat yaşadı ve Olcayto karşısına çıkar çıkmaz o sıradan hayatını yalanlara buladı. Keşşaf Hanuman'ı tanıyor. Hatta Madam Arthur Bey'i bile tanıyor. Belki de ikisi birlikte büyüttüler onu. Söylediği her şey yalan. Bir yazardan daha yalancı bir kadın. Kaybetmek hakkında hikâyeler anlatarak Olcayto'nun yolunu kaybetmesini istiyor. Onu yoldan çıkartmak istiyor. Göründüğü kadar zararsız ve zavallı biri olsaydı keşke. Olcayto o zaman ona şefkat duyabilirdi. Hatta onu sevebilirdi bile. Ama tıpkı annesi gibi... yalan söylüyor. Mütemadiyen yalan söylüyor.

Olcayto masasının başında Madam Arthur Bey'in fotoğraflarına tekrar tekrar bakıyor. Siyah beyaz fotoğraflardan birinde kadınadamın gözleri yaşlı. Her zamanki berjer koltuğa oturmuş, üzerinde erkeksi bir pantolon ve kadınsı bir bluz. Dirsekleri dizlerine dayalı, kafası ellerinin arasında. Objektife bakıyor ve gözlerinden yaşlar akıyor.

Keşşaf'la kavga etmiş olmalılar. Keşşaf ona hakaret etmiş, onu ağlatmış sonra da tüm erkekler gibi ağlayan sevgilisinin acısına hemen yabancılaşıp küstahlaşmış olmalı. Bu roman bir aşk hikâyesi mi olacak? Fotoğrafçı Keşşaf Hanuman'la Madam Arthur Bey'in müthiş aşk hikâyesi. Bugüne kadar hiç aşk üzerine bir şey yazmadı. Belki bu kez, bu kez hiç bilmediği aşk üzerine bir şeyler yazması gerekecek. Hem de iki erkeğin aşkı üzerine. Oysa ne erkeklerin, ne de kadınların nasıl sevdiklerini bilmiyor. Babasının annesini sevip sevmediğini bilmiyor. Annesinin babasını sevip sevmediğini de ve bugüne kadar o kimseyi sevmedi. Kimseyle sevişmedi.

Başını fotoğraflardan kaldırıp pencereden dışarı bakıyor. Nagehan, üzerinde gri bir sutyenle karşı pencerede. Sigara içiyor. Göz göze geliyorlar. Olcayto ilk kez ondan beklenmeyecek

bir cesaretle kadının tam gözlerinin içine bakacakken, Nagehan hızla perdeyi çekiyor. Perdenin arkasında endişeli bir gölgeye dönüşüyor. Olcayto masanın başından kalkıp pencereye gidiyor. Gökyüzüne bakıyor. Gece yarısı olmasına rağmen şehrin kirli ışıklarıyla aydınlanan gökyüzünde bir sürü siyah kuş. Spiral daireler çizerek uçuyorlar. Bir aşağıya, bir yukarıya; bir cehenneme, bir cennete; bir aşka, bir cinayete; bir siyaha, bir beyaza. Olcayto gördüğü şeyden tedirgin, hızla bakışlarını aşağıya indirip yeniden karşı pencereye bakıyor. Pencere artık zifiri karanlık. Işık sönmüş. Nagehan gitmiş. Sanki gökyüzündeki siyah kuşlar aniden kasvet gibi yere çökmüş.

Masanın başına geri dönüyor. Baş belası fotoğraflar. Hâlâ bir öyküleri yok. Belki de Madam Arthur Bey'in gerçek hikâyesinin peşine düşmekle büyük bir hata yaptı. İzini sürdüğü hayat upuzun bir koridor gibi. Arada kapılar var. Hangi kapıyı açsa karşısında bir koridor daha. Kapılardan odalara geçse, her oda içinde bir oda, her oda dışında bir oda daha. Manasız bir labirentin tuzağında kıvranıyor. Hiçbir yere varmayan upuzun ve amaçsız bir hayatın peşine düştü. Böyle bir hayat mümkün mü?

Kedileş'in anlattıklarını düşünüyor. Tehlikeden bahsetti ama tehlikenin ne olduğunu söylemedi. Fotoğraflar hakkında tuhaf bir kuşkusu var sanki. Acaba bu fotoğraflarda gözünden kaçan bir şey olabilir mi? Tehlikeyi işaret eden bir ipucu? Keşke Nagehan yine gelse... fotoğraflarla ilgili başka şeyler söylese... bir şeyler söylese. Yine gelse.

Olcayto bir fotoğraf olup albümün içine girmek istiyor. Bir şeyi anlamaya çalışırken ona dönüşebilir insan. Tıpkı nefret ettiği veya çok sevdiği şeye de dönüşebileceği gibi. İnsanın dönüşebilirliği tehlikelidir, çünkü bunu kontrol edemez. Bu dönmedolap istekle değil olabilirliklerle döner...

Madam Arthur Bey'in yanına. Belki de yerine... Hepsine tekrar tekrar bakıyor. Sıradan fotoğraflar. Tuhaf olan tek şey hepsinde Madam Arthur Bey'in hep tek başına oluşu. Tabii ki Keşşaf'ın olduğunu varsaydığı gölge hariç. Evde, ki ev hep aynı ev, oturduğu koltuk hep aynı koltuk ya da sokakta, geniş caddelerde, deniz kıyılarında, eski mahallelerde, bir meyhane sofrasında çekilmiş

fotoğraflar. Bir liste çıkarmalı. Sarı saman kâğıdın üzerine dağılan mürekkeple "Madam Arthur Bey'in fiziği ve buna bağlı ruhsal muhtemel haller" yazıyor.

Bir insanın saçını nasıl kestirdiğine, gözlerini nasıl boyadığına ve neler giymeyi tercih ettiğine bakarak onun hakkında neyi öğrenebiliriz?

Her şeyi? Hiçbir şeyi? Yanlış şeyleri? Gizli şeyleri? Gereksiz şeyleri?

Fotoğraflara bakıyor. Fotoğrafların ona bir şey anlatmasını bekliyor. Uzun süre. Nafile bir bekleyiş. Belli ki susacaklar. Herkes gibi. Nasıl kimse Madam Arthur Bey'in sırlarını anlatmıyor, anlatamıyorsa, bu fotoğraflar da o sırları belli ki saklayacaklar. Ketum fotoğraflar.

Bir an, o an, hepsini yırtıp atmak istiyor. Pencereden aşağıya, siyah ölü kuşların arasına. Hepsini lime lime ederek aşağıya atmak istiyor. Sonra kendi de atlamak istiyor. Aşağıya. Siyah ölü kuşların arasına. Lime lime bir ruhla.

Pasajın alt katındaki sahaftan bu fotoğrafları aldığı günden beri geceleri rüyalarında hep ölü kuşlar gördü. Siyah ölü kuşlar. Dün gece gördüğü rüyada annesi, babası ve o muşamba serili bir tahta masada kahvaltı ediyorlardı. Masanın yanındaki yuvarlak kömür sobası harıl harıl yanıyordu. Sobanın hemen dibinde emaye altlığın içinde kocaman ve siyah ölü bir kuş yatıyordu. Onlar sanki ayaklarının dibinde ölü bir kuşun olması normalmiş gibi davranıyorlardı.

Daha önceki gece avucunda bir ölü kuş. Kanadı oluk oluk kanıyordu. Ölü bir kuşun kanı nasıl durdurulur bilmiyordu. Kanı durdurmak için bir kuş gibi çırpınıyordu.

Ölü kuşlar insanların rüyalarına niye girerler? Bu rüyaların o fotoğraflarla bir ilgisi olabilir mi? İçinde bir kuşku. Acaba, acaba Madam Arthur Bey ve kuşlar arasında bir bağlantı var mı? Sahaftan bulunmuş fotoğraflardaki kadınadamın en azından ismini bilen biri, fotoğraflarla aynı gün bu odaya girdi. O gelmeden az önce aşağıda bir çöpçü kocaman siyah bir kuşun ölüsünü süpürdü. Tamam, bunlar arasında gizemli bir bağ kurmayacak kadar akılcı. Ama aynı zamanda da o bir yazar. Yazarın işi, gerçeği baştan çıkarmak değil midir? Akılları kanatlandırmak? Hayalle-

ri bir tanrı gibi gerçek kılmak? Yazarlık başlı başına bir muktedirlik değil midir? Bir yazar her şeyi ama her şeyi yapabilir. Sadece cesarete ihtiyacı var. Sadece bu roman için değil. Her zaman, her şey için.

Fotoğraflara tekrar bakıyor. Madam Arthur Bey'in gözlerindeki cesareti görüyor. Madam Arthur Bey nelere cesaret etmiş olabilir?

Her şeyden önce o sadece bir adam değil, aynı zamanda bir kadın da olmaya cesaret etmiş. Kadınlar kadın olmaya, erkekler erkek olmaya cesaret edemezken bir kadınadam olmaya kalkışmak yeterince cesur bir davranış. Sonra hiçbir fotoğrafına bir başkasını sokmamak. Bu da cesaret ister. Kim albümünde sadece kendi fotoğraflarının bulunmasını göze alabilir. Kim fotoğraf karelerindeki yalnızlığı bu kadar yüceltebilir. Ancak cesur biri tabii ki. Yalnızlığıyla barışık biri. Yalnızlığını yücelten biri.

Sevgilisi Keşşaf Hanuman çektiği fotoğraflarla bu muhteşem yalnızlığı çoğaltıyor. Sanki Madam Arthur Bey'e yalnızlığının görkemini göstermek istiyor. Ayna tutar gibi. Devamlı fotoğraflarını çekiyor.

Aslında Olcayto içinde kalabalık duygular olan bir roman yazmak isterdi. Ama Madam Arthur Bey'in fotoğraflarından sızan hikâyede sadece yalnızlık ve hüzün var. Belki biraz da tehlike. Fotoğrafların henüz bilmediği bir yüzü daha olduğunu seziyor. Madam Arthur Bey'in henüz öğrenmediği bir hayatı daha. Yazacağı roman, iki erkeğin yapayalnız aşkından çok daha derin bir hikâyenin etrafında dolaşıyor. Ama bilmesi gereken ne varsa hepsi küçük kapanların içinde. Avladığını sanırken av olmak üzere. Her öğrendiği onu başka bir kafese sokuyor. Varlığını karmaşaya borçlu evrenin kaçınılmaz tuzakları. Bütünden iz bile taşımayan detaylar, bütünü oluşturuyor. O yüzden aklın bütünü gerçekten algılaması mümkün değil. Aklı bir düzene göre programlayan evren, ona çelme takıp düzensizlikle biçimleniyor. Kaosun karşısında insan aklı hiçbir işe yaramıyor; bizzat kendisi kaos olmadıkça.

IV

Gerçek şimdi kurtlanmış bir kuş ölüsü.
Kurtları yine kuşlar yiyor. Gerçek
dönüşüyor. Kuşlardan kurtlara;
kurtlardan yine kuşlara.

Deniz, Olga'yı yıllar önce ilk kez bir kuaför salonunda gördü. Olga uzun tahta saplı bir paspasla yerleri siliyordu. Hiç konuşmadan. Etrafına hiç bakmadan. Üzerinde mavi bir iş önlüğü. Sanki kuaförün arka kapısı bir demirperde ülkesine bitişikti ve Olga sabah o kapıdan geçip içeri girmiş, az sonra yine o kapıdan çıkıp evine gidecekti. Demirperdeler yıkılalı yıllar olmuştu ama zaman izafiydi. Kapıların arkasında odalar değil, ülkeler, pencerelerin dışında sokaklar değil, anlamlar, yorganların altında bedenler değil, kavramlar vardı. Deniz o güne, yani o günün bir öncesine kadar mutluydu. Her şeyi unutmuştu. Köyden nasıl çıktığını mesela. Bir gece yarısı bir kamyoncunun kucağında. Onunla önce sevişip sonra kavurma ve pilav ve helva yediklerini unutmuştu. Yol boyunca dinledikleri Kürtçe şarkıları unutmuştu. Âşık olduğu adamın başını okşayarak onu sur dibinde arabadan indirişini unutmuştu. Surların arasında, bir başına, hiç bilmediği bir şehirde, hiç ummadığı bir şekilde yalnızlığından korktuğunu unutmuştu. Sonra o surlara bitişik otelde kaldığı geceleri. Otelcinin onu tanıştırdığı Papaz Ali'yi. Papaz Ali'nin onu yaşlı adamlara kaça sattığını. Satıştan kaç lirayı ona verdiğini, kaç lirayı kendisine aldığını. Hepsini unutmuştu. Sorsanız, bu şehirde doğduğunu söylerdi. Hep eski bir Ermeni evinde oturduğunu, gecede en fazla dört erkekle seviştiğini söylerdi. Kapıdaki küçük ama son model kırmızı arabayı göğsünü gere gere gösterirdi. Bir müşterinin hediyesiydi. Bir başka müşteri ona bir ev alacaktı. Ve diğer müşteri yazın onu teknesiyle uzaklara götürecekti. Az sonra manikürcü kız tırnaklarını törpüleyip bordo ojeler sürecekti. Ve işe yeni başlayan genç oğlan gıptayla uzun kızıl saçlarını tarayıp fön çekecekti ki, Olga'yla göz göze geldiler.

O an, bir bakışmayla başladı her şey. Olga onda kaybettiği bir şeyi bulmuşçasına heyecanlandı. Belli ki bu, hayatında ya-

şadığı en büyük heyecandı. Ne savaşta saklanırken, ne savaştan kaçarken, ne çocuklarını canlı bulma umuduyla yeni kapatılmış mezarları elleriyle kazarken, ne ona tecavüz eden genç askere bir an o anda âşık olduğunu sanıp kendinden utanırken, ne karlı dağlarda geceleri yürürken ve kucağında bebekle düşüp kalan kadınların üzerinden atlayıp geçerken, ne bir vagonda üç hafta, ne de bir yük gemisinin ambarında on gün saklanırken bu kadar heyecanlanmamıştı. Onca kez ölümden dönmüştü. Bu kadar heyecanlanmamıştı. Onu gördüğü o an kadar. O anki kadar. O kadar. Heyecanlanmamıştı. Hiç.

Deniz, ülkesinde sağ kalan ve o karmaşada kaybolan tek oğluna çok benziyordu. Tek kızına. Tek çocuğuna çok benziyordu. Hani savaştan önce, çok önce, bir gece, bir kamyona binip giden ve bir daha geri dönmeyen. Uzun saçlı, kara gözlü, güzel gözlü, güzel oğluna, kızoğluna çok benziyordu. Kardeşleri eğer savaş çıkıp da teker teker öldürülmeselerdi, ki öldürüldüler, düşman köylerini yakmasaydı, ki yaktı, genç askerler kadınlara tecavüz etmeseydi, ki etti, yeni doğmuş bebekleri canlı canlı toprağa gömmeselerdi, ki gömdüler, ki bunların hepsi herhangi bir savaşta sıradan teferruatlardır, oğlunun, kıza benzeyen, kız gibi olan, kız gibi sevişen küçük oğlunun peşine takılıp, onu bulup, öldürüp, çöplüğe atacaklardı. Oğulları katil olacaklardı. Eğer savaş çıkmasaydı ki çıktı. Hepsi öldü. Sadece o oğlu, kamyoncuyla birlikte köyden kaçan ve bir daha dönmeyen ve belki de, tanrım n'olur belki de, tanrım yalvarırım keşke, ölmeyen oğlu, kızı, kızoğlu, oğulkızı bir yerlerde hayattaydı. Ve sanki işte burada karşısında durmaktaydı. Manikür. Manikür. Manikür yaptırmaktaydı. Deniz. Manikür yaptırmaktaydı.

Kısa kalın parmaklı ellerinin sağlıklı pembe tırnaklarına manikür yaptırmaktaydı. Temizlikçi kadınla göz göze geldiğinde ve onun bakışındaki derin, o çok derin, o yakıcı, delici ve sıcak, sıcacık heyecanı gördüğünde, manikür yaptırmaktaydı. O bakışta müthiş bir sevgi vardı. Deniz hemen anlar. Ne kadar seviliyor, nasıl seviliyor, niçin seviliyor, o sevgiyle ondan ne isteniyor, hemen anlar. O an da anladı. Başı döndü. Ona sanki çocuğuna bakar gibi, ölümden kurtarmak ister, rahmine yeniden sokar, memelerinin arasında sonsuza kadar tüm tehlikelerden,

tüm tehlikelerden, tüm tehlikelerden saklar gibi bakıyordu. Gülümsedi. Bir an küçük bir oğlan çocuğu oldu ve gülümsedi. Bir an. O an.

Olga hiç bilmediği o dilde kısacık bir soru sorduğunda telaşlanmadı, şaşırmadı, vereceği cevabı hiç düşünmeden ve onu üzmeden verdi. Başını sessizce iki yana sallayarak "Hayır" dedi. Cevap, hayırdı. Onun sandığı kişi değildi. Her kimse o. O değildi. Ama bir başkasıydı. Sevebileceği bir başkası. Bunu hissetti. Ve gözlerini kadının gözlerinden ayırmadan bu kez o sordu: "Türkçe biliyor musun?" Sert sessiz harflerin üzerine basa basa ve temkinli ve yavaş ve biraz alıngan ve biraz hüzünlü seslerle "Evet," dedi Olga, "biraz biliyorum" ve az önce sorduğu soruyu, sanki ayıp olmasın diye, mecburen ve tedirgin, bu kez Türkçe sordu: "Sen oğlum değilsin?"

Deniz kremle nemlendirilmiş ellerini manikürcü kızın avucundan usulca sıyırıp, karşısında dimdik duran ve cevabını bile bile aynı soruyu her an, her defa, tekrar tekrar bildiği tüm dillerde sormaktan bıkmayacak olan kadının çaresizce iki yanına sarkıttığı ellerine doğru uzattı; onları, o nasırlı, terli ve tedirgin elleri şefkatle avuçlarının arasına aldı. "Değilim ama sen beni kızın bil" dedi.

Olga, ne zamandır ağlamayan Olga ağlamaya başladı. Sessizce. Dimdik ayakta.

O gün kuaförden birlikte çıktılar. Olga'nın sırtında siyah bir pelerin, elinde sahte deriden küçük siyah bir çanta vardı. Çantanın içinde tüm eşyası. Bir çift terlik, kahverengi mavi çiçekli bir pazen elbise, pamuklu kalın bir kumaştan kahverengi bir pantolon, bir çift çorap, bir hırka, bir şal, bir defter, arasında bir fotoğraf. Elindeki tek fotoğraf. Yarısı yanmış bir fotoğraf.

O gün kuaförden birlikte çıktılar ve arabaya binip Deniz'in evine gittiler. Birlikte.

Dünya çok büyük, zaman çok geniş. Bu hayatta o yüzden her şey olabilir. Her şey. O gün Deniz, "Gel" dedi. Olga çantasını topladı. Arabasına bindi. Onu götürdüğü yere gitti. Sırf oğluna, kızına, kızoğluna benziyor diye. Belki bir yanı odur diye. Belki o da uzaklarda bir yerde annesine çok benzeyen bir temizlikçi kadının elinden tutup gözlerinin içine bakar ve ona

"Gel" der diye. Gitti. Hiç tanımadığı bir kadınadamın peşine takılıp evine gitti.

Biliyor, dünya istese onları asla karşılaştırmayacak kadar büyük. Ve zaman istese bu karşılaşmayı milyarlarca kara deliğinden birine çöp gibi atıp, yutup, yok edecek kadar geniş. Çok geniş.

Deniz'in evi küçücük. Üç oda ve bir hol. Yatak odasının dışında giysilerinin durduğu bir oda daha. Yeryüzünde süslü gösterişli pullu boncuklu ne kadar giysi varsa hepsi o odadaki büyük ceviz dolabın içine yığılmış. Ve kocaman ceviz bir karyolayla neredeyse tamamı kaplanmış bir oda daha. Artık Olga'nın odası. Duvarları mavi.

Olga valizini karyolanın üzerine koydu. Karyolanın tam ayakucunda, şifoniyerin üzerinde asılı aynayı göstererek, "Bunu dışarı çıkarabilir miyim?" dedi. Aynalardan asla uzak kalamayan ve aynasız bir odada uyuyup uyanmayı uğursuzluk sayan Deniz, "Niye" diye sormadı. Sanki bir kadının ya da bu kadının aynalardan korkabileceğini, aynaların içinden sızabilecek tehlikelerden kaçabileceğini anladı. Sezgi. Aralarındaki ilişkinin dizginleri baştan sona sezgilerinin elinde. İsteseler hiç konuşmadan anlaşabilirler. İsteseler susar ve yine anlaşırlar. İki insan birbirini bir kere kabullenmeyegörsün. Anahtar kabullenmektir. Sonra her şey mümkün olur.

Olur.

Olga, Deniz'in evine yerleşti ve ilk gece, çok tuhaf bir rüya gördü. Rüyasında karyola bir gemiydi. Şehir bir deniz. Kocaman dalgalı bir deniz. Denizde kendi yatağı gibi bir sürü yatak yüzüyordu ve her yatağın altında bir karabasan kanat çırpıyordu. Rüyasında kanatlı karabasanlarla konuşurken gördü kendini. Karabasanlar ona şöyle dediler:

"Kanatlarımıza sıkı sıkı tutun. İstersen denizin altında, istersen bulutların üzerinde uçururuz seni. Sen nasıl istersen. Ve ne istersen. Yaparız. Tüm kayıp çocuklarını buluruz. İstersen. Yeter ki iste."

Rüyasında ne istediğini düşündü. Karabasanlardan ne isteyebilirdi? Oğlunu bulmak mı? Deniz'i oğlu yerine koyup hep onunla yaşamak mı? Ülkesine geri dönmek mi? Yoksa yıllar önce

bu ülkede doğurduğu ve bu ülkeye terk ettiği bir bebeğin akıbetini öğrenmek mi?

Tuhaf, hiçbirini istemiyordu. Yeni, yepyeni bir hayat istiyordu. İçinde savaşın anıları olmayan. Her şeyi unuttuğu. Geçmişini kaybettiği. Hiç çocuk doğurmadığı. Yeni, yepyeni bir hayat.

Sonra kendi yatağının altındaki karabasana eğilip şöyle dedi rüyasında:

"Ben kaybolmak istiyorum. Kaybolmak ve unutmak. Aramaktan ve hatırlamaktan yoruldum."

Karabasan siyah kalın kollarıyla denizin içinden çıktı. Derin, çok derin olan ağzını açtı. Ağzından bir kamçı gibi çatallı kapkara bir dil uzadı, uzadı, uzadı, bir anne hayvan gibi Olga'nın yüzünü yaladı. Olga o an anne olduğunu unuttu. Bir çocuğa dönüştü; karabasanın tam göğsünde beliren kocaman kırmızı uçlu ve içi belli ki süt dolu memeyi iştahla emmeye başladı. Karabasan ondan ne istediğini anlamıştı. Çok iyi anlamıştı. Bu rüyadan uyandığında tüm bedeni terden sırılsıklamdı ve ağzında asitli bir tat vardı.

Hava henüz aydınlanmıştı. Yeni evinin penceresinden ilk kez dışarı baktı. Tam karşıda eski, metruk bir kilise. Kilisenin çan kulesinde bir sürü martı. Gözleri kilise duvarına bitişik çöp kutularında. Yiyecek arıyorlardı. Denizden umudu kesmiş şehrin ara sokaklarında, çöp kutularına keskin bakışlar atıyorlardı. Kendi ülkesindeki kuşları düşündü. Günlerce sokaklarda kalan ve bir başına çürüyen cesetlerin gözlerini gagalayan, çürümüş etleri lime lime parçalayan kuşları. Martı mıydı onlar, yoksa karga mı? Denize bu kadar yakın bir yerde akbaba yaşar mı? Yoksa ülkesi çok yüksek dağlarda mı?

İlk iş ülkesini unutmak olacaktı. Nereli olduğunu unutursa, başına neler geldiğini de unutabilirdi. Sonra okulda ona öğretilenleri unutacaktı. Okulda ona öğretilenleri unutursa, savaşı da unutabilirdi. Sahi savaş neden çıkmıştı? Şunlarla bunlar neden birbirine düşman olmuştu? Kim kimi öldürmüştü? Komşunun kapısını yumruklayışını unutması gerekiyordu öncelikle. Yüzüne tükürüşünü. Onu ihbar edişini.

Tanrının olmadığı bir ülkede büyüdü; savaş çıkar çıkmaz insanlar tanrının olmadığını unutup, o sözde farklı özde aynı tan-

rıların saflarında yer aldılar ve birbirlerini öldürdüler. Tanrı adına. Olmayan tanrı adına. O kadar kitap vardı tanrının olmadığını anlatan. Tanrı inancının ne olduğunu anlatan. Onca kitap vardı. Ve hepsi insan aklıyla yazılmıştı. Akılla yazılmıştı. Ama onlar gittiler, varlığı, yazılmışlığı bile şüpheli bir kitabın ve diğer bir kitabın ve diğer bir kitabın rehberliğinde birbirlerini öldürdüler.

Olga, tanrıya zerre kadar inanmaz. Ama korktuğu zaman bildiği duaları okur. Sinirlendiği zaman gökyüzüne bakıp küfreder. Ama tanrıya inanmaz. Tanrı gerçekten var olsaydı, böyle bir dünya yaratmazdı. Bir anneyi çocuklarını kaybetmekle lanetlemezdi. İnsanları birbirine düşman eden, savaşlar çıkartan ve zalim hükümdarlıklar kuran tanrı inancı yerine keşke gerçekten tarif edildiği gibi bir tanrı olsaydı, diye düşünür. Tanrı keşke gerçekten var olsaydı... diye... düşünür.

Olga, Deniz'in evine geldiğinde geçmişiyle ilgili her şeyi unutmaya çoktan ant içmişti. Unutacaktı. Hepsini unutacaktı. Kim olduğunu unutacaktı. Kimliğini bir yılanın derisini sıyırması gibi sıyırıp atacaktı. Deniz'in yanında yeni bir hayata başlayacaktı. Kendine yeni bir gelecek kuracaktı. Ve gerekirse yeni bir geçmiş... Artık kayıp oğlunu da aramayacaktı. İçindeki tüm üzüntüleri, tüm kuşkuları, tüm pişmanlıkları o an attı. Sadece koynunda yanık bir fotoğraf kaldı.

Ertesi sabah erkenden kalkıp mutfağa gitti. Çay demledi. Sonra ekmek kızarttı. Deniz'e kahvaltı hazırladı.

Kadınlar üzüldükleri, sevindikleri, meraklandıkları, vazgeçtikleri, yıldıkları, telaşlandıkları, korktukları, heyecanlandıkları, kırıldıkları, kızdıkları zamanlar hep yemek yaparlar. Baharat kavanozlarını açıp açıp kaparlar. Tencereleri tekrar tekrar yıkarlar. Bıçakla parmaklarını keser ve en azından bir bardak kırarlar. Kadınlar. Mutfakta dünyayı yeniden kurar, yeniden yıkarlar. Kadınadamların temel eksiği sanıldığı gibi rahimleri değildir. Onların kadınsı eğretilemeleri eksiktir. İçe atmaları ve başka yerden çıkartmaları eksiktir. O yüzden sokakta avaz avaz bağıran bir kadınadam gördüğünüzde hiç yadırgamazsınız, ama avaz avaz bağıran bir kadın herkese dudak ısırtır. Kadınlar sokakta avaz avaz bağırmazlar. Hele bu ülkede. Kadınlar ölürken bile etekleri açılmasın diye uğraşır ve evde yapayalnızken bile

sutyen takarlar. Kusursuz bir kadınadamı gerçek bir kadından ayırmanın tek yolu hareketlerindeki rahatlıktır. Orospuluğun bile bir edebi vardır. Kadınadamlığın yoktur.

Deniz edepsiz bir kadınadam. Tüm kadınadamlar gibi. Çünkü içindeki erkek, üstündeki kadına değdiği anda etrafa kıvılcımlar saçıyor. Bu kıvılcımlar bazen kendisini, bazen etrafındakileri yakıyor. O yüzden tüm kadınadamların hayatı gibi onun hayatı da kül kokulu. Ama o kokuları ne yapıp edip evine sokmuyor. Dışarıda yaşadıkları dışarıda kalıyor. Olga o yüzden Deniz'in evinde mutlu olacak. Huzurlu olacak. Onu kızı gibi sevecek. Bir süre.

O sabah, o ilk sabah, Olga'nın mutfakta yumurta haşladığı ve kayısı yumurtayı tutturmak için ritimli bir şekilde yüz elliye kadar saydığı sırada, Deniz yatağında gözlerini açtı. Erkenden. İçeriden gelen çay kokusu ve kızarmış ekmek kokusu ve dolayısıyla anne kokusu bir an nerede olduğunu unutturdu. Sonra hemen hatırladı. Olga'yı ve aynı anda da köydeki annesini. Annesini aramak istedi. Aramak ve "Ben iyiyim anne" demek istedi. Arayamayacağını ve ben iyiyim anne diyemeyeceğini bile bile. Ağabeylerinin peşinde olduğunu ve onu bulurlarsa öldüreceğini bildiğinden. Ve ağabeylerinin o aramasa bile çok yakında evinin kapısına dayanacaklarını bilmediğinden. Aramadı. Yine aramadı. Bu kez de aramadı. Kalktı. Üzerine pembe sabahlığını geçirdi. Hole çıktı. Mutfağın kapısına dayandı, ocağın başında Olga'nın kendi dilinde yumurta için sayı sayışını seyretti. Sırtındaki kamburu seyretti. Boyunun bir erkek gibi uzun olduğunu düşündü. Ve bacaklarının kalın. Beli yoktu. Ve belli ki memeleri yıllar önce sarkmıştı. Saçları doğu bloğunda doğup büyümüş tüm yaşlı kadınların saçları gibi kısacık kesilmişti. Ve düztabandı. Onu seyretti ve "Tıpkı annem gibisin" dedi. Kendi annesi gibi. Hatta kendisi gibi. Düztaban. Bu ne anlama gelir. Bir zamanlar sırtında kanatları olan bir falcı düztabanların şanslı olduğunu söylemişti. Demek ki ikisi de şanslıydı. Belki. Keşke.

Holdeki masaya karşılıklı oturdular. Olga hiç konuşmadı. Deniz ona her şeyi, ama her şeyi bir çırpıda anlattı.

Geceleri Harbiye'de bir pavyonda şarkı söylediğini. Müşteri olursa pavyondan onunla çıktığını ve eve sabaha karşı döndü-

günü. Çok az yemek yediğini. Kahvaltıya bayıldığını ama edecek vaktinin pek olmadığını. Üç tane çok yakın arkadaşı olduğunu. Onlarla alışverişe, berbere ve sinemaya gittiğini. İsterse Olga'nın da bazen sinemaya gidebileceğini. Büyük alışveriş merkezlerinde gezmeye bayıldığını. Almasa da pahalı pahalı elbiseleri giyip çıkarıp, hepsinin mağazadaki diğer kadınlardan daha çok kendisine yakıştığını herkese göstermekten büyük bir haz duyduğunu. Annesi yaşındaki kadınların bazen onun bir kadınadam olduğunu anlamayıp "Ne kadar da güzel bir kadın" diye dudak ısırdıklarını. Annesini çok özlediğini. Annesinin onu aramaktan korktuğunu. Ağabeylerinin karnını deşmek için her yerde fellik fellik kendisini aradığını. Ama ne ismini ne de cismini bilmedikleri için, yanlarından geçse bile onu bulamayacaklarını, hatta bir gün bir pastanede karşılıklı oturduklarını ve değil onun erkek kardeşleri, bir kadınadam olduğunu bile anlamadıklarını, boş boş bakıp tepede asılı plazmada gösterilen şarkıcının klibini izlediklerini bile anlattı. Olga onun anlattığı her şeyi tek kelime etmeden dinledi. Hep sustu. Ve kahvaltı etti. Küçük lokmaları ağzının içinde uzun uzun çiğnedi. Onu dinledi ve kendi oğlunu düşündü. O da bir yerlerde hiç tanımadığı bir kadına, bir başkasının annesine, kendi annesini ne kadar özlediğini anlatıyor olabilir miydi? Olabilirdi. Mağazaları dolaşıp güzel ve pahalı kadın elbiselerini giyip giyip çıkarıyor olabilir miydi? O da olabilirdi. Bir pavyonda çalışması da mümkündü. Geceleri müşteri olursa onunla çıkması da. Ve belki onun da kırmızı bir arabası vardı ve bir âşığı ona ev alacaktı. Bir diğeri teknesiyle tura çıkaracaktı. Evet, Deniz'in başına ne geldiyse, onun oğlunun başına da aynısı gelmiş olmalıydı. O ne istiyorsa, onun oğlu da onları ya da ona yakın şeyleri istiyor olmalıydı.

Peki, ama oğlu nerede? Hangi ülkede? Hangi dilde? Hangi cinsiyette? Hangi cehennemin dibinde? Tanrım Olga'nın oğlu nerede?

Olga'nın oğlu denizin dibinde. Cesedi ağlara takılı. Ayakkabılarının tabanı yosun kaplı. Gömleğinin cebinde annesinin ıslak fotoğrafı. Bir gün onun cesedi de balıkçıların yorgun ağlarına takılacak. Balıkçılar yakamozla birlikte çektikleri ölüme bir kez daha gözyaşı dökecekler. Bu kaçıncı ceset. Bu nasıl bir mes-

lek. Akıldan derin, hülyadan geniş bir denizin uçsuz bucaksızlığında balıkçılar ağları çekerken, kaderlerine boyun eğmiş, hep aynı nakaratı söylüyorlar:

"Bir aş, bir leş, bir aş, bir leş, bir aş, bir leş..."

Olga, belki de hiç öğrenemeyecek ama teknelerin boş karınlarını ölü doğan ceninler gibi dolduran binlerce insandan biri onun oğlu. Erkek kılığında bindi o tekneye. Çantasında yığınla elbise. Hepsi şimdi denizin dibinde. Ah, kaçıp geldiği bu ülkede neler oluyor bilmiyor Olga. Dünya neden dönüyor onu da bilmiyor. Kimlerin hayalleri döndürüyor bu dünyayı, kimlerin rüyaları gerçekleşiyor, hiç ama hiç bilmiyor. Gözlerini kapatmaları yasaklanmalı bazı insanların. Hayalleri deşilmeli. Zihinleri zincirlenmeli. Bir yaratıcı yok, bin yaratıcı var. Bir tanrı yok, bin tanrı var. Herkesin kendi tanrısı var; herkesin kendi düşü var ve her tanrı her şeye muktedir. Ne korkunç değil mi? Olga akıllardan geçenlerin, görülen düşlerin gerçekleştirildiği bir ülkede doğdu. Ve o düşlerden ölesiye korktu. Birilerinin gerçekleşen düşleri, diğerlerinin cehennemi. Oğlunu artık unutmalı. Oğlunu artık unutmalı. Her şeyi unutmalı.

Ama hiçbir şeyi unutmayacak. Unutmak istiyor ama unutamıyor. Çünkü kader yuvarlak. Ne yöne giderse gitsin, insan aynı yere varıyor ve hep aynı yollardan geçiyor. Bundan sonra da, bu zamana kadar yaşadıklarından başka şeyler yaşamayacak. Hayatın o baş döndürücü tekrar cenderesinin içinde boğulacak. Uzun ve bereketli bir hayat yaşayacak ve yine de hayatın anlamını zerre kadar olsun bulamayacak. Başına gelen onca şeye, gördüğü onca şeye ve sezdiği onca şeye rağmen.

Karmaşa bile nihayetinde tekrarlardan oluşur.

Kedileş tedirgin. Kötü şeyler olacak. Hissediyor. Aynı his karısı öldüğü zaman, o karanlık ormandan, iğne kanatlı bir kuş gibi uçarak gelmiş tam kalbinin üzerine çöreklenmişti. Aklına estikçe öldüresiye dövdüğü karısı bir gün durduk yerde öksürmeye başlayıp, bir hafta ateşler içinde yattıktan, ardından da ölüverdikten sonra, işte aynı bu korkuyu hissetmişti. Karısının ölüp gitmediğini, Araf'ta kaldığını ve ondan intikam almak için etrafında dolandığını sezmişti. Annesi gibi bir büyücü olduğunu

düşünmüştü onun. Yaşarken yapamadıklarını yapabilmek için kendini öksüre öksüre öldüren ve Kedileş'in hayatına lanet olup çökmek üzere öbür dünyaya gitmeyip bu dükkânda, ölülerin eşyalarının arasına yerleşen, aslında bir kadın değil, bir karakoncaloz olan karısının ondan intikam alacağına inanmıştı. O yüzden hayatı boyunca karısına ve başkalarına karşı işlediği tüm günahlar üst üste dizilip karşısına dağ gibi yığılmıştı. Ölü karısı artık cansız ama hâlâ uzun ve kara olan saçlarını üzerine bir savursa, o dağ tepesine yıkılıp onu nefessiz bırakacaktı. O günlerde daha çok içmişti. Hem rakı, hem esrar. Topiç'in ona getirdiği tüm hapları da içmişti. Ne olduklarını sormadan. Ama aldığı onca şey beynini rahatlatacak yerde daha da bulandırmıştı. Aklı karmakarışık olmuştu. Madam Arthur Bey'i o zamanlar yeniden hatırlamıştı. Ölümle yaşam arasındaki o zifiri tahta oturup geçmişini didikleyen kötü ruh, sadece aldatmaların, dayakların ya da kendisinden saklanan paraların değil, belki yaşarken hiç bilmediği suçların hesabını da soracaktı ondan. Suçlarını tek tek düşünmüştü o zaman. Madam Arthur Bey yüzünden işlediği suçları. Madam Arthur Bey'in hayallerine nasıl girdiğini. O hayallerde o kadınlar çığlık çığlığa ağlarken nasıl o kadar insafsız olabildiğini, gözleri oyulmuş bir kadına tecavüz etmenin, gencecik çocukların tırnaklarını sökmenin, hayallerde de olsa yaptığı, gerçekten yaptığı tüm kötülüklerin hesabı sanki sorulacaktı. O gün ya da bir gün. Ölü karısının her şeyi gören gözlerinin üzerinde olduğuna inanarak aylarca korktu. Sonra unuttu. Yarasını yalayarak iyileştiren kedi gibi, unutarak tüm yaralarını iyileştirdi. Geçmişini unuttu. Saklandı. Kendine eski eşyaların tarihinden yeni bir tarih yarattı ve çöpe atılmış bir eşya gibi yavaş yavaş hayatın asidinde eriyerek yok oldu. Madam Arthur Bey'i bile unuttu. Keşşaf'ı da sildi aklından. Bir hayalin her şeyi, ama her şeyi değiştirme gücünde olduğunu unuttu. İyileşti. Ta ki o adam dükkânına gelip yeniden ona bir şeyler hatırlatmaya çalışana kadar. Zorla.

Hatırlıyor. Her şeyi hatırlıyor. Yara gerçekten iyileşmemiş. Madam Arthur Bey ve Keşşaf o yaranın kurtçukları gibiler. Larvaları mütemadiyen çoğalıyor. Kendileri olmasa bile o larvalar, ah o larvalar! Yara hiçbir zaman iyileşmeyecek diye vızıldayan

ve ruhunu cıvık, akıntılı, kokulu, irin dolu çukurlarla dolduran o larvalar, şu anda Kedileş'in her yanını sarmaktalar.

Bir şeyler yapması gerek. Yıllardır arkasında saklandığı bu eski eşyaların artık onu saklayacak mecalleri yok. Her şey meraklı bir yazarın yersiz niyetine kurban gitmek üzere. Ne arıyor bu adam? Niye arıyor? Neden bir sürü insanın hayatını deşip, çoktan çöpe atılmış bir geçmişi didikliyor.

Her şey o fotoğraflar yüzünden. Kedileş o fotoğrafları zamanında yok etmeliydi.

Zaman?

Zaman var mı ki?

Madam Arthur Bey'in evine ne zaman gitse kolundaki saat çalışmaz olurdu. Onun evinde zaman dururdu. Evden çıktığında sanki içerde zaman geçmiş gibi, akreple yelkovan göstermesi gereken zamanı yeniden gösterir, hayat vardığı yerden devam ederdi. Ama içerde. İçerde kocaman bir kara delik. Zamanı yutan. Hayatları yutan. Ve sadece hayallerle ilerleyen.

Bir gün Keşşaf'a sormuştu, "Zamana ne oluyor içerde?" diye.

Keşşaf sırandan bir cevap verir gibi savuşturmuştu soruyu: "Yok oluyor."

Ama devamını getirmemişti. Ona hiçi ve hepi anlatmamıştı. İnsan aklının bu iki kavramı asla kavrayamadığını, o yüzden tanrıyı yaratıp hepi de hiçi de onda manalandırdığını anlatmamıştı. Keşşaf aslında ona, bu Çingene çocuğuna, hiçbir şey anlatmamıştı. Sadece işlenen her suçtan bir parça tattırmıştı. Bir parça.

Olcayto da heple hiçin peşinde. Ama bunu henüz bilmiyor. Bütün sokaklar ve sorular ve kalıplar ve fotoğraflar ve hayatlar ya hepe varacaklar ya hiçe. Bir hepe, bir hiçe. Hep hiçin tam içinde.

Kedileş, Olcayto'ya anlatmadıklarını düşünüyor. Ondan sakladıklarını. Mesela Nagehan'ı. Onun doğurduğu çocuklardan birini sırtında kanatları olan falcı bir kadına, öbürünü kıvırcık saçlı bir adama verdiğini söylemedi. Ona hiçbir şey söylemedi ki tek bir şey söyleyerek bile her şeyi söylemiş olmasın.

Nagehan rüyasında ona adını siyah bir kuşun taktığını görüyor. "Nagehan" diyor kuş, kanatlarını saçlarına değdirerek başının üzerinde uçarken. Senin adın "Nagehan". Nagehan rüya gör-

mekten korkar. Çünkü rüyalarında ne görürse mutlaka gerçek olur. Ve rüyalarında hep ölüm görür. İlk haberci rüyasını yedi yaşında gördü. Yetimhanede kaldığı oda alevler içinde yanıyordu. O alevlerin ortasında gülümseyerek duruyordu. Üç gün sonra cezalı olduğu için kömürlükte kilitliyken, yukarıdan gelen sesleri ve sıcağı duydu. İnsanlar "yangın" diye bağırıyor, ahşap binanın içinde koşturarak küçük çocukları dışarı çıkarmaya çalışıyorlardı. Onu aşağıda, kömürlükte unutmuşlardı. Tek başına. Korkusuzca. Yüzünde bir gülümseme. Ölmeyi bekledi. Yanarak ölmeyi. Yedi yaşın vahşi cesaretiyle. Gördüğü rüyayı düşünerek. Öleceğine inanarak. Öleceğine sevinerek bekledi. Binanın üst katları tamamen yandı. Üç çocuk, iki de bakıcı öldü. Gökten aniden düşen kapkara bir taş gibi çöken binanın kömürlüğünden, kör olmuş gözlerin önünden is kokan bir hayalet gibi süzülerek dışarı çıktı, telaşlı kalabalığın arasından sıyrılıp gitti. Sokaklara. Ait olduğu yere. Bebekken bırakıldığı çöplüğe. Geri döndü.

Sokakta tek başına çabuk büyür çocuklar.

Şimdi yine rüya görüyor. Daha önce yüzlercesi gibi haberci bir rüya. Oysa gelecekten değil, geçmişten haberler almak isterdi. Olacakların değil olmuşların şifresini çözmek isterdi. Saklananları değil, kayıpları bulmak isterdi.

Mesela annesini. O kadınadamla ne zaman nerede nasıl sevişti. Ondan nasıl vazgeçti. Onu neden çöpe attı. Bunları görse rüyalarında... Rastlantıların aslında rastlantı olmadığını anlatsa biri ona. Şimdi uyusa, çok derin uyusa ve bir rüya görse. Rüyasında Keşşaf'la Ruhat'ı karşısına çıkaran rastlantının anlamını çözse. Ama rüyaları sadece haberci. Olmuşları değil olacakları gösteriyor. Neden? Neden gelecek var da, geçmiş yok kaderde?

Şu anda uyuyor. Olcayto'nun yatak olarak kullandığı sedire yüzükoyun uzanmış, başını sağa çevirmiş, derin nefesler alarak ve arada ellerini titreterek uyuyor. Rüya görüyor. Karanlık bir yalının önünde siyah bir kayığın içinde. Ayakta. Deniz dalga dalga. Ay karanlığında gözlerini yalının ışık yanan tek odasına dikmiş bakıyor. Odada uzun boylu kıvırcık saçlı genç bir adam. Olcayto. Elinde bir sürü eski fotoğraf, onları tek tek odanın duvarlarına çakılı iri çivilere geçiriyor. Çivi başları fotoğrafları vahşice delerken deliklerden kıpkırmızı kanlar akıyor. Nagehan ka-

yıkta. Ayakta. Gözlerini pencereye dikmiş bakıyor ve mırıldanıyor: "Her yanım kanıyor. Yine doğuruyorum."

Kedileş dükkânda kaykılıp sızdığı koltuktan ani bir kanama hissiyle uyanıyor. Telaşla avucunu çukur yapıp burnuna götürüyor, burnundan oluk oluk kan akıyor.

Ne zaman korksa, burnu kanar.

Nagehan, Olcayto'nun odasında dünya yaratıldığından beri, o ateş yandığından beri uyuyor. O kadar derin uyuyor ki kapının ısrarla çalınan zilini duymuyor. Kalksa, kimin geldiğini görmek için pencereyi açıp aşağıya baksa, onu görecek. Aşağıda Beyoğlu'nun bu kapkara ara sokağına girmeye nasıl cesaret ettiğine kendisi de şaşıran bir kadın var. Genç. Kısa boylu. Siyah saçlı. Gözlerinin iriliği annesine, omuzlarının darlığı babasına benziyor.

Nagehan gibi bir yetimhanede değil, yatılı okulda büyüdü. Onu sokaklar değil, öğretmenler eğitti. Binlerce erkekle sevişmedi, dün gece ilk kez bir kadınadamla sevişti. Şehnaz. Olcayto'yu arıyor.

Dünya çok büyük, zaman çok geniş. Bu büyüklük ve genişlik her şeye kadir. Varlıkları, gerçekleri ve istekleri birbirine karıştırabiliyor. İrili ufaklı delikler açıp her şeyi o deliklerden içeri/dışarı atabiliyor. Herkes herkes, her şey her şey olabiliyor. İnsan tanrıyı bunun için yarattı; sonsuz muhtemelliklerle başa çıkabilmek için; kısıtlı algılarını katlanılabilir göstermek için; güçsüzlüğüyle barışabilmek için; anlamak ve anlamlandırmakla yükümlü olduğunu unutmak için. Bu yüzden hayali tanrılara inanıyoruz hepimiz. Ve o her şeye kadir hayali tanrı fikirleri, başıboş kuduz köpekler gibi hırçınlaşıp ellerine geçirdiklerini parçalamaya başladığında bile, inançlarımız sarsılmıyor.

Nagehan tanrıya inanır. O yüzden derin uykusundan uyanıp kapıyı açsa ve karşısında ona ve Keşşaf'a çok benzeyen kızını görse sadece şaşırır. Kabul eder. Tevekkülle. Kapıyı açar ve Şehnaz'ı içeri alır. İki kadın karşılıklı otururlar. Olcayto'nun odasında. Birisi yatak olarak kullanılan divanda, diğeri masanın yanındaki tahta iskemlede. Aralarında üzeri sigara yanıklarıyla delik deşik çiçekli naylonla örtülü tahta masa. Birbirlerini seyrederler. Birbirlerine hikâyelerini anlatırlar. Birbirleri-

nin hikâyelerine şaşırırlar. Ve Olcayto için birlikte endişelenirler.

Sonra o soruyu sorarlar, o cevabı asla verilmeyecek olan soruyu:

Madam Arthur Bey kim?

Birlikte fotoğraflara bakarlar. Aynı anda görürler. İkisi de aslında Madam Arthur Bey'in benzeri. Bakışları onun bakışları. Hemen, o an, orada yakarlar fotoğrafları. Bu benzerliğe ikisinin de tahammülü olmaz. Bu gerçeğe kimse dayanamaz. Sonra da kalkıp Kara Yalı'ya giderler. Birlikte. İkisi.

Ama Nagehan kalkıp kapıyı açmıyor. Uyuyor. Ve uykusunda koca kanatlı siyah kuşlar görüyor. Şehnaz zile bir süre daha ısrarla bastıktan sonra yılıyor. Olcayto'yu bulamamış olmanın, geçmişiyle birlikte muhtemel geleceğini de kaybetmiş olmanın doyurulmamış hırsıyla baş başa kapının önüne yığılıyor.

Falcı kadın sırtında kocaman kanatlarla otelin kapısından çıkıyor. Dünya, telve lekeleriyle dolu dev bir fincan. Binalar devasa dağlar gibi. Her sokak kapalı, açık, uzun, kısa yolların işareti. Zaman dediğin üç vakte kadar, beş vakte kadar... Her siluet bir hayvana benziyor. Her hayvan bir şey demek için dev fincanın bir köşesinde öylece duruyor. Sırtında yüklerle, dertlerle, gözaydınlarıyla, müjdelerle. Hanelere aylar doğuyor, hanelerde güneşler batıyor. Falcı kadın alacakaranlıkta ıssız sokakta kanatlarını çırparak apartmanın kapısına yığılmış Şehnaz'ın yanına koşuyor. Onu şefkatle kucaklayıp havalanıyor.

Kedileş o günü düşünüyor. Artık hep o günü düşünüyor. O son günü ve geceyi. Madam Arthur Bey'in son hayalini kurduğu o korkunç geceyi. Onları öldürdüğü, elleriyle öldürdüğü ve cesetlerini Madam Arthur Bey'in ayakları dibine attığı o geceyi, o rüyayı, o kâbusu, o sonu düşünüyor. Son. Son sandığı, gerçekten son değil miydi yoksa?

Bahardı. Dışarıda ay karanlığı. Madam Arthur Bey üzerinde kırmızı bir sabahlık cesetlerin başında duruyordu. Ağlamış mıydı? Hatırlamıyor. Sadece çok korktuğunu hatırlıyor. Madam Arthur Bey onu da öldürebilirdi. Gözlerini kapar, hayalini kurar ve öldürürdü. Eğer isteseydi.

Madam Arthur Bey'i istekleri yönetir. Madam Arthur Bey'in istekleri dünyayı döndürür. Kadınadamlar istekli olurlar. Sadece istekten oluşurlar. Ona bunu öğreten annesi. Bir gün babasının bir adamla sevişmesini kapının arkasından birlikte seyrettiler. Her gece annesini ve onu öldüresiye döven o iri ve sinirli ve ağzı küfürlerle dolu ve kafası dumanlı adam, baba, o adam, o baba, bir erkekle sevişiyordu. Ve annesi Kedileş'in arkasına geçmiş, vücuduna yapıştırdığı kollarını sıkı sıkı tutmuş, "Bak seyret. Babanı seyret. Ondan korkma. Onu tanı" diyordu. Kısık sesle. Gizlice. Kapı aralığında. Kasıklarında ağır bir sancı.

Kedileş o gün evden kaçtı. Bir daha hiç geri dönmedi. Sokaklar evden kaçan küçük çocukları hemen bağrına basar. Köprü altında birbirlerine ve köpeklere ve güvensizliğe sarılarak uyuyan yaşıtı evsiz çocukların arasına karıştı. Onlar bir avuç çocuktular. Ayakları yaz kış çıplak ve derileri bitli. Çiğ balık yiyerek ve yerden topladıkları izmaritleri içerek hayatta kaldılar. Öldürebilenler öldürdü, çalabilenler çaldı. Kedileş hem öldürebiliyordu, hem çalabiliyordu. Kedileri öldürdü. Öldürdüğü kedileri parçalara ayırıp kuytularda yaktığı ateşlerde pişirdi. Herkese kedilerden ziyafetler çekti. Çaldığı paralarla şarap aldı. Şarabı kâh içti, kâh alkolüyle ateşi harladı. Adını köprü altında taktılar. Ve sadece kedileri değil, kendinden küçük, güçsüz sokak çocuklarını da öldürüp yediği efsanesini yaydılar. Bu efsane kaderini değiştirdi.

O sabah saklandığı delikten çıkıp kedi peşine düşmesi ve hemen yakalanıp hapse girmesi bir rastlantı mıydı, yoksa birileri tarafından önceden planlanmış mıydı hiçbir zaman öğrenemedi.

O mart sabahı sokakta alışılmışın dışında bir hareketsizlik ve alışılmışın dışında bir uğultu vardı. Köprü bomboştu. Köprünün tam ortasında ayaklarını açmış, ellerini sıkı sıkı yumruk yapmış dimdik duruyordu. Uzaktan, çok uzaktan ağır ağır gelen ve yeşil bir deve benzeyen tanka kısık gözlerle bakıyordu. Tankın üzerindeki silahlı asker ona "Kenara çekil" diye bağırıyordu. O yerinden kıpırdamadan öylece duruyordu. Ve bakıyordu. Anlamaya çalışarak değil, öylesine. Dik dik. Sanki başkaldırır gibi. Sanki o gün bir kedi değil de bir asker öldürmek ister gibi.

Tankın üzerindeki asker makineli tüfeği ona doğru çevirmiş bağırıyordu. Ama nafile, onun kulakları tüm emirlere sağır-

dı. Ne ağzından tükürükler saçarak haykıran genç askerin sözlerini duydu, ne de sırtına silah dayayıp "Kaldır ellerini" diyen diğer adamın sesini. Yaka paça bindirildiği beyaz arabada hâlâ hiçbir ses duymuyordu. Sadece bakıyordu. Bileklerine geçirilen kelepçeye, sırtına indirilen kabzaya, başını bastıran avuçlara. Gözlerini bağladılar. Ve onu uzaklara götürdüler. Yaşadığı köprü altından çok uzaklara. İçine doğduğu hayattan çok uzaklara. Terk ettiği evinden çok uzaklara. Uzaklara götürdüler. O güne kadar hiç duymadığı kokuları duydu burnu.

Gözlerini açıldığında bir hücredeydi. Penceresiz iki yataklı bir hücrede. Yataklardan birinde bir kadınadam. Saçları sarı ve uzun, sakalları kırlaşmış, tırnaklarının ojeleri eskimiş, sabahlıklı. Bir erkek. Bir kadın.

O ana kadar olanlara bir nebze bile şaşırmamıştı ama karşısında bu kadınadamı görünce titredi. Kadınadam kimsenin yapamadığını yapıyor, Kedileş'in gözlerinin içine dimdik bakıyordu. Sanki sinirli, sanki talepkâr. Geniş burun deliklerinden hızlı hızlı nefes alıyordu. Sanki uzun süredir onun oraya gelmesini bekliyordu.

"Hoş geldin Kedileş" dedi genizden gelen sert ve sevecen bir sesle bacak bacak üzerine atarak ve onun gözlerinin tam içine bakarak.

"Burada yemek için sadece fare var!"

Kedileş o an hissetti: Rastlantısal olarak askerlerin önüne çıkmamış, o arabaya bindirilmemiş ve bu hücreye atılmamış da sanki kasten aranıp bulunmuş ve bir yem gibi bu kadınadamın önüne atılmıştı. Tüm hikâyesiyle birlikte. Ve tüm kaderiyle.

Sokaktaki sayısız vahşi çocuğun arasından seçilip buraya getirilmişti. O mart sabahı. Madam Arthur Bey'e şahane bir hediye.

Madam Arthur Bey'le birlikte o hücrede geçirdiği bir hafta ona çok şey öğretti. Her şeyi öğretti. En önemli şeyi öğretti. İtaat etmeyi. Tek kişiye. Ölesiye. Madam Arthur Bey onun elleriyle yakaladığı fareyi çiğ çiğ yediği an, tüm direnç duvarları yerle bir oldu. Sahibinin uzun sabahlığının bir köşesine kıvrıldı ve yıllardır uyumadığı kadar huzurlu bir uykuya daldı. Evcilleşti. Madam Arthur Bey ona sadakatten bir tasma taktı. Sır küpünden

sular içirdi. Söz verdi. Birlikte dünyayı değiştireceklerdi. Birlikte herkesi kurtaracaklardı. Bunun için, birlikte, her şeyi yapacaklardı. Akıllarına gelen ve hayallerine giren her şeyi.

Hücreden birlikte çıktılar. Deniz kıyısındaki o yalıya gittiler. Kara Yalı'ya. Kapkara yalıya. Madam Arthur Bey ve Kedileş.

Kapıyı Keşşaf Hanuman açtı. Madam Arthur Bey'e hiç bakmadan, gözü Kedileş'in üzerinde:

"Hoş geldin evine" dedi.

Ev? Onun için ev, sadece terk ettiğiydi. Orasının asla kendi evi olmayacağını o an, ilk an sezdi. Ama bir şey söylemedi. İçeri girdi. Uysal bir vaşak gibi. Merdiven altında ona gösterilen odaya kıvrıldı. Yattı. Uyudu. Ve rüyalar gördü. Ve rüyasında babasını gördü. Madam Arthur Bey'le sevişirken. Keşşaf'la sevişirken. Annesini döverken.

O yıl mart ayı bir yenilenme ayıydı. Herkes her şeyi yeniledi. Geçmiş anlamını değiştirdi. Gelecek yeni anlamlar kazandı. O mart ayı.

Madam Arthur Bey ve Keşşaf Hanuman her gün, tüm gün yalının salonunda karşılıklı berjer koltuklara oturup pencereden dışarı bakıyorlardı. Keşşaf Hanuman, Madam Arthur Bey'in hayallerini bekliyordu. O sırada denizden vapurlar, gemiler, kayıklar geçiyordu. Yoldan otobüsler, bisikletler, arabalar geçiyordu. Yolda yaşlılar, kadınlar, gençler, erkekler, çocuklar, yoksullar ve fakirler yürüyordu. O sırada hayat ve deniz deli bir nehir gibi sağdan sola soldan sağa aktıkça akıyordu. Akıntısında bazen geçmiş bazen gelecek. Madam Arthur Bey pencereden dışarı bakıyordu. Bakıyordu ve gözleri kâh faltaşı gibi açık, kâh sıkı sıkı kapalı, hayaller kuruyordu. Keşşaf da makinesini çantasından çıkarıp deklanşöre basıyordu.

Kedileş yıllar boyu onun sabahlığının kıvrımlarında yaşadı. Ona itaat etti. İstediği her şeyi yaptı. Tek bir soru sormadan. İşledikleri cinayetler hayatlarını dikenli telden bir çit gibi çeviriyordu. Çit yükseldikçe kendilerine güvenleri de artıyordu. Her şeye hâkimdiler. Madam Arthur Bey, Keşşaf Hanuman ve Kedileş. Kara Yalı'nın kapıları hiç açılmayan odalarında ve uzun koridorlarında dolaşır gibi dolaşıyorlardı başkalarının hayatlarında.

Keşşaf'ın müştemilattaki karanlık odasında bastığı fotoğrafları albümlere yerleştirmek Kedileş'in vazifesiydi. Kimsenin görmemesi gereken o korkunç fotoğrafları. İçini fotoğraflarla doldurduğu yüzlerce albüm vardı. Keşşaf bastığı fotoğrafları önce Madam Arthur Bey'e gösterir, sonra ona verirdi. Çektiği tüm fotoğrafları... son çektikleri hariç. O son gün çektiği o son fotoğraflar... hariç.

Onlar hiçbir zaman basılmadı.

Keşşaf, Madam Arthur Bey'in tüm sırlarını biliyor. Keşşaf'ın bile bilmediği... tüm sırlarını. Mesela bir kızı olduğunu. Onu doğar doğmaz annesinden çalıp bir çöp tenekesine bıraktığını. Orada bulunup yetimhaneye teslim edilişini, sonra yangınlardan kaçışını, sokaklarda yaşayışını adım adım takip ettiğini. Bir gün aynı anda seviştiği iki adamdan birden hamile kaldığında onu gizlice yalıya getirdiğini. Kızın o Kara Yalı'nın bodrumunda ikiz çocuklar doğurduğunu ve ikisini de Madam Arthur Bey'in karanlık dünyasına terk edip gittiğini. Biliyor. Çocuklardan birini sırtında kanatlar çıkan falcı bir kadına, öbürünü o adama, gerçek babasına Kedileş verdi. Evdeki fotoğraf albümlerini o çaldı. Yıllar sonra onları sahaflara o sattı. Bu yüzden şimdi korkuyor. Ölesiye korkuyor. Olacakları ve olabilecekleri sezerek, bu dükkânda gizleniyor.

O yalıya girişinden yıllar sonra, ideallerin anlamsızlaştığı, aşkların vahşileştiği, ihanetin saldırganlaştığı o yılın o en son gününde... her şeyin o son gününde... o gün Keşşaf'ın çektiği ilk karede Madam Arthur Bey vardı. Üzerinde kırmızı kadife sabahlık. Ayaklarında topuklu terlikler. Gözleri açık. Sırtı dik. Kolları dirseklerinden bükülü koltuğun kollarına dayanmış. Parmakları koltuğun kollarının ucunu sıkıca kavramış. İkinci karede bir mahkeme salonu. Uzun boylu, saçları sıfır numara kesilmiş, gözleri alevli, zayıf ve asabi bir delikanlı. Elleri kelepçeli. Sanık olarak en önde oturuyor. İki yanında jandarma. Jandarmalarla aynı yaşta. Kürsüde askeri yargıçlar, savcılar. Gözlüklerinin üstünden sanığa bakıyorlar. Üçüncü karede bir hücre. Aynı delikanlı yerde sırtüstü yatıyor. Üzerinde sadece beyazı kandan kıpkırmızı bir külot ve atlet. Gözleri kapalı. Elleri iki yanda. Avuçları yere yapışmış. Dişetleri kanıyor. Dördüncü karede bir mezar. Uzun ince. Gece karanlığında kazılmış. Aynı delikanlı. Gözleri

açık. Sırtüstü yatıyor. Avuçları yumruk. Hâlâ nefes alıyor ve hâlâ dişetleri kanıyor. Beşinci karede kocaman bir ceviz ağacı. Altında bir bank. Aynı delikanlı. Oturmuş kitap okuyor. Ayaklarının dibinde küçük bir erkek çocuğu. Kıvırcık saçlı. Avucunda ölü bir kuş, kanatları acıyor.

Madam Arthur Bey kıpırdamıştı. Bu, hayalin gerçekleştiğinin işaretiydi. Gözlerini açmıştı. Sabit ve sert bakışları yumuşamıştı. Tam o sırada kapı çalındı. Kapıyı açmak Kedileş'in vazifesi. Az önce Madam Arthur Bey'in hayalinde yarattığı ve kaderi artık Keşşaf Hanuman'ın fotoğraf makinesine hapsedilmiş olan kıvırcık saçlı delikanlı Kara Yalı'nın önündeydi.

Hileli bir kim kimdir oyunu gibi hayat.

Kimse, olduğu kişi değil. Herkes başkası. Bambaşkası. Ve kimin kim olduğu muamma. Hep muamma.

Az önce Kara Yalı'nın kapısının ziline basmakla, kapıyı yumruklamak arasında bocalayan Ruhat hâlâ gergindi. Parmağını zile uzatır uzatmaz daha dokunmadan kapı açıldı. Kapıda kara tenli genç bir adam, dik dik Ruhat'ın gözlerine bakarak ve bir adım geriye atarak onu içeri aldı. Bacakları çok uzundu ve bedeninin üstü bacaklarına oranla çok kısaydı. Ve zayıftı, çok zayıftı, bir ceset kadar zayıftı. Kedileş. Ruhat'a asabi bakışlarıyla anlamı belirsiz bir işaret verip arkasını döndü, yürümeye başladı. Ruhat onu takip ediyordu. Jöleden müteşekkil bir havuzda gibiydiler. Yüzüyorlar mı, yürüyorlar mı belirsizdi. Kedileş önde Ruhat arkada. İlerlediler. Açtıkları her kapı onları dışarıdan biraz daha uzaklaştırdı. Artlarında kapanan her kapı zaten yakın oldukları bir şeye onları daha da yakınlaştırdı. Başlarının üzerinde her şeyi büyük bir güçle yere bastıran külçe gibi bir sessizlikten oluşmuş kocaman bir el, tuzaklarla dolu bir labirentin köşelerini döne döne yürüdüler. Kedileş önde Ruhat arkada. Hiç konuşmadan. Kedileş sağır ve sanki Ruhat da duymuyordu. Kedileş dilsiz ve sanki Ruhat'ın da söyleyecek hiçbir sözü kalmamış. Gibiydi. Dev bir salyangozun kaygan koridorlarından akıyorlardı. İkisi de sıvı. İkisi de hava. İkisi de katı, katı, kaskatı. Kıvrıla kıvrıla iç içe geçmiş odalar ve her birinden bir diğerine geçerken atladıkları hemzemin eşikler kalınlaştıkça kalınlaşan bir kabuk gibi sarıyordu bedenlerini. Yüksek kapılarla birbi-

rine bağlanan, yüksek pencereleri kırmızı kadife perdelerle sıkı sıkı örtülü geniş odalardan geçtiler. Dünya kadar geniş. Zaman kadar geniş. Artlarında kalan bu kapılar ve eski ama görkemli ve az, çok az eşyayla döşenmiş, bir zamanlar gösterişli, şimdiyse sadece tozlu olan bu bir sürü oda, Ruhat'ın yaşadığı yıllara benziyordu. Hepsinden daha önce geçmiş gibiydi. Ve bir daha da belli, geçmeyecekti. Odalar, odalar, odalar. Boş mu, dolu mu belli değildiler. Tenhaydılar. Yine de yoğundular. Perdelerin arasından içeriye sızan loşluk, çoktan sönüp gitmiş bir yıldızın ardında unuttuğu silik bir leke gibiydi. Kayboldular, kaybolacaktılar. Ruhat bir an, o an, bu yalıdan bir daha hiç çıkamayacağını düşündü. Burası gerçekten var mıydı, yok muydu, belirsizdi. Dışarısı neresi, muammaydı. Bir kürenin merkezini arar gibiydiler. Önünde yürüyen oğlanın her adımında Ruhat'ta bir şey eksildi; oğlanda bir şey arttı. Dönemeyecekti. Geri gidemeyecekti. İçi salyangoz tüneli bir yalının kusursuz yuvarlaklıktaki sedef koridorlarının dolambaçlarında kayıyordu. Nereye? Hiç tanımadığı bir adamın inine. Akıyor. Kayıyor. Düşüyordu. Derine. Çok derine. Nereye!

Önünde yürüyüp ona yol gösteren tuhaf oğlan sanki son kapıyı açıyor olduğunun işaretini verir gibi. Eşikte bir an durakladı. Dimdik. Bir orkestra şefi gibi. Kararlı. İki kolunu aynı anda ileri uzatıp kapının tokmaklarını tuttu ve hızla iterek içeriye doğru iki kanadı da eşzamanlı bir çırpmayla açtı.

İşte o, Madam Arthur Bey, üzerinde kızıl kadife bir sabahlık, salonun tam ortasında ayaktaydı. Uzun boylu. Geniş omuzlu. Dar kalçalı. Rengi belirsiz kahverengiyle sarı arası kabarık saçları vardı. Geniş yüzünün ortasında iki kırık boncuk gibi duran gözlerinin ne renk olduğunu anlamak mümkün değildi. Tıpkı niyetleri gibi.

Elini uzattı. Tokalaşırken Ruhat'ın parmaklarını kırarcasına sıktı. Bir erkek gibi. Bakışlarıysa... tanıdığı bir kadınınkilere benziyordu.

Yalının denize bakan pencerelerinden birinin önündeki berjerlere karşılıklı oturdular. Madam Arthur Bey, uzun kalın bacakları, uzun kalın kollarına tezat uzun ince kemikli parmaklarıyla tuhaf bir böcek gibi koltuğun içinde kıvrıldı. Omuz-

larının arasına gömülmüş kısa boynu, hafif yana yatık; bir buldok köpeğini andıran katmerli yanakları, içi yaşlarla doluymuş gibi duran gözaltı torbaları ve biri yerde biri gökte kalın kırmızı ve çatlak dudaklarıyla süslü yüzünü çevreleyen saçları bakımsız pencere pervazlarından içeri giren rüzgârla, bilinmeyen zamanlarda bilinmeyen kıtalarda yaşamış ve çoktan ölmüş, izi bile kalmamış yerlilerin kayıp zamanlarda yaptığı bir büyü gibi sallanıyordu.

Ruhat o an, hissetti, derin ve büyülü ve tehlikeli bir dünyanın tuzağına düşmüştü. Bir an önce arzın merkezine inmek istiyordu. İnmek, inmek, inmek ve en derinde kaybolmak. İstiyordu. Bir devrimcinin üçüncü gözü hiç kamaşır mı? Kamaştı. Gerçeği göremeyecek kadar kamaştı.

"Geç kaldınız delikanlı" dedi Madam Arthur Bey.

Bunu derken hem asabi ve hem de pişmanlıkla at başı koşan bir sabırsızlık vardı sesinde:

"Geç kaldınız."

"Geldiğimle yetinin" diye cevap verdi Ruhat; dik başlı ve küstah.

"Çay ve vanilyalı kurabiye ikram edelim mi bu heyecanlı delikanlıya Keşşaf?"

Bu bir soru değil, bir emirdi. Ruhat'a oturması, salonun en uzak köşesinde ayakta duran ve uzaktan çok çok uzaklardan onları seyreden Keşşaf'a mutfağa gitmesi emrediliyordu. Madam Arthur Bey memnun, gülümsüyordu. Yüzünün hizasında tuttuğu iki elinin uzun tırnaklı ince parmaklarını birbirine geçirmiş, dirseklerinin sivrisi koltuğun kollarına dayalı, sanki batıyor, hayata batıyordu.

"Biliyorum sabırsızsınız ama bana güvenin, dünya çok büyük ve zaman çok geniş."

"Dünya çok büyük ve zaman çok az" dedi Ruhat ve gülümsedi. Kızgınlığını bir gülümsemeyle örtecek kadar akıllıydı. Hesapçı. Temkinli. Sabırlıydı. Şimdilik.

Keşşaf elinde tepsiyle içeri girene dek ikisi de konuşmadılar. Pencereden dışarı baktılar. Ve tuhaftır, aynı şeyi düşündüler. İkisi de birbirini tehlikeli buluyordu. İkisi de birbirinden korkuyordu. İkisi de birbirine muhtaçtı.

Çaylar Çin porselenlerinde. Kurabiyeler buram buram vanilya.

Madam Arthur Bey çaydan bir yudum aldı ve gözlerini Ruhat'ın gözlerinin tam içine dikerek sert ve vurgulu sesiyle odadaki kasveti hızla dağıttı.

"O fotoğrafları size göstereceğim. Ama önce bana söz vermeniz gerek. Kimseye ama kimseye onlardan bahsetmeyeceksiniz. Sadece bakacak, aradığınızı bulacak ya da bulamayacak ve sonra onların varlığını unutacaksınız."

Ruhat o an, bir an, derin bir pişmanlık duydu. Buraya hiç gelmemeliydi.

"Hapishanede hayat nasıl?"

Hapishane mi? Ruhat ne fotoğraflara bakıp gördüklerini unutacak, ne de hapse geri dönecekti. Verdiği hiçbir sözü tutmaya niyeti yoktu.

Peki, niyeti neydi?

Aslında niyeti her şeyi bırakıp gitmek. Uzaklara. Her şeyden çok uzaklara. Kimsenin onu tanımayacağı ve kimsenin ondan hiçbir şey beklemeyeceği uzak bir ülkeye gitmek. Uzak bir kıtaya gitmek. Uzaklara gitmek. Her şeyi bırakıp. Gitmek. Aslında vazgeçmek. Vazgeçmek istiyordu. Dönebilse dönecekti. Bir rüzgâr esse, onu o anda gittiği yönden alıp bambaşka bir yöne fırlatsa. Razıydı. Ama hava sütliman. Rüzgâr esmeyecek. Tam tersine kocaman karanlık bir bulut tüm durgunluğuyla hayatın üzerine çöktü. Çökecekti.

Hapishanede hayat nasıl?

Madam Arthur Bey'e anlatılamayacak kadar korkunç. Her iki ayda bir başka bir hapishaneye gönderiliyordu. Misket gibi yuvarlıyorlardı onu. Kaçırıyorlardı. Aynı yerde uzun süre kalamıyordu. Tanınmasından korkuyorlardı. Deşifre olmasından. Hapishane saklanmak için en iyi yerdi.

"Biliyorsunuz değil mi delikanlı, görmek istediğiniz fotoğrafların hepsi hayallerimin fotoğrafları. Gerçeklerle hiçbir ilişkileri yok."

"Bence birbirimizi kandırmanın gereği yok. Benim ne aradığımı biliyorsunuz."

"Evet söylediler. Kayıp bir arkadaşınızı arıyormuşsunuz.

Çözülüp ismini verdiğiniz bir... bir... ne dediler bakıyım, ha evet, bir yoldaşınızı arıyormuşsunuz."

Ruhat belli etmemeye çalıştı ama içi öfkeden korlarla deliniyordu. Sabrı, temkini, hesabı, hepsi içindeki ateşte erimekteydi. Lavlarıyla o an Madam Arthur Bey'i yakıp öldürebilirdi. Elleriyle boğazını sıkabilirdi. Parkasının iç cebindeki tabancayla tam alnından vurabilirdi. Parmaklarıyla gözlerini oyabilirdi. Kafasını duvara vura vura onu öldürebilirdi.

Hayallerin fotoğrafını çeken Keşşaf, geniş salonun yüksek kapısında durmuş, elinde fotoğraf makinesi ikisinin fotoğraflarını çekiyordu.

Bir düş müydü bu karşılaşma, gerçek mi? Vahşi sessizliğin ortasında deklanşör şarjöre dönüşüyordu. Her karede sanki Ruhat bir daha, bir daha, bir daha ölüyordu.

Keşşaf fotoğraf makinesini aslan ayaklı sehpanın üzerine bıraktı. Tepsideki fincanlar sarsıldı. Aslında sadece onlar değil, o an dünya sarsıldı. İnançlar ve beklentiler sarsıldı. Güven sarsıldı. Gerçek yerle bir oldu. Hayal vahşete dönüştü. Az önce çekilen fotoğraflar basıldığında, ne bu yalının geniş salonu ve görkemli eşyaları ve çay fincanları ve kurabiyeler, ne Madam Arthur Bey ve Ruhat'ın sureti düşecekti kâğıdın üzerine. Sadece Madam Arthur Bey'in hayali düşecekti. O korkunç hayal. O son korkunç hayal. Düşecekti. Kağıdın üzerine.

Bu bir tuzak. Herkes için, herkese karşı.

Ruhat ne ihbar ettiği bir yoldaşının fotoğraflarının peşindeydi, ne de bir vicdan hesaplaşmasının. Onda olan bir şeyi almaya gelmişti. Ona vermek istemeyeceği tek şeyi. Almaya gelmişti.

Bir sayfayı kapatmak değil, yakmak istiyordu. Geçmişini paramparça etmek, yok etmek istiyordu. Başka bir isim istiyordu. Başka biri olmak istiyordu. Madam Arthur Bey katilinin karşısında oturduğunun farkındaydı. Hayal etse cinayeti görebilirdi. İstese Ruhat'ın parkasının iç cebindeki mermileri namluya sürülmüş bir silahın tetiğini hayalinde çekip katilini tam kalbinden vurabilirdi.

Bu dünyayı sahtekâr bir tanrı yönetmekte. Her an her şey olabilir. Tanrının sahtekârlığına sığınan ruhların hükümdarlığı-

dır bu hayat. Kimin kim olduğunu asla bilemediği bir dünyaya doğuyor her çocuk. Her kader kimliksiz ve sinsi ve tehlikeli insanların arasında körlemesine bir yolculuk. O yüzden hiç iyileşmeyen yaralarla dolu her yanımız.

Dünya çok büyük. Zaman... çok geniş. Ama Ruhat'ın zamanıyla Madam Arthur Bey'in zamanı aynı değil. Madam Arthur Bey birden:

"Size o fotoğraflardan önce göstermek istediğim başka bir fotoğraf var" dedi.

Ruhat hesapta olmayan şeylerin kontrolünün başkasında olmasını sevmez. Biri şaşırtılacaksa o şaşırtmalı. Biri kandırılacaksa o kandırmalı. Biri alt edilecekse o etmeli. O yüzden dişlerini sıkarak ve küstahlığını zerre kadar saklamayarak baktı Madam Arthur Bey'in yüzüne. Madam Arthur Bey elini sabahlığının cebine attı. Avucunda bir fotoğraf. Kıvırcık saçlı bir oğlan çocuğunun fotoğrafı. Bir mezarlıkta çekilmiş. Oğlan elleriyle mezarı kazıyor. Küçük parmaklarının pembe tırnakları arasına toprak dolmakta.

"Bu hayali dün kurdum" dedi.

O an Ruhat'ın kalbi durdu.

Yalının geniş salonunun tam ortasında renkleri solmuş ipekli İran halısının üzerine boylu boyunca düştü. Her an şimdiki zaman. Yıllar sonra Olcayto da bu salonda tıpkı babası gibi tam burada boylu boyuna yatacak, sonra, yıllar sonra. Ve belki siz de bir gün aynı yalının geniş salonunun tam ortasında renkleri solmuş ipekli İran halısının üzerinde yatacaksınız. Belki. Sonra. Yıllar sonra. Boylu boyunca.

Dünya çok büyük, zaman çok geniş.

Keşşaf yerde yatan adamı ayaklarından bir çuval gibi sürükleyerek yalının arka kapısından bahçeye çıkarttı. Ruhat'ın ölüp ölmediği Madam Arthur Bey'in umurunda değildi. Belki nefes alıyor, belki almıyordu. Ölmediyse bile ölü gibiydi. Madam Arthur Bey pencereden dışarı baktı, Keşşaf, Ruhat'ı bahçedeki ısırganların arasından çaresiz bir yılan gibi kıvrıla kıvrıla sürüklemekteydi. Müştemilatın kapısına geldiklerinde Keşşaf onu sürüklemekten vazgeçip sırtına aldı. Tek bir vücut olup kapıdan içeri girdiler.

Müştemilatın duvarlarının sıvaları henüz dökülmemişti. Yerde yosunlar yoktu. Kapılar sağlamdı. Gizli geçit henüz gizli değildi. Ama kapının ardında suç vardı. O zaman da vardı. Hep vardı. İhanet de vardı.

Madam Arthur Bey artık onları göremiyordu ama içerde neler olduğunu biliyordu. Keşşaf bir eliyle şefkatle omzuna yasladığı baygın adamı tutarken diğeriyle duvardaki şalteri kaldırdı. Karanlık oda bir anda tavandaki spotlardan yayılan güçlü ışıkla gereğinden fazla aydınlandı. Burası bir fotoğraf stüdyosu. Burası işkence odası. Burası karanlık oda. Gerçek anlamda karanlık bir odaydı.

Keşşaf, Ruhat'ı yere bıraktı. Ruhat külçe gibi taş zemine yığıldı. Bu oda, bu karanlık oda son kez kullanılacaktı. Bu odaya, bu karanlık odaya az sonra Madam Arthur Bey girecekti. Az sonra. Tam zamanında. O anda.

Keşşaf odanın kapısını kapatıp anahtarı kilidin içinde üç kez çevirdi. Köşede duran buzdolabının buzluğunu açıp kalıplardaki buzları naylon bir torbanın içine boşalttı. Ruhat'ı bir an önce ayıltması gerekiyordu. Ayıltması ve Kara Yalı'dan kaçırması gerekiyordu. Bir an önce. Onlar gelmeden önce. Her şey açığa çıkmadan önce.

Madam Arthur Bey pencerenin önünde durmuş, denize bakıyordu. Denizden vapurlar, gemiler, kayıklar geçiyordu. Yoldan otobüsler, bisikletler, arabalar geçiyordu. Yolda yaşlılar, kadınlar, gençler, erkekler, çocuklar, yoksullar ve fakirler yürüyordu. Deniz deli bir nehir gibi sağdan sola soldan sağa aktıkça akıyordu. Akıntısında bazen geçmiş bazen gelecek. Pencereden dışarı bakıyordu. Pencereden dışarı bakıyor ve kim olduğunu düşünüyordu. Madam Arthur Bey kim? Keşşaf kim? Ruhat kim? Kimiz biz? Hangi bütünün parçasıyız. Neden parça parçayız? Gözlerini kapıyor ve son hayalini kuruyordu.

Hayalinde kocaman siyah bir kuş. Arka bahçedeki müştemilatın bacasından içeriye süzülen kocaman siyah bir kuş. Kuş odanın ortasında. Birbirine sarılmış iki adamı seyrediyor. Ruhat'ı ve Keşşaf'ı. Birbirine sıkıca sarılmış iki adamı. Keşşaf Ruhat'ın saçlarını okşuyor.

"Korkma," diyor, "çocuklarımıza hiçbir şey olmayacak. Bize de hiçbir şey olmayacak. Gideceğiz buradan."

Ruhat kıvırcık ve gür saçlarla çevrili kafasını Keşşaf'ın çelimsiz omzuna dayamış ağlıyordu. Çaresizlik içinde. Kıstırılmış. Küçülmüş. Küçülmüş. Küçük bir kız olmuş, ağlıyordu. Herkes herkesi aldatıyordu. Herkes herkesten gerçek kimliğini saklıyordu. Ya da kimse kim olduğunu gerçekten bilmiyordu.

Böyle bir dünyaya doğan birinin nasıl bir geleceği olabilir?

Olcayto ve Şehnaz babalarının birbirini sevdiğini hiç bilmeden, annelerinin iki adamla birden sevişirken onlara hamile kaldığını öğrenmeden, kahredici bir kimsesizlik ve kimliksizlik içinde acı çekmeye mahkûmdular. Tıpkı anneleri gibi. Ezeli bir aidiyet isteğiyle ezeli bir ait olamama hezeyanı içinde kıvranan ruhların tek müsebbibi Madam Arthur Bey.

Yarın o yüzden hep kâbus.

Artık gitme zamanıydı.

Madam Arthur Bey evden çıktı. Bahçe sonbaharın renklerine bürünmüş. Bitiyordu. Çiçekler, ağaçlar, kokular... hepsi bitiyordu. Bundan sonra kış. Hep kış. Hep soğuk. Hep yağmur. Hep karanlıktı.

Madam Arthur Bey müştemilatın aralık duran kapısını itti. Buraya son gelişiydi. Bir daha evden çıkmayacaktı. Bahçeye adım atmayacaktı. Bu müştemilatın kapısını açmayacaktı. Gizli koridoru aşmayacaktı. Elindeki anahtarı bu kilide sokmayacaktı. Bundan sonra her şey gizlenecekti. Her şey gizlenecekti.

Sabahlığının cebindeki anahtarı çıkarıp uzun ve becerikli parmaklarıyla kilidin içinde döndürdü. Üç defa.

"Geç kaldık" dedi Ruhat kafasını Keşşaf'ın omzundan kaldırıp. "Geç kaldık."

Keşşaf ani bir refleksle Ruhat'ı itip duvara asılı fotoğraf makinesini aceleyle eline aldı. Gözünü, bir silahın dürbününe dayar gibi vizöre dayadı.

Ama artık gerçekten çok geçti.

O, odanın tam ortasındaydı.

Dimdik.

Duruyordu.

Kuş baca deliğinden ucu ateşli bir ok gibi indi. Pençeleriyle önce Keşşaf'ın ellerine saldırdı. Keşşaf can havliyle makineyi yere fırlatıp yüzünü korumaya çalıştı. Ruhat, bambaşka, kıpkırmızı bir kuşmuş gibi Keşşaf'ı Kedileş'in pençelerinden kurtarmak için kanatlanıp uçtu. O an, şu an, şimdiki zaman. Kara kuşun çengel gagası göz oymakta usta. Sivri pençeleri kafatasların ı delecek kadar hınçlı.

Oda o an, şu an kırmızı.

V

Tanrı bizi istediği için mi yarattı; yoksa yaratmak zorunda olduğu için mi?

Maria sokak kapısını endişeyle aralıyor, elinde çantası, içinde neyi varsa. Eve geldiği gün yanında olan o çanta. Sahte deriden, siyah. Bunca yıldır biriktirdiği sessizlikten daha büyük bir sessizlikle ve bunca yıldır biriktirdiği korkaklıktan daha büyük bir korkaklıkla heybetli bedeninin sadece üst kısmını dışarı uzatarak ve gözlerini derin derin kısarak çevreyi kolaçan ediyor. Evden çıktığını görecek kimse olmadığından emin olunca usulca eşiğe basıyor ve ayağına çarpan şeyin ne olduğunu anlayamadan tiz bir çığlık atıyor. Gözlerini dehşetle yere çevirirken bir yandan da içinde zor zapt ettiği ikinci çığlığı önlemek için ağzını eliyle kapatıyor. Yerde, eşikte, uzun bedeniyle, bir yılan gibi kıvrılmış, kıvrılmış, kıvrılmış kalmış o genç adam, dünkü adam, fotoğraf albümünü alan ve kısık ve nazik bir sesle tedirgin tedirgin konuşan o adam yatıyor. Sanki uyuyor. Sanki ölüyor. Evet ölüyor.

Bir kâbusun iki ucu. Bir uçta Madam Arthur Bey'in yatak odasındaki kana bulanmış nefessiz bedeni; diğeri bu yılan adamın kapının eşiğine kıvrılmış, belli belirsiz soluyan ve kim bilir gelecekte nelere mal olacak olan tehditkâr varlığı.

Maria bir an duraklıyor. Sağ ayağını yükseğe kaldırsa, yılan adamın bedeninin üzerinden aşırsa, toprağa bassa, sonra sol ayağını çekse, onu da yılan adamın bedeninin üzerinden aşırıp toprağa değdirse, sonrası kolay. Koşar adım bahçeyi geçer, sokağa çıkar, bir taksiye biner, şoföre hiç parası olmadığını söyler, ama onu tren istasyonuna götürürse orada para bulabileceğini anlatır, taksici ikna olmazsa o arabadan iner bir diğerine, olmazsa bir diğerine, olmazsa bir diğerine, bir diğerine, bir diğerine biner. Ne yapıp edip istasyona gider. İstasyona, tren yoluna, raylara, raylara bakmaya. Birbirine eklenerek tüm dünyayı dolaşan o büyülü enerjiden güç almaya gider. Savaş sırasında kaçanları, yakalananları, ölecek olanları, öldürecek olanları hep trenler-

le taşıdılar. Tren ağırlığını umursamadan tüm yükleri taşıyabilir. Anlamını umursamadan her şeyi, her yerden her yere götürebilir. Tren suçu sever. Suçu gizler. İstasyondan gizlice bir trene biner. Bunu daha önce de yaptı. Ülkesinden bir vagonun yükleri arasına gizlenerek kaçtı. Şimdi de bu ülkeden kaçar. Hayatın kaçmayı, devamlı kaçmayı öğrettiği insanlar en huzurlu rüyalarını metruk vagonlarda görürler.

Maria kapıda duruyor. Duruyor. Hiç durmaması gerekirken duruveriyor. Gitmesi gerekirken sanki gitmese, kalsa, olacakları göze alsa, bir kez olsun, bir kez olsun kaçmasa. Ne olur?

Sivri gagasını omzuna geçirmiş siyah bir kuş çığlık çığlığa bağırıyor:

"Ah Maria," diyor, "ah dilsiz Maria. Savaş alanlarında yanındaki yaralıya yardım etmeye çalışan askerlerin yaralıdan önce öldüğünü bilmez misin? Sen ki savaşların çocuk oyunu gibi neşeyle sürdürüldüğü, kinin düşmanlığın sihirli halkalar gibi çıkmamacasına iç içe geçirildiği bir coğrafyada büyüdün. Sen ki ölü bedenler yığınının altında can çekişen yaralıların kaderlerine terk edilmesi gerektiğini genç yaşta öğrendin. Düşmanın tehdidi karşısında oyalanmak intihardır Maria. Sen, sen, sen, o kadar savaşın içinden sağ salim çıkabilen sen, ölülerini vakur bir acıyla toprağa bile gömmeden evinin önünde, içinde, mutfağında, yatağında çürümeye terk edip, kapıyı çekip çıkabilen ve arkasına dönüp bakmadan uzaklara, uzaklara, çok uzaklara, komşu bir ülkenin çok uzak dünyasına kaçabilen sen, şimdi neden kapıyı çekip eşiğin önündeki adamın üzerinden atlayıp gitmiyorsun? Kaçmıyorsun? Basiretini bağlayan ne? Geçmişin mi... geleceğin mi?"

Geçmiş ve gelecek matruşkalar gibi birbirlerinin içinden çıkarlar. Birbirlerinin içine girerler. Geçmişin içinde gelecek, geleceğin içinde geçmiş; dün ve yarın iç içe geçmiş. Dünü bin bir şekilde yorumlayabilir insan. Yarını da bin bir şekilde hayal edebilir. Ama ya bugün; göbeği düne bağlı olan ve damarlarında yarının kanı akan bugün? Gözün kendi bedenini asla başkalarının gördüğü gibi göremeyişi, kulağın kendi sesini başkalarının duyduğu gibi duyamayışı nasıl eksik bırakırsa insanı, dünle yarın arasında gidip gelen sağduyu da o anı yakalayamaz ve bunun

bedelini düne ve yarına ödetir, Maria da bu anı yakalayamadığı için, o da bu anı düşünmeden dünlerden yarınlara, yarınlardan dünlere atladığı ve tarih sahnesinde şuursuz küçük bir kız gibi seksek oynadığı ve yersiz yere, zamansız ve ziyadesiyle duygulandığı için bir bedel ödeyecek. Bir gün, mutlaka, ödeyecek.

Bu Kara Yalı, önünde kıvrık yarı ölü insanlar bulmaya alışık bu Kara Yalı, zaman içinde kendine benzersiz hikâyeler toplayan, katlanılması güç kaderlere mekân olan bu kapkara yalı, artık yeni bir hikâyenin eşiğinde. Yeni hikâye yarın. Ve yeni hikâyeyi yazan dün. Ve şimdi, şimdi, şimdi yalının bugünü. Zaman nasıl da saldırgan. Zaman nasıl da kaygan. Her şey aynı anda olup bitiyor sanki...

Maria kapıda duruyor ve çığlığını yutuyor, ayaklarının dibindeki yılan bedene bakıyor. Savaş girdabında dipçiklerin ucunda dürtüle dürtüle kaybolup giden ve muhtemelen çoktan toprak olup çürüyen büyük oğlu yaşasaydı bu adamla aynı yaşta olacaktı. Köy meydanında kucağında küçük torunuyla kurşuna dizilen babası yaşasaydı o da bugün Madam Arthur Bey'le aynı yaşlardaydı. Orada öylece duruyor ve bir süre bu insanların aynı zaman diliminde bambaşka hayatlar yaşamasının ne anlama geldiğini düşünüyor. Bir zamanlar o adamla sevişmiş olduğunu bir hatırlıyor, bir unutuyor. Ona okulda her şeyin bir anlamı olduğunu anlatmışlardı. Okulda zihnine neden sonuç zincirini germişlerdi. Onu okulda mantık çeşmesinden akan suyla vaftiz etmişlerdi. Ona okulda hayatta karşılığını hiç bulamadığı bir sürü şey öğretmişlerdi. Duruyor, öylece duruyor ve tüm bunları düşünüyor. Kim olduğunu düşünüyor. Dehşete kapılmadan. Hayatın öğretilenlerden ne kadar farklı olduğunu düşünüyor. O sırada yoldan içinde hâlâ ışıkları yanan ve uykulu üç beş yolcuyu, uykulu üç beş fakir yolcuyu, vardiyalı işlerine ya da işlerinden evlerine taşıyan bir belediye otobüsü geçiyor. Demir bir kafes içinde, o bin yılın yorgunluğunu ve umarsızlığını taşıyan otobüse bakarak hayatın sadece ona, sadece onun ülkesinde yaşayanlara değil, aslında herkese çok adaletsiz davrandığını düşünüyor. Yukarıdaki ölüyü, ayaklarının dibindeki külçe gibi bedeni düşüneceğine, otobüstekileri düşünüyor. İşçi olmayı düşünüyor. Çiftçi olmayı. Toprağın kokusunu düşünüyor. Başakların rengini. Bir ağacın kalın sert

kabuğuna dokunduğunu düşünüyor. Ayaklarını nehrin buz gibi akan suyunda yıkadığını düşünüyor. Suya eğildiğini ve suyun havuz yaptığı küçücük çukura yansıyan yüzünün dalgalı güzelliğini düşünüyor. Gözlerinde bir yanıp bir sönen ışıkları düşünüyor. Madam Arthur Bey'le seviştiği zamanları. Arkadan ona sarılışını. Eteklerini sıyırıp kucağına alışını. Sarı uzun başakların arasını düşünüyor. Sarı uzun saç örgülerini açışını. Sırtüstü yerde yatışını. Uzun, beyaz, bembeyaz ve ince ipince bacaklarını o güzel adamın, o bir zamanlar güzel olan kadınadamın beline sarışını ve onu kendine çekişini. Derin derin iç çekişini. Düşünüyor. Düşünüyor. Düşünüyor. Sonra denize bakıyor. Balığa çıkan adamları düşünüyor. Bu ülkenin, sevdikleri kızlarla hiçbir zaman doya doya sevişemeyen, aslında hiçbir zaman, hiç kimseyle, parasını ödedikleri kadınlarla bile doya doya sevişemeyen genç erkeklerini düşünüyor. Sonra bacakları küçücük bir kızken de, genç kızken de, evlendiklerinde de ve ölürken bile sıkı sıkı kapalı kadınlarını, onların doğru dürüst tutkuyla sevişmeden geçip gidiveren kupkuru hayatlarını. Bir zamanlar seviştiği adamı düşünüyor. O tuhaf adamı. Ondan doğurduğu ve sonra terk edip ülkesine gittiği kızını ve oğlunu düşünüyor. Kızının bugün kimlerle seviştiğini düşünüyor. Oğlunun kimlerle seviştiğini. Ve sevişmenin aslında ne anlama geldiğini düşünüyor. Ve doğurmanın. Çoğalmanın. Terk etmenin. Çoğalmak için mi sevişir insan, yoksa onaylanmak için mi? Haz nasıl bir tuzaktır?

O hazzın kaynağını düşünüyor. Şu yoksul insanlar, acı çeken, aç insanlar, yaralı insanlar, tutsaklar, sığınmacılar, ölmek üzere olanlar, hapishanelerde, savaş alanlarında, çöplüklerde, cehennemde yaşayanlar bile... sevişmekteler. Çoğalmakta ve hazla bağlarını hep ama hep korumaktalar. Ah Maria, dilsiz Maria, kayıp Olga, düşünüyor, her şeyi düşünüyor ama düşünceleri hiçbir yere varmıyor. O yine de durmaksızın düşünüyor. Sabah ayazını düşünüyor. Tuzlu ıslaklığı ve sabah çiyini düşünüyor. Derin bir nefes alıyor. Sonra çantasını elinden yere bırakıyor. Eğiliyor. Ölüm uykusundaki Olcayto'yu kollarının altından kavrayıp, koca bedenini şefkatle kendi güçlü bedenine yaslayarak onu geri geri sürükleyerek içeri, yalıdan içeri, kapıdan içeri, hayatından içeri taşıyor. Her şeyi içeri taşıyor.

Olcayto, Maria onu koltukaltlarından tutup sürüklerken gözlerini açıyor. Bir zamanlar güneşin altında buğday tarlalarında elinde orakla ekin biçen ve sırtında kendi ağırlığınca çuvallar taşıyarak tepeler aşan ve kocaman memelerinde her yıl yeni bir bebek taşıyan ve tarlaları yandığında, evleri yıkıldığında, çocukları teker teker dipçiklerin ucunda dürtüle dürtüle gözden kaybolduğunda ve oğulları yaşındaki askerlerin altında nefessiz kaldığında bir damla bile gözyaşı dökmeyen ve kadere ve zamana kafa tutan inatçı kadının gözlerinin içine bakıyor. Ve şöyle diyor:

"Maria, şimdi o vanilyalı kurabiyelerden yiyebilirim."

Maria cevap anlamına gelebilecek hiçbir ifade taşımayan bakışlarla derin derin nefesler alarak ve adımlarını yere her zamanki gibi sağlam basarak Olcayto'nun ağırlaştıkça ağırlaşan bedenini içeri sürüklemeye devam ediyor. Uzun kıvrık koridorlar boyunca dolana dolana, kalın bir yılan gibi gerisin geriye akıyorlar yalıdan içeri. İçeri. İçeri.

Salona geldiklerinde Maria güçlü kollarıyla bir çuvalı kucaklarcasına Olcayto'yu koltukaltlarından kaldırıp geniş ve yumuşak kadife koltuğun üzerine yatırıyor. Ve ondan hiç umulmayacak bir hareket yapıyor. Kıvırcık gür saçlarını büyük ellerinin kalın küt parmaklarıyla okşuyor. Bir anne gibi. Sonra mutfağa gidiyor. Çay için su ısıtıyor. Vanilyalı kurabiyeleri sakladığı kavanozun ağzını açıyor. Mutfak mis gibi vanilya kokuyor. Onları çiçekli porselen bir tabağa özenle yerleştiriyor. Tabağı ve çay fincanını büyük gümüş tepsiye koyuyor. Bir hastabakıcı gibi şefkatle ve sabırla kamburuna rağmen dimdik yürüyerek salona geliyor. Olcayto koltukta bıraktığı şekilde, hâlâ upuzun yatıyor. Ellerini göğsünde kavuşturmuş ve gözlerini tavana dikmiş. Maria "r'lerin üzerine basarak ve heceleri yanlış ama duygulu, çok duygulu, vurgulayarak:

"Buyur, vanilyalı kurabiye ve çay" diyor.

Evet Maria konuşuyor. Dilsiz Maria, Olcayto'yla konuşuyor!

Olcayto küçük bir çocuk gibi. Koltukta sırtüstü yatıyor. Gözleri kapalı. Elleri hâlâ karnının üzerinde, üst üste. Soluğu derin. Her soluk alışında göğüs kafesi huzurla yükselip, huzurla iniyor. Maria, Madam Arthur Bey'in oturduğu koltuğa oturmuş, pence-

reden dışarı bakıyor. Madam Arthur Bey'in artık oturmayacağı o koltuğa oturmuş. Madam Arthur Bey'in artık bakmayacağı pencereden bakıyor. Dışarı.

Maria, Madam Arthur Bey'in yukarıda yatağında yüzü kanlar içinde yattığını henüz ona söylemedi. Olcayto da ona Madam Arthur Bey'i sormadı. Henüz sormadı.

"Madam Arthur Bey nerede?"

Kim bilir nerede. Ölümden sonra hayat varsa orada. Yoksa o da yok. Hiç artık. Madam Arthur Bey artık hiç. Maria'ya okulda öyle öğrettiler. Yaşam heptir, ölüm hiç. Tanrı yoktur, şeytan hiç. Madam Arthur Bey hem tanrı, hem şeytan; o yüzden artık hiç, hiç, hiç. Peki, hayat Maria'ya ne öğretti? Okuldakileri onayladı mı hayat Maria?

Hayır, hayat ona okulda öğretilen ne varsa aksini öğretti. Kitaplara yazılan her şey sayfalardan yerlere döküldü. Ayaklar altında ezildi. Yitti.

Maria o bahtsız ülkelerden birinden geldi. Otobüsle. Yeşili vahşi, denizi vahşi, uçurumları vahşi, dağları vahşi kıyılardan bir yılan gibi süzülerek gelen o binlerce otobüsten birinden indi. Sur dibinde. Bir otelde kaldı belki, belki de doğrudan pazar yerine gitti. Valizinde neler vardı? Porselen tabaklar? Battaniyeler? Hiç kitap yok muydu valizinde? İçinde gelecekle ilgili muhteşem ideallerin onların ırkından olmayanların sökemedikleri alfabenin harfleriyle satır satır dizildiği o kitaplardan, yok muydu? Ülken seni buraya yapayalnız mı gönderdi? Yapayalnız ve korunmasız ve ölüme belki de? O ülkede yaşlı kadınlar kızlarını, ergenlikten yeni çıkmış torunlarını iki yanaklarından öperek otobüslere bindiriyorlar komşu ülkeye orospuluğa gitsinler diye. Sonra banka hesaplarına yığınla para yatıyor. Paraları çekip küçük kızlarına ve küçük torunlarına süt ve elbise alıyorlar. Ah o kadınlar! Kimileri bir zamanlar öğretmendi. Sonra, sonra çocuklara öğrettikleri her şeyi sobalarda yaktılar. Tüm idealler sadece bir kış, sadece tek bir kış ısıtmaya yetti tek göz odalarını. Bir zamanların kahramanlarının yıkılıp parçalanan bronz heykellerini o ateşlerde erittiler. Bir kış da o ısıttı tek göz odalarını. Sıcacık tek göz odalarda uyunan uykular, görülen rüyalar, hepsi kâbustular. Kâbuslardan kaçanlar yıllarca gözlerini kırpmadılar. O tuzaktan kurtulduklarını sa-

nırken, başka tuzaklara düştüler. İnsanlar artık in yerine kapanı ev belleyen vahşi hayvanlar gibi, ürkek, inançsız ve umarsız bir hayatın yükünü genetik bir mirasmışçasına nesillerden nesillere aktarmakla yükümlüler. İnsan için değil, insana rağmen kurulan sistemlerin kıskacıyla delik deşik olmuş hayatlarda artık geleceğe dair bir umut yok. Olsa olsa hayaller var. Olduğundan başka biri olma hayalleri. Bambaşka biri olma hayalleri...

Olcayto'nun gözleri kapalı ama uyumuyor. Madam Arthur Bey yukarıda, gözleri açık. Tavana, sanki bakıyor. Ah ölüler. Ölüm anında hangi kapılardan geçerler?

Madam Arthur Bey belki de ölüm anında bir rüya görüyordu. Rüyasında çatal dilli bir yılan. Dilinin her çatalı farklı şey söylüyordu. Ak mı, kara mı çatal dilli yılan? Çatalın biri ak diyordu, diğeri yalan.

Maria pencereden dışarı bakıyor. Madam Arthur Bey'in baktığı pencereden. Madam Arthur Bey'in bakışlarıyla. Ve onun gördüklerini görmüyor. Denize bakıyor, başak tarlası görüyor. Gemilere bakıyor, tanklar görüyor. Otobüslere bakıyor, otobüslerde tutsaklar. Üzerleri çırılçıplak. Zincirlerle ayak bileklerinden birbirine bağlanmış. Martılara bakıyor, hepsi birer asker olmuş. Kanatları havan topu. Pençeleri el bombası. Gagaları kan kırmızı. Dipçik dipçik oluyor hayat pencerenin önünde. Ve Maria Madam Arthur Bey'in koltuğunda oturup bir film seyreder gibi seyrediyor hepsini. Başrolde hep kendisi.

"Madam Arthur Bey nerede Maria? Madam Arthur Bey uyuyor mu hâlâ?

"Yukarıda. Öldü."

Olcayto yattığı yerden yaylı bir kukla gibi kalkıyor. Sağ elini sanki aklının başından uçup gitmesini önlemek ister gibi kıvırcık saçlarının üzerine bastırıyor. Boynunu ileri doğru uzatıyor, çenesini öne çıkartıyor ve gözlerini faltaşı gibi açıp Maria'ya bakıyor. Maria'nın gözleri pencereden dışarıya dikili, ona bakmadan tekrarlıyor.

"Yukarıda. Öldü."

Demek biri daha öldü. Olcayto babasının ve annesinin ölümlerini düşünüyor. Demek Madam Arthur Bey de onlar gibi mezara girecek. Babası gibi toprağa gömülecek.

Her ay başka bir cezaevinde ziyarete giderlerdi babasını. Her ayın son cuması. Babasının temiz çamaşırları, babasının Birinci sigaraları, babasının kitapları özenle yerleştirilirdi kahverengi valizin içine. Sonra annesinin elini sıkı sıkı tutardı; birlikte sokaklardan geçer, kestirme yollar aşar, çalıların paçalarına takılmasına aldırmaz, bir tepeye tırmanır, kasabanın hemen dışından geçen otoyolun kenarında egzoz dumanlarını soluya soluya derin sabırsız nefesler alarak beklemeye başlarlardı. Otobüs. Bir otobüs beklerlerdi. Şehre giden bir otobüs. Dururdu sonunda şehre giden bir otobüs. Buldukları boş koltuğa otururlardı. O annesinin kucağında. Kusardı. Yol boyunca kusardı. Otobüsün içi sigara ve kusmuk kokardı. Yol kenarında yüksek ağaçlar, fabrikalar, küçük köyler, büyük köyler, çeşmeler, bazen tren yolu, bazen deniz, bazen nehir ve bazen de tarlalar vardı. İlkbaharsa gelincik ve papatya, yazsa sapsarı otlar, kışsa belki kar belki çamur, sonbaharda kızıl kahve turuncu yapraklar. Her mevsim ekili rengârenk tarlalar. Mevsimler otobüsün camından geçip giderdi. Olcayto da annesinin kucağında mevsimlerin içinden otobüslerle geçip giderdi. Yol iki saat sürerdi. Şehre varınca denizin kenarındaki büyük otogarda inerlerdi. Annesi ağladı ağlayacak, otobüs yazıhanelerine girip çıkardı, kim bilir o ay o şehirden hangi şehre giden bir otobüs arardı. Olcayto annesinin elini tutarak otogarda oradan oraya sürüklenirken iskeleye yanaşıp iskeleden ayrılan ve içinde arabalar taşıyan karnı boş koca gemilere hayranlıkla bakardı.

"Babam nerede anne?"

"Baban Edirne'de, baban İzmir'de, baban Çanakkale'de, baban Ankara'da, baban Eskişehir'de, baban Sivas'ta, baban Trabzon'da, baban cehennemin dibinde canım oğlum."

Bir gün, bir cuma, o uğursuz cuma, evden çıkarlarken yanlarına valiz almadılar. Annesi ağlıyordu. Ve elini sıkı, sıkı, çok sıkı tutuyordu. Yine bir otobüse bindiler. Yine annesinin kucağında oturdu ve kustu. Yine deniz kenarındaki kalabalık otogarda otobüsten indiler. Ama bu kez, ilk kez, başka bir otobüse binmediler. Yoldan bir taksi çevirdiler. 1956 model bir Chevrolet. Yuvarlık hatları, kocaman aynaları olan, tombul ağır bir hayvan gibi yol alan, koltukları deri, koltukları delik deşik, taksimetresi

dışarıda ve bozuk, motoru asabi, şoförü kayıtsız. Ağlayan kadına, suskun oğlan çocuğuna, gitmesi için verilen adrese. Hepsine kayıtsız. Dudaklarının arasında filtresiz bir sigara izmariti. Dikiz aynasında sallanıp duran bir ayetelkürsi. Taksi, denize sırtını döndü ve homurdanarak tepelere tırmandı. Dört yanı mezarlık bir semtin ortasında indiler taksiden. Mezarlığın bin bir kapısının birinden içeri girdiler. Eski ve yeni, güzel ve çirkin, bakımlı ve bakımsız, büyük ve küçük, büyülü ve sıradan binlerce mezarın arasından akıp taze kapanmış bir tanesinin önünde çaresiz ve yapayalnız ve yapayalnız ve yapayalnız durdular. Annesi hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Olcayto korkuyordu, çok korkuyordu.

Omzunda dişlerini tenine batıran bir kuş vardı ve ona şöyle diyordu: "Mezar denilen işte budur Olcayto. İnsanları öldükten sonra beyaz kefen bezine sarar ve toprağa derin bir çukur açıp gömerler. Önce toprak yüksek bir tümsek halinde örter çukuru. Sonra, korkma Olcayto, mezar çöker. Ölü çürür. Aylar geçer. Yağmurlar yağar. Mezar biraz daha çöker. Ölü biraz daha çürür. Arada mezar iyice çöksün diye sularlar toprağı. Mezar iyice çöker. Sonra mezar iyice çöktükten, ölü iyice çürüdükten sonra mezar taşı yapılır. O zamana kadar mezarın başında üzerinde numaralar yazılı bir tahta parçası durur. İnsanlar kendi ölüleri başkalarının ölüleriyle karışmasın isterler. Mezar yapıldıktan sonra dikilen taşın üzerine ölünün adı soyadı doğum ve ölüm tarihleri yazılır. Misal baban:

"Ruhat Ran. 1958-1991".

Hapiste ölmüş bir babanın mezar taşıyla baş başa bırakılan küçük bir oğlan neyin yasını tutar? Neden korkar? Hayatı nasıl bir şey olarak hayal eder? Ve en önemlisi nasıl bir hayat yaşar?

Olcayto devrimciliğe, kendini öldüren deli bir annenin anneliğe ihanetine, ölen oğluna, onu öldürenlere, geçmişe ve geleceğe ve yaşadığı her güne, aldığı her nefese, gördüğü her rüyaya, duyduğu her sese lanetler okuyan yaşlı babaannenin ilaç ve toz kokan kasvetli evinde yapayalnız bir çocuk olarak büyüdü.

Yalnızlık insanı olgunlaştırır. Eğer etrafınızdaki herkes bencilse ve etrafınızdaki herkes sizin için kendi hayatını feda ettiğini söyleye söyleye, her şeyi sizin için değil kendi için yaptığını inkâr ederse ve siz de dinlediği, okuduğu müthiş masallar-

la vicdanı mühürlenmiş bir çocuksanız, kimseye kızamazsınız. Herkesi anlarsınız. Anlamak affetmektir. Siz anlayıp affedersiniz, onlar anlamadıkları için hep kinlenir. Affınız bile kinlendirir birilerini. Düşmanı çok bir derviş olursunuz. Dervişliğiniz diken olur düşmanı kanatır durur. Kanı gördükçe üzülürsünüz. Siz üzüldükçe dikeniniz sivrileşir. Yapayalnız kalırsınız. Anlayışlı ve üzgün ve yalnız, yapayalnız. Simsiyah bir yalnızlıkta boğulur gider hüznünüz.

Olcayto yalnızlığı sever. Maria. Maria da belli ki çok yalnız. Hele artık iyice yalnız. Yukarıda bir ölü. Aşağıda varlık nedeni meçhul bir ziyaretçi. Kapısını kimsenin çalmadığı bu evde, kim bilir kimden saklanan Maria ve kim bilir kimden saklanan Madam Arthur Bey'in ölüsü ve kim bilir neden burada olan Olcayto'nun varlığı bir arada. Belki de Kara Yalı tıpkı yıllar önceki gibi, yeni sırlara ve suçlara gebe.

Maria oturduğu koltuktan kalkıp salondan çıkıyor. Olcayto da arkasından. Ahşap merdivenleri birlikte tırmanıyorlar. Tüm hayat ayaklarının altında gıcırdıyor. Sessizliğin içinde tahtaların gıcırtısı küçük derin delikler açıyor. Üst kata vardıklarında, Maria bir sarayın görkemli kapısını açar gibi ve bir kralın muhterem huzuruna çıkar gibi, yatak odasının kapısının iki kanadını, sanki birden, sanki kartal kanadını açmış gibi, öyle bir ihtişam ve kendine güvenle açıyor ki, Madam Arthur Bey'in artık kanı akmayan ve kapalı perdeden sızan gün ışığının altında pırıl pırıl parlayan yarasıyla kıymetli bir mücevher gibi sırtüstü yattığı yatağının yanına yaklaşırken, Olcayto ne bir korku duyuyor ne endişe. Tuhaf bir heyecan belki, hepsi o kadar.

Madam Arthur Bey'in gözleri açık. Üzeri eski ama hâlâ yumuşak kahverengi bir battaniyeyle boğazına kadar örtülmüş. Gökyüzünün derinliklerine dalmış gibi bakan ölü gözleri tavanın ahşabına dikili.

Olcayto ona bakarken bir an ürperiyor ve o an elindeki torbanın ağırlığını hissediyor. Hangi arada onu yanına aldığını, yukarıya çıkardığını anımsamıyor. Ama torba elinde ve fotoğraf albümü de... içinde.

Maria henüz fotoğrafları görmedi mi? Görecek mi? Görmeli mi? Yoksa çoktan gördü mü? Olcayto'nun şu anda ölüyü, kati-

li ve kendini değil de Maria'yı düşünmüş olması çok tuhaf. Oysa Maria sadece evdeki hizmetçi.

Kara Yalı'nın üst katındaki yatak odasında üç kişiler. Biri ölü. Diğer ikisi belki suçlu. Belki üçü de suçlu. Belki bir dördüncü?

Sahi Madam Arthur Bey'i kim öldürdü? Maria mı? Dün gece? Maria'nın üzerine saldırdı belki Madam Arthur Bey. Bir an kadın değil, adam olmak istedi. Bir kadınla sevişmek istedi. Yıllar sonra. Yeniden. Maria bağırdı. Dilsiz Maria boş bulunup bağırdı. Madam Arthur Bey onun dilsiz olmadığını anladı. Belki onu tanıdı. O an, bağırınca tanıdı. Maria da onu tanıdı. Ve tanır tanımaz eline geçirdiği sert bir şeyle kafasına vurdu, vurdu, vurdu. Madam Arthur Bey'in onca tehlikeyi atlatmış kıymetli canı bir haz fırtınasının ortasında yok oldu. Ateşi söndü. Nefesi tükendi. Sonra Maria onu yatağa sırtüstü yatırdı. Kafasından akan kanı seyretti, seyretti, seyretti. Sonra aşağıya indi. Mutfağa gitti. Kendisine çay yaptı. Sonra salona geçti. Işıkları söndürdü. Karanlığa saklanıp Madam Arthur Bey'in hep oturduğu berjer koltuğa oturdu. Çayı aslan ayaklı yuvarlak ceviz sehpaya koydu. Bir sigara yaktı. Pencereden dışarıyı seyretti. Seyretti. Seyretti.

Sonra Olcayto'nun geldiğini gördü. Karşı kaldırımda durduğunu. Eve baktığını. Sonra eve yaklaştığını. Yerden bir taş aldığını ve yukarıya, üst kattaki yatak odasının penceresine attığını gördü. Sonra düştüğünü gördü. Yere yığıldığını. İçinde albüm olan poşetin ayağının dibine düştüğünü gördü. O an yine hatırladı. Bir zamanlar, o zamanlar, çok eski zamanlardan bir zaman Madam Arthur Bey'le seviştiğini ve ondan bir kız çocuk doğurduğunu hatırladı. O çocuğu terk ettiğini hatırladı. Ve belki o an, bir an ağladı.

Olcayto düşüncelerini okur korkusuyla Maria'ya bakmaktan çekiniyor. Gözlerini yatakta upuzun yatan Madam Arthur Bey'in üzerine dikiyor, öylece duruyor. Maria, akıllı bir kadın, onun aklından geçenleri sezdi. Ama sanki onun bilmediği bir şey biliyor. Belki kocaman kanatlarında iki yaralı kadın taşıyan bir falcı uçarak girmiştir camdan içeri. Maria onları görmüştür belki. Görmüş ve susmuştur. Hâlâ susuyordur. Dilsiz Maria, dili çatallı Maria. Olcayto bu suskunluğun anlamını çözemiyor. Şimdi Maria ona şöyle dese:

"Onu sen öldürdün delikanlı. Camdan attığın kaldırım taşıyla. Başını yardın. Katil sensin" dese, buna inanmaz. İnanamaz. Çünkü o cama tek bir taş attı ve o taş fazla yükselemeden gerisin geriye yere düştü. Yere. Ayaklarının dibine. Hatta ayağının üstüne. Ayak başparmağı hâlâ sızlıyor. Taş ayağına düşünce sendeledi ve yere kapaklandı. Düştüğü yerde, taş gibi, ağırlaşmış gibi, kaya gibi, hep ama hep ezelden beri oradaymış ve ebediyen orada kalacakmış gibi, yattı. Yüzükoyun. Kalkmak istemedi. Yukarıya tekrar taş atmak. Madam Arthur Bey'i uyandırmak. Maria'yı uyandırmak. Tüm mahalleyi, tüm ülkeyi uyandırmak ve "Katili buldum! Kalkın! Hepiniz kalkın! Katili buldum. Bugüne kadar öldürülmüş tüm faili meçhullerin katili burada, yatağında, uyuyor! Kalk Madam Arthur Bey! Kalk ve halkınla yüzleş. Katil!" diye bağırmak istemedi. Tam aksine yerin dibine girmek istedi. Toprağa karışmak, solucanların, kara kabuklu böceklerin, kurtçukların ve köstebeklerin ve farelerin ve yılanların, çatal dilli yılanların peşine takılıp yumuşacık ve küçücük bir böcek gibi toprağın altına sızmak istedi.

O ana kadar annesi olan o kadın, o an ne demişti mezarın başında?

"Olcayto, öğren, ölüleri toprağın altında kurtlar ve böcekler ve bilumum haşerat yer. Bitirir. Ölüler toprağın altında tükenirler canım oğlum. Baban da artık tükendi. Yok. Sadece bir yığın kemik ve bir tutam saç ve irin ve kan ve sidik içinde öldürüp attılar babanı o çukura. Biz gelmeden de kapatmışlar üzerini sıkı sıkı toprakla. Ne güzel, değil mi? Huzur içinde uyusun, zavallı kocam. Halkı için öldü gitti. Ne mutlu ona. Yaşamak, inadına, yaşamak. Mezarın üzerine uzanmak ister misin oğlum. Toprağa sıcak sıcak. Yatmak ister misin babanın kucağına Olcayto?"

"Eve gidelim anne."

"Ben senin annen değilim ki oğlum."

Susarak anlaşan insanlar birlikte her şeyi yapabilirler. İyi ve kötü olan her şeyi. Ve dengeli ve tehlikeli olan her şeyi de. Odada cesedin başında ayakta dururken ve Maria'nın Madam Arthur Bey'in üzerini o yumuşacık battaniye ile kapatışını seyrederken, tuhaftır, Olcayto içinde bir rahatlama hissediyor. Evden buraya elinde bir albüm dolusu fotoğrafla, gece yarısı koşa koşa

gelmesinin nedeni ne? Madam Arthur Bey'e fotoğrafların hesabını sormak mı? Yoksa onu öldürmek mi? Babasını öldürenleri öldürürmüşçesine?

O iyi kalpli çocuk nasıl oldu da içinde, derinlerinde, en derinlerinde intikam böceğini emzirdi? Hangi sütle? Ah çocuklar! Annelerinin söylediği her şeye çabucak inanırlar. Babası toprağın altında çürümekte olan bir oğlan çocuğu, bütün gece mezarlıkta annesiyle birlikte mezarı kazarsa ve çürümekte olan cesedi annesi kollarına aldığında korkudan altına yaparsa, polisler onları bulduğunda tabii ki tek kelime konuşamaz. Babaannesine teslim edildiğinde de konuşmaz. Annesinin akıl hastanesinde kendisini astığını duyduğunda da tek kelime etmez. Yıllarca susar. Susar. Susar. O kadının annesi olmadığına inanmaz.

O yüzden dilsiz Maria konuştuğunda şaşırmadı. Susmaktan vazgeçtiği bir gün vardır herkesin. Sonsuza kadar susmak, ölülere mahsus.

Gün yavaş yavaş ağarmaya başlıyor. Madam Arthur Bey'in yatak odası gün ışırken kuş sesleriyle doluyor. Yalının önünden geçen arabalar çoğalıyor. Bir kadın çaresiz yakarışlarla kayıp kedisini arıyor. Uzaktaki okulun bahçesinden çocuk sesleri gelmeye başladı. Dışarıda hayat en olağan haliyle devam ederken Maria ve Olcayto, Kara Yalı'nın içinde ürkütücü bir oyunun eşiğinde. Madam Arthur Bey ceviz yatağında karakırmızı kan pıhtısı maskesiyle ölü ve görkemli bir kadın gibi yatarken, onlar yatağın ayakucunda yan yana yere oturmuş, albümdeki fotoğraflara bakıyorlar. Tek tek.

Maria hiç de şaşırmış görünmüyor. Oysa fotoğrafları ilk kez gördü. Olcayto sanki kendi küçüklük albümünü gösteriyormuş gibi, sanki o fotoğrafların çekilmesinden o sorumluymuş gibi, her birini tek tek albümden çıkarıp özenle Maria'nın kucağına koyuyor. Maria hepsini uzun uzun inceliyor. Fotoğraflara bakıp suçu ve suçluyu bulabilecekmiş gibi. İpuçlarının peşindeymiş gibi. Derin bir anlamın izinde pürdikkat her detaya uzun uzun bakıyor. Aslında o fotoğraflarda kendini arıyor. Maria fotoğraflara bakarken, Olcayto da onu seyrediyor. Çıkık elmacık kemiklerinin üzerindeki pembeliğe, küçük ve yassı burnundan ağır ağır nefes alıp verişine, seyrek sarı kirpikli gözlerini kısışı-

na ve küçük ağzının etrafını çevreleyen rengi solmuş incecik dudaklarını dişleriyle ısırışına bir anlam yüklemeye çalışıyor. Bir kadın, gördüğü bu dehşet fotoğraflarına nasıl bu kadar soğukkanlı bakabilir? Nasıl?

Hayatında bugüne kadar sadece iki kadın tanıdı. Yakından. Annesi ve babaannesi. İkisi de cesetler karşısında dayanıksızdılar. Çok dayanıksız. Kocasının mezarını elleriyle kazıp açan annesi bunu aklının son enerjisiyle yapmıştı. Oysa ne cesaret isteyen bir işti kalkıştığı.

"Onlar mı gömdüler! Tamam ben çıkarabilirim onu geri. Onlar mı öldürdüler! Tamam, ben diriltirim. Bunu yapabilirim."

Annesinin cesaretine hayran kalmıştı. Babasını toprağın derinliklerinden çıkarıp ona geri verecek olan muhteşem kadına canla başla yardım etmişti. Küçük parmaklarıyla toprağı eşeleyip avuçlarıyla dışarı ata ata annesinin hızını arttırma umuduyla nasıl da kazmıştı mezarı. Elleriyle. İkisi de elleriyle kazmışlardı mezarı. Sanıyordu ki, babası aşağıda onları bekliyor. Kurtarılmayı bekliyor. Dışarı çıkarılmayı bekliyor. Ve dirilmeyi bekliyor.

Toprak hırıldıyor: "Ölülerin bir daha asla dirilmeyeceğini kimse söylemedi mi bu çocuğa! Peki ya bu kadın, bu kadın da mı bilmiyor yarı çürümüş bir kocanın böcekler ve kurtçuklar ve leş gibi kokularla kuşatılmış bedeni bir daha sevişemez? Ne yapmaya çalışıyor bu kadın? Neden özür dileyerek mezarın başında soyunuyor ve ölmüş ve çürümüş ve kokuşmuş kocasına olmayacak aşklar vaat ediyor?"

Maria, Olcayto'yla birlikte fotoğraflara bakıyor. Sezdiği suçların fotoğrafları bunlar. Madam Arthur Bey'in gözlerine her baktığında gördüğü o suçluluk duygusunun, o korkunun fotoğrafları. Herkesi öldüren bir adam. Herkesi öldürten bir adam. Şu anda kendisi ölü bir adam. Maria bu fotoğraflardan çok daha korkunç şeyler gördü. Gördü.

Peki, şimdi burada ne yapıyor? Kapıyı çekip gitmek varken, kaçmak, kaybolmak, kurtulmak varken neden yalıda kaldı? Neden bu adamla birlikte saklanması imkânsız bir sırrı saklamaya ve o cesedi, o cesedin suçlarını ve sırlarını saklamaya kalkıştı? Kendi hayatı yeterince karmaşıkken ve suç doluyken başkasının suçlarını öksüz fareleri emziren kedi şefkatiyle kucakladı?

Hayat dayatır ama siz de hayata dayanabilirsiniz. Maria öyle şeyler yaşadı ki, insanın başına her şeyin gelebileceğini ve insanın her şeyin üstesinden gelebileceğini öğrendi. Doğuracak ve doğurduğunun öldüğünü görecek kadar güçlü bir bünyenin önünde hiçbir şeyin duramayacağını öğrendi. Kadının yeryüzünün en dayanıklı canlısı olduğunu öğrendi. Ve eğer müdahale etmezse hayatın, yolunu her koşulda bulan su gibi, en kalın duvarlardan sızabileceğini, en sert taşları aşındırıp yine yine yine akabileceğini öğrendi. Hayatın ve öğretmenlerin size ne öğretmeye çalıştıkları değil, sizin onların bu çabasından ne öğrendiğiniz önemlidir. O eğitilebilen değil öğrenebilen bir kadın. Şimdi duruyor. Kaçmıyor. Ve üzerine gelen hayatın çözülüp kendisini ele vermesini bekliyor. Sabırla.

Deniz'in ağabeyleri eve gelip kardeşlerini öldüresiye dövdüklerinde de sabretmişti. Adamlar onun Deniz'i erkeklere pazarlayan yaşlı bir orospu olduğunu düşünerek boğazını sıkıp tabancayı başına dayadıklarında da susmuştu. Gözlerini kapayıp beklemişti. Tetiği çekseler o an orada ölmeye hazırdı. Kaybedecek hiçbir şeyi yoktu. O kadar masumdu. O kadar haklı. Oysa adamlar onun haklılığını ya da masumiyetini umursamazlardı. Tetik çekmeyi seven parmaklar hiç düşünmeden yaşlı bir kadının beynini patlatabilirlerdi. Ama yapmadılar. Onu öldürmediler. Yerlerde sürükleyerek evden dışarı çıkarttılar. Zorla arabanın bagajına soktular. Sonra da yol ortasına attılar. Nasılsa ölür, diye düşündüler. Çok yaşamaz ölür ve nasılsa konuşamaz. Nasılsa bu şehir sokaktaki yaşlı bir orospuya sahip çıkmaz. Olga sırlarıyla sokaklarda bir deli gibi dolaşır durur, çöplerden yemekler toplar, geceleri apartman eşiklerinde sokak köpekleriyle uyur ve yalınayak ve altına işeyerek kendisine tecavüz etmeye çalışan sarhoşların kusmukları altında boğulur. Ölür. Bu sokaklar dilsiz bir deli kadını uzun süre barındırmaz. O araba, o siyah araba, Olga'yı içinden bir kusmuk gibi dışarı fırlatan o simsiyah araba şu anda gökdelenlerin arasında gri bir yılan gibi kıvrıla kıvrıla giden otobanda yanıyor. Maria, Madam Arthur Bey'in cesediyle aynı odada, Madam Arthur Bey'in fotoğraflarına bakarken, o araba, o siyah araba alevler içinde yanıyor. Uzakta. Otobanda. Önce, şimdi ve sonra. Hep.

"Cesedi gömmeliyiz" diyor Maria. Cesedi gömmek. Bu cümlenin Olcayto için çağrışımları çok fazla. Ama o babasının cesedini mezardan çıkarmaya çalışırken yaşadıklarını şu anla ilişkilendirmeyecek. Bunu yapmayacak. Kararlı. Hayata yeniden başlayacak. Bu kez bir cesetle baş ederek. Bir cesetle nasıl baş edilebileceğini, bir cesetle baş edemeyen ve deliren ve kendini öldüren ve delirirken ve kendini öldürürken Olcayto'nun oğlu olduğunu inkâr eden o kadına ve ona lanet ederek ömrünü tüketen çoktan ölmüş babaannesine ispatlayacak. Kendisine ispatlayacak.

Cesedi gömmeli ama nereye?

Belki denize? Bu deniz gece karanlığında akıntısına teslim edilen cesetlere alışık. Onları dibine çeker ya da sürükler. Cesetler, köprüden atlayan, ıssız koylardan bırakılan, teknelerden, vapurlardan, yük gemilerinden düşen insanların cesetleri, nihayetinde, ya balıkçıların ağlarına takılır ya da bir geminin pervanesine; bazen paramparça olur, parçası bulunamaz, ya da bulunur ama kendini köprüden, kıyıdan ya da bir gemiden atmış, atıvermiş, ya da düşmüş, düşüvermiş kimliksiz bir ceset olarak kayda geçer. Madam Arthur Bey tıpkı albümdeki o kimliksiz cesetler gibi kendisi de kimliksiz bir ceset olup şişmiş ve yarısı yenmiş ve yüzündeki karakırmızı kan pıhtısı deniz suyunun tuzuyla iyice temizlenmiş pırıl pırıl ve mide bulandıran bir fotoğraf olarak, evet bir fotoğraf olarak, kısmen, bir parça, paramparça, lime lime polis kayıtlarına yerleşir. Bir önceki ölü fotoğrafıyla bir sonraki ölü fotoğrafı arasına. Olga'nın oğlunun cesedinin fotoğrafının sayfalar sonrasına.

"Denize atmak tehlikeli, biri görebilir. En iyisi arka bahçe."

Tabii ki arkasında kocaman bir bahçe var bu yalının. İçinde bir ceviz ağacı, bir erguvan, iki fıstık çamı, bir manolya, üç ıhlamur, bir jakaranda, bir mimoza ve kurumuş dört palmiye olan kocaman bir bahçe. Bahçenin en dibinde, yıkıldı yıkılacak çatlak duvarlı tedirgin bir müştemilat. Boyası çoktan çıkmış ahşap kapısı, anahtarı kayıp paslı bir asma kilitle kapanmış. Kim bilir ne zaman. Kim bilir neden. Müştemilata giden yolun kenarları artık ısırganotlarıyla kaplı. Oysa belli ki bir zamanlar yıldızçiçekleri, hüsnüyusuflar, krizantemler ve mor menekşeler ve sarı,

beyaz, pembe papatyalar vardı. Ve yol kenarlarındaki duvardan mor salkımlar, hanımelileri ve yaseminler sarkardı. Artık bahçede çiçek yok. Epeydir yok. Yıllardır yok. Sadece vahşi ve yaşlı sarmaşıklar.

Sahi Madam Arthur Bey ölmeden önce Olcayto'dan yeni bir hayat istemişti, değil mi. Yepyeni bir hayat. Şimdi Olcayto onun cesedini gömecek bir yer ararken aslında alnına kondurduğu bir veda öpücüğü gibi yeni bir hayat veriyor ona. Toprağın altında.

Madam Arthur Bey ölmemiş olsaydı ve canı çok sıkıldığı bir gün her şeyi ama her şeyi evinin tek ziyaretçisine, Olcayto'ya anlatmak isteseydi...

Hemen sorardı Olcayto:

"Kimin için çalışıyordunuz?"

Madam Arthur Bey gülerdi bu soruya:

"Değişir. Kim tehlikedeyse onun için diyelim."

Kim tehlikedeyse?

"1950'lerde bu ülkede hatta bu dünyada kim tehlikedeydi? Komünistler mi, emperyalistler mi mesela; ya da 70'lerde?"

Madam Arthur Bey kemik ağızlığına bir sigara takar, gümüş çakmağıyla onu yakar ve dumanını tıpkı eski zamanlardaki gibi, sanki bir erkeği baştan çıkartacakmış ve sonra ona her istediğini yaptıracakmış gibi havaya üfler ve cevap verirdi:

"Herkes kendini tehlikede hissediyordu aslında. Bugün için inanması zor belki ama gerçekten herkes tehlikedeydi. Olacak şey değil, değil mi Olcayto, komünistler emperyalizmi alt edebileceklerine gerçekten inanarak, dövüşüyorlardı. Ve gücünün farkına varmayan emperyalistler de sanki yenilme ihtimalleri varmış gibi direniyorlardı. Antik çağda onca komedya boşuna yazılmadı evlat. Hayat her çağda üç komedya bir tragedya!"

Keşke Madam Arthur Bey ölmemiş olsaydı ve kendi hikâyesini tüm detaylarıyla Olcayto'ya anlatsaydı. Onca insanı neden öldürdüklerini, öldürmek zorunda oldukları, bunu insanların geleceği için, ülkenin ve dünyanın hatta evrenin "iyiliği" için yaptıklarına ikna edecek kadar yaşasaydı. Ve Olcayto iyiyle kötünün, kötüyle iyinin nasıl iç içe geçtiğini bir kez daha görseydi. Ve iyinin kötüyü, kötünün iyiyi içermesinin bir anlam taşımadığını sezip, iyinin neden iyi, kötünün de neden kötü oldu-

ğunu bulmak üzere hepin ve hiçin içinde derin bir yolculuğa çıksaydı. Ama Madam Arthur Bey öldü. Ve sırlarıyla birlikte birkaç gün sonra çürümeye başlayacak. Bir an önce gömülmezse Kara Yalı'da, ceviz yatağında; gömülürse bahçede ısırganotlarının altında.

Olcayto, acemi bahçıvan, iri pembe yumuşak etli ellerinin beceriksiz parmaklarını sıradan bir otu yolar gibi, sanki babasının mezarını kazar gibi, hiç düşünmeden ısırganotlarının arasına sokuyor. Ve eli, o kalem tutmaya ve sayfa çevirmeye alışık sağ eli, bir anda korkunç bir acıyla kavruluyor. Kıpkırmızı oluyor.

"Bir kürek lazım" diyor Maria.

Elleri ısırganotlarının, zehirli sarmaşıkların, dikenli çiçeklerin hoyratlığına alışık, ruhu temkinli dilsiz Maria. İkisi birden müştemilata bakıyorlar. Pencereleri alelacele çakılan kontrplaklarla sıkı sıkı kapatılmış, çatısı kısmen çökmüş metruk binanın kapısındaki paslı kilidi Maria güçlü parmaklarıyla yerinden kolayca söküyor. Kapı, belli ki yıllardır yerinden oynamamış, ardındakileri ketum yalnızlığının içinde sadık bir köle gibi saklamış. Ardındakileri.

Kapının ardındakiler...

Maria bugüne kadar çok kapalı kapı açtı. Kapalı kapıların ardında beklenmedik şeyler bulmaya alıştı. Bir keresinde ölü bir çocuk buldu. Kendi doğurduğu. Bir keresinde sorguculari buldu. Hayatını didik didik ettiler. Bir keresinde sahte pasaport hazırlayan adamlarla buluştu. Kapalı kapıların ardında. Sahte soğuk damgalar. Sahte isimler. Sahte bir gelecek vaat eden hükümet adamları. Gizli. Kapaklı.

Bir keresinde bir geminin kapalı kapıları ardında, bir keresinde de bir vagonun kapalı kapıları ardında yolculuk yaptı. Yine gizli. Yine kapaklı. Maria kapalı kapıları sever. Ardında bir şeyler gizleyen kapılar ona hep bir şeyler vaat etti. Kurtulmayı mesela. Yeniden başlamayı. Ve unutmayı. Sil baştan bir hayat kurmayı. Pencereleri demirden perdelerle örtülü bir ülkeydi onun kaçtığı. Peki, ne zaman kaçmıştı? 20 yıl önce mi? 30 yıl önce mi? Ya da 40 yıl? Son kaçaklardan biri miydi, ilk kaçaklardan biri mi? Peki kaçtığı neydi? Orospuluk mu yaptı ilk kaçtığında? Yoksa casusluk mu? Kaç kapalı kapıyı açtı? Hangi kapılar ardında ne

pazarlıklar yaptı? Ve kim bilir kaç kişiye kapıları kapadı? Kapılar, onun dünyasında çok anlamlılar.

Peki Olcayto? Olcayto sen kapalı bir kapının ardındakilerle ilgili düş kurabilir misin? Hayır. Ki sen bir labirente hapsettin kendini. Bir açık hava hapishanesine. Bir tımarhane lunaparkına. Bir cehennem karnavalına. Sen kapısız köyün çobanısın. Neyin başında beklediğini bilmeden, neyin umuduyla yanıp tutuştuğunu anlamadan bekliyorsun. Kocaman bir boşluk. Ne açılan, ne kapanan bir kapı. Hiçin kahredici ağırlığı. Oysa perdeleri sıkı sıkı kapalı, kapısı kim o denmeden açılmayan ve kapının her çalınışında büyük bir telaşa düşülen bir evde büyümüş gibisin. Ve sonra o evi, o kapıyı, o kilidi, o geçmişi tümüyle hayatından çıkartmış gibisin. Unutmuş gibisin. Belki sen de biliyorsun, kilitlenen kapıların kaderi değiştirmek gibi bir gücü yok. Hiçbir kilit arkasındakini saklayamaz. Hiçbir temkin hayatı gerçekten ama gerçekten emniyetli kılamaz.

Müştemilattan içeri ilk adımı Maria atıyor. Olcayto tam arkasında. Aslında bir kazma arıyorlar. Cesedi gömecekleri dev bir çukur açmak için bir kazma. Ama bambaşka şeyler bulacaklar. Bambaşka şeyler. Hatta her şeyi bulacaklar. Kendi hayatlarında bir zamanlar kaybettikleri şeyleri bulacaklar. Hiç sahip olmadıkları şeyleri de bulacaklar. Ve korkularını ve umutlarını ve pişmanlıklarını ve cevapları bulacaklar. Havada asılı kalan bir sürü sorunun cevabını. Kimi kendilerinin, kimi başkalarının olan soruların cevaplarını. Kayıp tanrıyı bulacaklar. Belki. Sanki.

Müştemilat bomboş. İçerdeki her şey alınmış, götürülmüş. Bir zamanlar içinde bir şeyler olduğu kesin. Ama neler? Onu bilmek, şimdilik mümkün değil. Kocaman bir boşluk, daha doğrusu boşaltılmışlık duygusu. Her şey, her neyse o her şey, bir gün derlenip toparlanmış ve oradan çıkarılmış. Taşınmış. Başka yere. Sağda bir oda. Bomboş. Solda bir oda. Bomboş, ortada iki odayı birbirine bağlayan daracık bir koridor. Koridora açılan iki kapıdan birinin ardında küçük bir tuvalet, diğerinin ardında belli ki mutfak niyetine yapılmış küçük alçak bir tezgâh. Mutfağın ve tuvaletin lavabolarında musluktan biteviye damlamış sudan arta kalan pas izi. İçerde yoğun bir nem kokusu. Duvar dipleri yosunlanmış. Ahşap döşemenin üzeri fare pislikleriyle kaplı. Çatı-

nın çöken yerlerinden akan yağmur suları duvarlara gizemli bir gezegenin haritasını çizmiş. Dağlar, nehirler, ovalar ve dev okyanuslar. Bir zamanlar beyaza boyanmış, ama artık sıvası yer yer dökülmüş ve sanki eğrilip bükülmüş köhne duvarın üzerine yeşilin ve kahverenginin ve sarının bin bir tonuyla tanrı tarafından çizilmiş olağanüstü bir resim gibi duran lekelere bakakalıyorlar. İçerideki boşluğu dolduran bu resmin içinde kayboluyorlar.

Tanrıya inansalar ki ikisi de inanmıyor, ilahi bir kudretin şifreli çizgileri karşısında olduklarını sanırlar. Duvarda kendiliğinden oluşan bir küf ve rutubet ve yosun ve toz ve sıva ve su ve küf ve toz ve küf ve toz ve küf şaşaası. İkisi de bu şaşaa karşısında her şeyi unutuyorlar. Yukarıda yatakta kaskatı uzanmış cesedi, bahçedeki ısırganotlarını, bulmaları gereken kazmayı, kazmaları gereken çukuru, gizlemeleri gereken suçu, aramaları gereken gerçeği, yüzleşmeleri gereken her şeyi unutuyorlar. Duvara bakakalıyorlar.

Maria bir kadın için fazlasıyla büyük olan kalın parmaklı kaba elleriyle duvarı elledığinde, resmi oluşturan gizemli sıvalar dökülmeye başlıyor. Rengârenk sıva parçaları, içinde çoktan ölmüş, taşlaşmış bir cenin saklayan kalın kabuklu bir yumurta gibi çatlıyor, çatlıyor, çatlıyor. Sıvaların ardında incecik suntadan yapılmış bir kapı.

Kilitsiz, çırılçıplak. İtseler şu an açılacak.

Ama kapıyı itmeden önce ikisi de durup birbirlerine bakıyorlar. İşte bir vazgeçme fırsatı daha. Yeni bir şey keşfetmektense, arkalarını dönüp gidebilirler. Cesedi yukarıda, boşluğu içeride, kapının ardındakileri arkada bırakıp o ana kadar gördüklerini unutur ve yeni bir şey görmemek için gözlerini sıkı sıkı kapatıp, kapatıp, kapatıp kaçabilirler. Muhtemelen ayrı yönlere. Bir daha birbirlerini görmemek üzere.

Fırsatlar!

Buradaki fırsat ne? Kaçıp kurtulma fırsatı mı, yoksa gerçeği öğrenme fırsatı mı? Peki, kapının ardında bir gerçek olduğu ne malum?

Maria sunta kapıyı olacakları daha fazla düşünmeden itiyor. Kapı büyük bir gürültüyle tozu dumana katarak geriye doğru yıkılıyor. Olcayto bu beklenmedik gürültü karşısında kork-

maya, tedirgin olmaya ya da gerisin geriye kaçmaya fırsat bulamadan öksürmeye başlıyor. O ağzıyla burnunu tozdan korumak için elleriyle kapamaya çalışırken, Maria toz bulutunun içine dalıp, kapının yıllardır ardında sakladığı deliğe giriyor. Kara Yalı'nın metruk yalnız ve korkunç müştemilatında saklı bir delik. Madam Arthur Bey'in bütün sırları belki de bu delikte. Saklı.

Hiçbir şeyi sonsuza kadar saklayamazsınız. Saklamak ancak bir süre gerçeği hapsedilebilir. Saklamanın da bir başı ve sonu vardır. Saklananın saklanmadan önceki son anı ve bulunduktan sonraki ilk anı birbirine kimi zaman kalın bir halatla, kimi zaman da incecik bir pamuk ipliğiyle bağlıdır. Maria'ya sorsanız o iplik incecik, Olcayto'ya sorsanız, kalın, çok kalın, annesinin kendini astığı halat kadar kalın, uzun, yağlı, korkunç. Çok korkunç.

Maria kapının ağzında öksürüğünü bastırmaya çalışarak duran ve içeri adım atmayan Olcayto'ya dönüp ve o bozuk ve güçlü Balkan şivesiyle soruyor:

"Sen korkuyorsun?"

"Hayır. Korkmuyorum" diyor Olcayto, "hiçbir şeyden korkmuyorum." Ve yere inmekte olan toz bulutunun içine dalıyor, Maria'nın peşinden onunkiler kadar emin ve korkusuz adımlarla yürümeye başlıyor. Kapının ardında yeraltına inen bir dehliz olduğunu o an anlıyorlar. Yokuş aşağıya büyük adımlarla karanlığın içinde ilerlemeye başlıyorlar. Olcayto nefes almakta zorlanıyor. Arkalarından gelen ışık gittikçe azalıyor.

Maria, kendisini olduğundan çok yaşlı ve hiç olmadığı kadar mazbut gösteren çiçekli pazen elbisesinin kocaman cebinden bir fener çıkartıyor. Fenerin cılız ışığıyla aydınlanan koridor az ilerde bir odaya ulaşıyor. Kapısı kalın bir perdeyle kapanmış bir oda. İşte her şey, muhtemelen her şey, muhtemelen bir sürü şey, o odada.

Maria'nın adımları hızlanıyor, fenerin sarı ölü ışığının peşinde perdeye yaklaşıyorlar. Maria kalın parmaklı o büyük elleriyle perdeyi korkusuzca açıyor. Fenerin ışığını odanın içine tutmadan, kapının yanındaki duvarı aydınlatıyor. Umduğu gibi, duvarda bir şalter var. Hiç tereddüt etmeden şalteri kaldırınca oda bir anda gün ışığından daha parlak bir ışıkla aydınlanıyor. Her

şey. Bir sürü şey. Aydınlanıyor. Madam Arthur Bey'in hayatındaki her şey. Olcayto'nun hayatındaki bir şey.

Olcayto gördüğü karşısında konuşamayacak kadar şaşkın. Korktu. Belki de şimdi gerisin geriye kaçmak istiyor.

Maria demir perdelerle örtülmüş bir hayatın içine doğdu ve o perdeleri tırnaklarıyla kazıyarak açtığı küçücük bir delikten geçmeyi başararak kendine yeni bir hayat yaratmak üzere yola çıktı. Doğurduğu o ilk çocuğu unuttu. Bir adama âşık olup ortadan kaybolan ve belki hayatta kalan tek oğlunu, küçük kızoğlunu arayıp durdu. Artık yeryüzünde doğurduğu hiçbir çocuğun yaşamadığını sanıyor. Yapayalnız olduğundan emin. Ve sinirli ve tehlikeli.

Kocaman penceresiz bir odadalar. Yeraltında. Duvarları taş, tavanı taş ve zemini taş bir kutuda. Bir hapishanede. Bir işkencehanede. Bir cehennemde. Bir zindanda. Bir suçun tam ortasında. Madam Arthur Bey'in bütün suçları burada. Bu ülkenin. Bu dünyanın gelmiş geçmiş tüm suçları. İşte burada bu odada.

Bir sürü fotoğraf. Maria'nın fotoğrafları, oğlunun, kızoğlunun fotoğrafları, Deniz'in fotoğrafları. Kısa boylu şişman genç bir kadının fotoğrafı. Uzun boylu orta yaşlı başka bir kadının fotoğrafları. Sırtında kocaman iki kanat olan bir kadının fotoğrafları. Zayıf incecik kara suratlı bir adamın fotoğrafları. Ve uzun boylu, parkalı, kıvırcık saçlı, siyah gözlü bir adamın fotoğrafları. Kucağında kıvırcık saçlı siyah gözlü bir çocukla. Odanın duvarlarında. Bir sürü fotoğraf. Maria'nın, onun, bizim sizin, hepimizin fotoğrafları. Hayatlarındaki, hayatlarımızdaki her şeyin, en önemli şeylerin fotoğrafları...

Olcayto gördüğü şeye dayanamıyor ve aynı gece ikinci kez düşüyor. Bayılıyor. Yere. Boylu boyunca ve bu kez uzun süre uyanmamacasına. Saatler sonra derin ve uzun baygınlığından sıyrılmaya çalışırken içeri giren ışıktan güneşin çok yükseldiğini anlıyor. Öğlen olmak üzere.

Zaman geçmiş, ama nerede?

Şu anda ceviz bir karyolada sırtüstü yatıyor. Karşısında oymalı ceviz gardırop ve pencerenin dışında masmavi bir deniz. Genzinde hâlâ midesini bulandıran bir toz kokusu. Üzerinde sarı bir battaniye.

Ölünün yatağında, aynı onun gibi upuzun sırtüstü kımıltısız yattığını, Madam Arthur Bey'in öldüğü yatakta olduğunu anlaması fazla zaman almıyor. Madam Arthur Bey'i hatırlamasıyla birlikte, o müştemilattaki gizli odayı da anımsıyor. Ve tabii ki Maria'yı da. Maria, dilsiz Maria. Onu o odadan, buraya taşımış olmalı. Ve bu yatağa yatırmış, üzerine sarı bir battaniye örtmüş ve gitmiş, herhalde şu anda aşağıda mutfakta çay yapıyor ve çiçekli porselen tabaklara vanilyalı kurabiyeler koyuyor olmalı.

Peki ya ölü? O nerede? Madam Arthur Bey'in ölüsü nerede?

Bu soru aklına düşer düşmez kendini yataktan atarcasına kalkıyor. Büyük bir korku ve tiksinti içinde. Az önce bir ölünün yattığı yerde uyanmış olmak yeterince dehşet verici. Üstelik Maria ile birlikte keşfettiği o korkunç odadan ve odada gördüklerinden daha da dehşet verici. Yataktan kalkıyor ve etrafa bakıyor. Burada bundan birkaç saat önce birinin ölmüş ya da öldürülmüş olduğuna dair hiçbir iz yok. Ne yatakta bir damla kan, ne yerde. Her şey fazla düzenli ve her şey fazla temiz görünüyor. Sanki doğduğu günden beri bu evde yaşıyor ve dün gece huzur içinde uyumak için yattığı yatağından kalkmış, güne başlamaya hazırlanıyor.

Odadaki dev aynada kendi yansımasını görür görmez irkiliyor. Üzerinde Madam Arthur Bey'in sabahlığı. Yüzünde kadınsı bir ifade. Gözleri sanki siyah kalemle boyanmış. Bir kadınadam gibi.

Birden dehşete kapılıyor. Odanın açık duran kapısına doğru gidiyor ve olanca gücüyle merdivenlerden aşağıya doğru yardım istercesine sesleniyor:

"Maria!"

Maria merdivenlerin altında elinde bir tepsiyle Mary Poppins gibi aniden beliriyor.

"Buyrun Madam Arthur Bey?"

Dünyanın çok büyük, zamanın çok geniş olması ne kadar tehlikeli.

VI

Hiç, diyor büyük kanatlı siyah kuş,
daha gözüpektir hepten.

Her şeyi unutuyor. Her şeyi. Maria gücünü bu unutkanlığından aldığını söylüyor. Maria ne zaman bunu söylese gülüyor. Bu doğru değil. Aslında ikisi de biliyor. Unutmanın kazandırdığı hiçbir şey yok, ne ona ne Maria'ya.

Salonda, pencerenin önündeki iki berjer koltuğa karşılıklı oturuyorlar. Çayları porselen fincanların içinde ortalarındaki aslan ayaklı sehpanın üzerinde, vanilyalı kurabiyelerini yiyor ve pencereden dışarıyı seyrediyorlar. Unutkan Maria ve unutkan o.

"İsmim neydi?" diyor Maria'ya; Maria gülüyor, "Unuttum," diyor, "çoktan unuttum."

Kocaman bir yalının içine hapsoldular. Çıkış kapısını bulamıyorlar. Aslında aradıkları da söylenemez. İkisi de içeride olmaktan son derece mesutlar. Zaten içerisi neresi, dışarısı neresi artık pek önemi yok. Sadece oldukları yeri ve o yaşadıkları anı algılayabiliyorlar.

Dünya çok büyük, zaman çok geniş.

Onları buraya hapseden, yerinden kıpırdamaz yapan ve belki de bu sayede yaşamlarını uzatan tek bilgi bu. Dışarıda, dışlarında, kocaman bir dünya ve içeride içlerinde sonsuz bir zaman.

Bazen Maria ile el ele tutuşup salonun büyük kapısını açıyor ve koridora bakıyorlar. Eğer sağa dönerlerse orada mutfak var. Oraya gitmek kolay. O hiç gitmedi ama Maria sık sık gidiyor. Dolapların diplerinde bitmeyen kurabiyeler. Vanilyalı. Ve çay paketleriyle dolu her yer. Devamlı çay içiyorlar. Oda çay ve vanilya kokuyor. Eğer sola dönerlerse orada bir merdiven var. Merdivenin altındaki küçük oda Maria'nın, merdiveni tırmandıklarında onun odası. Bazen Maria'nın odasında uyuyorlar. Bazen onun yukarıdaki odasında. Birlikte. Hep birlikte. İkisi de yalnız kalamıyorlar. Eğer sağa ya da sola dönmez, odalarına gitmezlerse önlerinde bir salyangozun ıslak izi gibi sedeften bir kıvrıklıkla

uzayıp giden koridor var. Nereye? Bilmiyorlar. Mutfak, salon ve kendi odaları onlara yetiyor. Pencereden baktıklarında gördükleri yol onları heyecanlandırıyor. Yoldan geçen arabalara binmek istiyorlar. Yürüyenlerle konuşmaya niyetleniyorlar. Denizden geçen gemilerin nereye gittiğini merak ediyorlar. Gökyüzünde uçakların bıraktığı izler kalp atışlarını arttırıyor. Pencereden dışarı bakıyorlar. Çaylarını içiyorlar ve kurabiyelerini yiyorlar.

Heyecanlanıyorlar. Ama o kadar. Hareket etmiyorlar. O koridora girmiyorlar. Kapıya ulaşmıyorlar. Dışarı çıkmıyorlar. Sadece pencereden bakıyor ve heyecanlanıyorlar. Ölesiye. Böyle de yaşanıyor.

Bazen çok çok uzaklardan bir zil sesi geliyor. Birileri kapıyı çalıyor. Kim olduğunu çok merak ediyorlar ama gidip açmıyorlar. Geceyse hemen perdeleri çekip ışıkları kapatıyorlar. Gündüzse pencereden geriye, çok geriye kaçıyorlar. Salonun ortasındaki kiraz ağacından yapılmış aslan ayaklı büyük masanın kenarında duran sandalyelere oturuyorlar. Maria ve o. Kapıdaki ya da kapıdakiler gidene kadar orada öylece duruyorlar. Hiç konuşmadan. Gözlerini sonuna kadar açıp, kaşlarını kaldırıp, dudaklarını ısırarak birbirlerinin gözlerinin içine bakıyorlar. Çaylarını içiyor, kurabiyelerini yiyorlar. Sonra zil sesi kesiliyor. Kapıdaki her kimse vazgeçiyor. O an yüzlerindeki gergin kasların hepsi yumuşuyor. Kalp atışları diniyor. Kurabiyeleri ve çayları bitmiş oluyor. Huzurla o muhteşem yalnızlıklarına tekrar gömülüyorlar.

Bu yalı, bu Kara Yalı harikulade bir mezar. İkisi için de. Onlar gönüllü cesetleri bu mezarın. Üst üste gömülmüşler. İkisinin de buna itirazı yok.

Dün Maria ona ölmek üzere olduğunu hissettiğini söyledi. O buna inanmadı. Maria mı ölecek? Olmaz öyle şey. Başından o kadar şey geçmiş ve o kadar şeye rağmen ölmemiş. Şimdi artık hiç ölmez. "Ölmezsin, korkma Maria. Ölsen, ölecek olsan şimdiye kadar çoktan ölürdün" diyor ona.

Sonra gülüyor. İkisi de gülüyorlar. Evet ölmüyorlar. Daha yaşayacaklar. Burada. Bu yalıda. Bu koltuklarda. Bu pencerenin önünde. Sessizce. Geçmişe dair hiçbir şey anımsamayarak. Öylece, oturacaklar ve daha yaşayacaklar. Bunu biliyor.

Sıkılırlar mı?

Sıkılmazlar. Sıkılmamak için birbirlerine hikâyeler anlatıyorlar. O gözlerini kapıyor ve hayaller görüyor. Gördüğü hayalleri Maria'ya anlatıyor. Maria da kurabiyelerini çayına batıra batıra yerken onu dinliyor. Bazen anlattıkları Maria'yı çok heyecanlandırıyor. O zaman kurabiyeyi çay fincanının içinde fazla tutuyor. Zamanında çıkarılmayan kurabiye eriyip dağılıyor. O an o hikâyesini kesiyor. Maria telaşla koltuktan kalkıyor. Koşar adımlarla mutfağa gidip, erimiş kurabiyeyle bulanıklaşıp tadı kaçan çayını musluğa döküyor ve kendine alelacele yeni bir fincan çay koyuyor. Gelip tekrar onun karşısındaki koltuğa oturuyor. Ve o hikâyesine bazen kaldığı yerden devam ediyor, bazen de en baştan anlatmaya başlıyor. Maria ikisine de itiraz etmiyor. Kurabiyesini çayına batıra batıra, pürdikkat, onun ağzından çıkacak kelimeleri, cümleleri, yalanları, hayalleri, uydurma şeyleri dinliyor. Maria dinledikçe o anlatıyor. O anlattıkça Maria dinliyor.

"Mesela Madam Arthur Bey ben değilmişim. Madam Arthur Bey çoktan ölmüş. Ben kendimi o zannediyormuşum ama aslında Madam Arthur Bey'in ağına düşmüş küçücük bir sinekmişim."

Maria gülüyor. Başını geriye ata ata ve ağzını sonuna kadar açа açа gülüyor. Güldükçe altın dişleri görünüyor. O da gülüyor.

Sonra Maria bir hikâye anlatmaya başlıyor.

"Ben," diyor, "ben değilmişim. Aslında Olga isimli biriymişim. Ve aslında burada değilmişim. Bir arabanın bagajındaymışım. Arabayı içindekilerle cayır cayır yakmışım."

Bu sefer o katıla katıla gülüyor. Başını arkaya attıkça kıvırcık saçları üzerlerine derin bir nefesle aniden üflenmiş gibi geriye geriye gidiyor. Elindeki fincana hâkim olamıyor. Çay üzerine dökülüyor. Umursamıyor. Gülmeye devam ediyor.

"Peki, nasıl kurtulmuşsun o arabadan?"

"Beni bu yalının önünde arabadan aşağıya atmışlar. Benim aşağıya atılmadan az önce elimdeki iğneyle deldiğim bidondan sızan benzinin bagajdan arabanın içine aktığını fark etmemişler. Arabada sigara üzerine sigara içmişler. Yerlere kül üzerine kül serpmişler. Bir ara içlerinden biri sigaranın korunu yere düşürünce, otobanda, giden aracın içinde, hep birlikte alev almışlar!"

"Peki, bir de benimle ilgili bir hikâye anlatsana Maria."

"Sen çok gençken Olga isimli bir kadınla sevişmişsin. Kadın senden hamile kalmış ama sana söylememiş. Bir gün kapına bir kız bebek bırakıp ülkesine dönmüş. Sen onu lanetlemişsin. Doğacak tüm çocuklarını kaybetsin, demişsin. Sana bıraktığı bebeği de götürüp bir çöplüğe atmışsın."

İkisi de karınlarını tuta tuta gülüyorlar buna. O gülmekten nefes alamıyor. Kahkahalarının arasında zor çıkan nefesiyle:

"Bir tane daha istiyorum, Maria! Benle ilgili bir hikâye daha!" diyor.

Maria gülmekten katılıyor. Gözlerinde yaşlar. Kalın kaba parmaklarıyla gözlerinin altını siliyor. Yanaklarını ovuşturuyor. Derin bir iç çekiyor. Gözlerini açabildiği kadar açıyor. Ve anlatmaya devam ediyor.

"Senin Keşşaf isimli bir sevgilin varmış. O da bir gün sana ihanet edip bir kadınla ve bir adamla sevişmiş. Aynı anda. Kadın hamile kalmış. İki çocuğa aynı anda. İki ayrı baba."

"Olmaz öyle şey!"

"Olmuş" diyor Maria, çayından bir yudum alıyor gözlerini açа açа anlatmayı sürdürüyor:

"Olmuş. İşte o kadın senin kızınmış. Çöpe attığın ve o günden beri kaderini gizlice izlediğin ve başına gelen onca felakete hiç müdahale etmediğin, hiç sevmediğin kızınmış."

"Çok saçma bir hikâye oldu bu" diyor gülerek.

"Hayatın kendisi daha saçma ama" diyor Maria ciddi ciddi.

Sonra birden o da gülmeye başlıyor, saçmalığı seviyor, gülüyor ve anlatıyor.

"Kızı eve getirmişsin. Bodrumda gizlice doğum yapmış. Sonra onu tehdit edip evden kovmuşsun. Doğan çocuklardan erkek olanı Keşşaf'ın gizli sevgilisine, kız olanı sırtında iki derin yara izi olan falcı bir kadına göndermişsin. Oğlanın büyümesini sabırla izlemiş, kızı da okul çağına gelince o falcıdan alıp, yatılı okula göndermişsin. Babalarını da, ikisini birden, o günlerde öldürmüşsün."

"Peki, neden öldürmüşüm babalarını?"

"Korkmuşsun. İlk kez korkmuşsun. Keşşaf'ın senden çok onu sevmesinden..."

"Demek ben bazı şeylerden korkarmışım da öyle mi?"

"Dur," diyor Maria, "çayım bitti." Koşarak mutfağa gidiyor. Kendine bir fincan daha çay dolduruyor. Geri geldiğinde,

"Evet, sen de korkarmışsın. Hem de hepimizden çok korkarmışsın. Ama bazen. Nadiren!" diyor.

Tekrar gülmeye başlıyorlar. Bu hikâye de dönüp dolaşıp ona geliyor. Bütün hikâyelerin kahramanı o! Böyle olması onun da hoşuna gidiyor, Maria'nın da.

"Biliyor musun Maria, bir hayal uğruna oluyor bunca şey. O adamın hayalleri yüzünden hepimiz buradayız ve o adamın hayalleri yüzünden ölüp ölüp durmaktayız..."

"Şiire bayılırım," diyor Maria, "hayatta her şey keşke şiir gibi olsa..."

"Keşke," diyor, "keşke, ama değil. Biliyorsun hiçbir şey ne yazık ki şiir değil. Her şey gerçek. Her şey. Gerçek."

İkisi de bir an hüzünleniyorlar. Susuyorlar. Pencereden dışarı bakıyorlar. Maria ağlıyor. Bu kez, gülmekten değil hüzünden akıyor gözyaşları. Hiçbir şey hatırlamasa da ağlıyor devamlı. Neye ağladığını bilmeden. Öyle durduk yerde. Hüzünlenip ağlıyor. O ağladığı zaman onun içini de bir hüzün kaplıyor. Gözleri doluyor. Ama o kendini tutuyor. O ağlamıyor. Gözlerini pencereden dışarı dikip olan bitene bakıyor. Denizden vapurlar, gemiler, kayıklar geçiyor. Yoldan otobüsler, bisikletler, arabalar geçiyor. Yolda yaşlılar, kadınlar, gençler, erkekler, çocuklar, yoksullar ve fakirler yürüyor. Deniz deli bir nehir gibi sağdan sola soldan sağa aktıkça akıyor. Akıntısında bazen geçmiş, bazen gelecek. Pencereden dışarı bakıyor. "Cesedi kim buldu acaba?" diye düşünüyor. Kaldığı otelin tam karşısındaki binada, kendi odasının tam karşısındaki odada, bileklerini keserek kendini öldüren o mavi sutyenli ya da pembe, sarı, beyaz belki, belki kırmızı sutyenli kadının cesedini onu aramaya gelen o kara suratlı zayıf eskici bulduysa... o, gelip öldürmüştür Madam Arthur Bey'i. Sıra kendisine gelmesin diye... Yok, eğer kadının cesedini polis bulduysa, kadın bir suç işlemiş olmalı. Bir taş atmış. Bir baş yarmış. Sonra da kaçmış olmalı. Ellerinde kendi kanından başka birinin daha kanı olmalı.

Maria hâlâ ağlıyor.

"Zaman," diyor hıçkırıklar içinde, "çok geniş; dünya çok büyük."

"Zaman çok geniş. Bizim derdimiz de bu. O kadar geniş ki algılayamıyoruz onu. Bu büyüklük aklımızı karıştırıyor. Ne, ne zaman olmuştu ayırt edemez hale geliyoruz. Sanki içimizde bir zaman var ama dışımızdaki zaman sayısız. Bu zamanlar birbiriyle kesiştiğinde mutluyuz, kesişmediğinde huzursuz. Bu bizi çaresizleştiriyor, ardından da hırçınlaştırıyor. Kendimize zarar verecek kadar hırçınlaştırıyor."

"Bak şu bahçedeki siyah kuşlara," diyor Maria'ya, "dallara tünemiş, her şeyi bilir, zamanı en doğru haliyle sezer gibi, bakışlarını üzerimize dikmişler. Sen onlardan korkuyor musun?"

Maria kuşlardan korkmuyor. Hiçbir şeyden korkmuyor. Eskiden, unuttukları zamanlarda ikisinin de bir sürü duygusu vardı. Adını bile anımsamadıkları duygular... Şimdi artık sadece gülüyor ya da hüzünleniyorlar. Zaman ne kadar geniş, dünya ne kadar büyükse onların hisleri de o kadar sınırlı artık.

Ama bu onlara yetiyor. Nasılsa dışarıdaki dünya kendi başına dönüyor. Artık kimsenin onlara ihtiyacı yok. Nagehan öldü. Eğer hikâyesi bir gün yeniden anlatılırsa dirilecek. Şehnaz kayboldu. Eğer bir gün birileri onu ararlarsa bulunacak. Deniz her şeyi unuttu. Ola ki hatırlanırsa, o da hatırlayacak. Sırtında kocaman siyah kanatları olan falcı o kanatları bundan böyle çırpmayacak. O ve Maria... onlar burada, Kara Yalı'da pencerenin önünde artık güvendeler. Mutfakta çay ve kurabiyeler. Mis gibi vanilya kokuyor her yer.

Kara Yalı'da gizlenen Madam Arthur Bey, eski fotoğrafların izinde romanını yazan Olcayto Ran, yangınların ve ölümlerin dilsiz kadını Maria, eski sevgili Keşşaf Hanuman, her şeyi bilen hayat kadını Nagehan, kimliğini arayan Şehnaz Hanuman, bütün cinayetlerin tek tanığı antikacı Kedileş, Kara Yalı'da kaybolmuş baba Ruhat Ran...

Kara Yalı'nın salyangoza benzeyen çıkışsız gövdesinde herkes kendine yeni bir hayat arar. Herkes kendi hayatından kurtulmak, olanları unutmak ister. Tehlikelerle dolu yalıda herkes dönüşür, herkes bir başkası olur.

Mine Söğüt'ten, zamanın ve dünyanın sınırlarını zorlayan, yaşamın gizlerinde dolanan tuhaf bir roman...

"Bunları Olcayto'nun rüyasına giren büyük siyah bir kuş söylüyor. Kuş bunları söyledikten sonra kanatlanıp pencereden aşağıya atlıyor. Olcayto uykunun derinliklerinden ter içinde uyanıp pencereye koşuyor, camı açıyor, aşağıya bakıyor. Alacakaranlıkta, bomboş sokakta uzun boylu ve zayıf bir çöpçü, tahta saplı sarı bir süpürgeyle kocaman simsiyah bir kuş ölüsünü faraşa doğru itiyor."

Kapak resmi: Bahadır Baruter

ISBN 978-975-08-1848-6

13 TL

9 789750 818486